

De andere namen

Bert Schierbeek

bron

Bert Schierbeek, *De andere namen*. De Bezige Bij, Amsterdam 1974 (vierde druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/schi003ande02_01/colofon.php

© 2018 dbnl

[I]

nu wil ik een koele woonark bouwen op de dubbele voet van dit leven en een absurde vrede snijden uit dit heelal op de riffen der angst en op de dag dat een vrouw van een kind wordt ontdaan en de melkwegen bloedpaden zijn geworden en de liefde regenbogen spant en hoven opsteekt in de onderbuiken van deze wereld...

de duistere zang van de duistere dood?

nee!

ik heb de treurmars stap voor stap gezongen van dit ik dat ook de triomf-trompetten weet te steken in de stortzeeën die de vork van mijn stem bevliegen en de bittere kiel van de dood het zeil opsteekt en de jaaglijnen neemt om te verhalen de schaduwen uit naar een licht dat in de vroomkasten van mijn woorden woont en mij heilig maakt en mij met de geest vertrouwd en waarvan geen wereldwoord meer weet heeft...

... aan de oevers van dit ik van deze mijn wereld liggen de schaaldieren van de tijd en zingen vreemde olifantsliederen uit de slurven des doods, waarvan mij de oren ontzind van het hoofd gaan staan en de wanden van mijn lichaam verlaten en zich gaan gedragen als kraters

zij weten mij een vulkaan

de stropfen, apostrophen en catastrophen, de aphrodiëten, apodicten en verdicten vinden de ruimte van een ongedroomd heelal waarin de tijd van mijn vinger en de wijzer mijn haat tot een liefde zijn ingegaan die de blote bebobvoeten laat dansen op doorluchte gronden van een bovenlachs lichaam

een altaar

bruiloften bloed pakken zich samen en vergaren een lichaam om ons heen en ik heb mij zelf te vaak ontmoet om den ander geen vreemde te zijn en een gast in het eigen hart, een vat kleiner dan de holte van mijn mond

een kritisch bulletin

de mens slaapt liggend en loopt rechtop

de geest ligt en slaapt en het lichaam loopt

het lichaam weet niet waarheen en de geest slaapt

slaapt te lopen

een dichter loopt te slapen en zijn geest wiegt de wereld

de wereld slaapt en weet niet waarheen

en de dichter loopt en zijn geest weegt de wereld

lopend te slapen

een magisch dier

ik ken haar wel, zei de man in de doorkruisingen van de nacht tegen mijn

woord, ik ken haar wel en zij ligt daar ver weg in de wol van een woordbed nu van mijn hart en ik wil haar de liefde en zij is mij de dood en de ander ook en ik erken natuurlijk de natuur en de aard van dit gebeuren maar mij niet dit op de boterham en ik niet gek en ik ga met een groot mes uit nu en snijd haar dat hart uit en eet het op en haar ook en al wat van haar is, een leefhuis met een geringe woonruimte en zij is terug in mij en de trots van de hanekammen om mijn vingers staat die het deden dit worgen en uitsnijden en die de hijg nu ook voelen en over de ruggen tasten en muziek zetten op de kruisbalken.

een hymne

een feest in de mond van een ander

de stem van het stilstaand verkeer

een voortijd

een natijd

het volk neemt het brood, de traan en het mes en snijdt lachend de dichters stuk het volk eet het brood van de oorlog, trekt het mes van de naaste, neemt de lach en de tram en rijdt zich te hoop te volk en te pletter de dichter eet waanzin neemt het mes opent de aders zet het verkeer stil en legt zijn woorden op straat

een wereld

dit is gruwelijk deze ruïnes van mijn handen die dat wilden bouwen en nu ook nog voorkinderen moeten voeden en al wat er aan bloed en bloemen vloeit door de vaten en wat een mens het diepst bepaalt en overspeelt dat is ik en nogmaals ik en de wereld die daarin en tegen is van steen gebouwd een graf in een kloppend hart, de koordbreker van gefaalde goden en de geheimzinnige onkenbare blijdschap van een jojosspelend kind... ja, een huis met een jojo

een feestschip

waarin alles gewoon doorgaat, zei de man, dat er dagen zijn waarin niemand ons nodig heeft en ik gewoon maar loop met een lichaam in mijn benen en waaiers koop voor meisjes met zwarte ogen en een wrong in de haren en lege handen opsier met een enkel onnozel woord dat zij niet weten, de handen niet en het meisje niet dat daar zit en ook liever pingpong over de tafel gooit en de ballen over het net, de springende maan in haar handen en kleine hondjes die haar oren vol blaffen en haar ogen poezenzwart diep die de flits van haar nagels niet kennen en de blik vastheden schenkt en de mond is de staart van een ander mens om wat de neus nog vangt in de dwang der borsten tegen een zwart hemd meer dan de pen kan geven die zich wit weten en eeuwig weerkeren over de bladeren der onrust in de dreun van het ontwakend ochtend-

bloed dat vastberaden aan de ramen van haar slapen staat ook niet om te weten natuurlijk al zou in tandenborstels dit bestaan vergaan, zij kan ten allen tijde zijn:

**de totem de taten de tong en de taal
de dominerende priester met smalle witte voeten
de pijnpij die de heer draagt
het leder driemaal zich zelf van de schoenen**

ik wil een woonark bouwen, een koel huis waarin de moeder woont en het kind jojo speelt, maar ik ben een geestverschijning, een verlicht despook die niet is tegen een wereld die tegen zich zelf is, maar een leefhuis zal zijn voor wat er ook in de diepste nachten der voorgeboorten woont die zich zelf zijn en uitsteken boven de wind der tijd en zich zelf genoeg ook al staan allen gechoqueerd te kijken naar het drama van zich zelf dat openbaar wordt en daarvoor moet ik mij buigen over de altaren der vergoorde wanhoop en de stevige vloeken die de kerken torenspitsen verleenden en de druppels bloed tellen die kathedralen bouwden of pyramiden opwierpen aan de woestijnranden van dit leven, waarin geen boom meer groeit en wij kunstmatig ademhalen en insemineren en een seminarium ook al het plastic duldt en de schreeuw van donderjetten godseigenbloteschoorsteen binnenvalt

alles wat gezegd moet zijn

dat de geest alles is en het woord bergen verzet ook al bouwen vuile handen auto's met onafhankelijke voorwielophangingen...

we schieten touw te kort mensen om alles de das om te doen wat ons wil smoren en van de pleinen van dit leven wil jagen

zeker mijn huis woont vol wraak

en de muren staan stijf van de haat

maar wat het bewaart is het dove oor van klankbord

dit ontanker hart waarin de wereld woont en zelf geen berghok heeft, dat nog de vuilnisbakken der burgers buiten zet om in hun ogen de laatste blik van gewoon maar schoon zijn te zien en rein buiten de tijd al stinkt hun woord van ongewoonte en is hun mond niet uit te voeren op de schepen der verbranding, al staan zij open en zinken zij iedere dag

die liefheeft moet wel vloeken uit de anus der tijden

*zeker dames en heren **wij zijn in de tijd** en hebben kerken opgericht en pastoors en dominees het leven geschonken en het recht ontworpen en wijn gedronken en gezichten gezet en de tong laten klakken naar het hoge en het lichaam gevonden en er brood van gegeten en altaar gesproken en op beluifde stoelen gestaan en tabernakels gesteld en geld over de balken gesmeten en nog grotere kerken gebouwd en de goden in stenen verpakt en weer geld gegeven net in de zwarte zakken die de vingers hielden om de zwarte stok en god's buik stond wagenwijd open dag en nacht en karren gezongen en mis galmden in en uit en **wij waren in de tijd en kwamen te laat en komen nog***

ik voer geen polemieek met dit publiek

ik weet mij heel ver in en uit

ik laat iedereen kaas eten al zijn ze ongerust

de penis staat eeuwig in het oog van de goden

de pieken van kathedralen hebben enkel het steen en de vorm gemeen

ik luister nog liever naar de galm van een gewoon menselijke stem en het amen reclame van

dit ho vi de mi ba van dit leven

ik heb ook geen kerkers gebouwd en laat niemand sterven van honger en spreek het woord van u allen

en als ik zeg *het was een vrouw van wie dit al geschreven werd dat ik tot u richt en dat ik haar u de buik omkeer en het hart uitleg dat onkenbaar slaat op de pleinen van mijn adem en zon geeft en wegen en een schaduwlied en dichters opensloeg en inhaalde langs duistere lichten het pad om te gaan en zovele ogen het droomkussen van haar hart bood om zacht in de dood van een zin te zinken en nooit meer op te staan en de tijd en de liefde zong uit de eeuwigheid van een dood vers...*

wat dan?

kom laten we een coöperatie stichten en ons verheffen, want het volk stinkt zegt men, zeggen wie, zegt wie terecht want wie de stank weet van zijn eigen volk in zijn eigen mond die de woorden leeft van een dode gemeenschap en lijkenlucht een leven geeft nieuw en een beeld tot de gaande benen boven bloten witte voeten en schrale lijven drenkt en borsten aan platte vrouwen opricht... die hebben de dood overwonnen en kinderen het lachen gegeven en een tram om te spelen, die weten de moeder in een harde hand vol geld en schuiven schoorstenen liefde uit in de meiden van de lachende wind...

niets zal onder deze adem verdorren

wat er uit en in u komt en gaat geef ik stem

ik laat u niet sterven in een verhaal

*u sterft gewoon op bed en op straat
 dit is gewoon wat ondoorgrondelijk is
 maar het weten woont in mijn huid en zingt mijn stem
 / u laat een proefballon in mij op, vloekte de man /
 en dit is Saturnus en dit Urbanus en hier beginnen de Beren
 / allemaal kunst in beeld, jongens, zei de gids /*

*en het is zo dat er overal mensen wonen en ik dat weet
 onszelf en het heldere water vol vruchten*

*of een lichte eenzelligheid die ons de weg wel wijst
 dat is gewoon wat altijd ondoorgrondelijk is
 zie je dat is wat ik nodig heb de schijnwerper van een ander in mij, zei zij ook al ligt jouw licht
 over de wereld mijzelf en kennen doe ik mij niet ik zoek een openbaring ik weet niet welke maar
 een die niet zo maar gewoon in huis woont, maar iets dat mij ergens weghaalt of uithaalt en
 dat dan zegt, zie dat ben je nu ook al is het een nachtbeer die mij vreten wil dat geeft niet en
 mij graven onder mijn rozen geeft, want ik weet wel dat ik die heb maar die woorden die ik niet
 zeggen kan en dat gebaar van mijn hals dat ik voel maar niet zie dat zou ik willen hebben in
 mijn handen om te bekijken en ook wel te spelen dan zou ik het misschien weten want er is
 zoveel in je zelf dat je 't onmogelijk kunt kennen en ook niet allemaal dat je zegt dit is van mij,
 hoewel het moet en weet dat het nog van vroeger is uit een oud huis waar je wel uit wilde en
 dat je meedroeg toen je wegging en nog steeds die muren ziet je kent het wel als een delirium
 tremens of een doodenge film waardoor de beesten lopen en blaten en een afschuwelijke stem
 krijgen en je wegrukken uit je eigen voeten waar je toch op lopen moet en die je ook ziet - je
 eigen voeten zie je altijd - misschien dat het dat is, maar toch dat andere dat in je leeft en
 waaraan de rekbaarheid gewoon elastiek geeft zo je 't wel kent dat ik heb gehad eens toen ik
 over de straat ging en menstruatie kreeg tussen de mensen en niet weet waar je je bergen moet
 al is het gewoon en heeft iedereen het, maar dat weet je zo goed als bij de eerste keer dat het
 eens komen moet, maar als het er is dan en zo is nou alles in me: ik weet dat het komen moet
 net een grote alomvattende ziekte waaruit je beter wordt en wegloopt met een nieuw gezicht en
 wat grotere ogen zo uit die donkere maan van je jeugd die je hebt gehad en geen snars begrepen
 zelfs de gewone menselijke stem niet zou dit dan toch gewoon zijn het mensworden van over*

de dingen en niet er meer in en ook over je zelf, zijn dat de vrouwen eigenlijk die van wie ze zeggen dat er een licht uit schijnt en dat ze lopen door het licht alsof ze nooit dood zullen gaan want dat weet je toch ook en we gaan gewoon verder, niets aan de hand, maar alles er in en o god wat knijp ik hem tot toen ik je voor het eerst zag je weet wel bij een vriendin die toen al heel ver weg was en je dat jasje droeg en mij door de regen bracht, ik geloof dat het die hele nacht toen geregend heeft en ik het hoorde in me ja dat was wel het begin en 't was heel mooi en je was een kasteel en een roofheer tegen de duivels die mijn huis bewoonden al voelde ik ook wel dat je nog veel moest leren en dat hebben we mekaar ook gedaan en 't is altijd goed geweest en nooit wat maar de engel van veel en goed wonen hebben een derde eenzaamheid gezaaid net een nieuw stuk grond en je hebt er niets meegedaan want wat ik er ook aan bloemen in zette ze gingen dood, weet je nog wel, we zeiden je moest eigenlijk een boom in je huis kunnen zetten zo'n vegetatie om naar te kijken en je aan op te hangen zeiden je ogen dat weet ik trouwens niet zeker je kreeg wel dat verre in je ogen soms van een kind dat we ook al hadden en ik wist niet meer ik weet niet meer, o god ik weet het niet meer...

ziet u zo denkt en voelt een vrouw als zij zegt gewoonweg even wil je thee in schenken

dit zingt in de duistere schede van mijn hart en legt kleine lasso's telefonie over u uit er komt een man op een gegeven? ogenblik en zegt ik vraag uw derde eenzaamheid ik bezoek u terwille van u zelf

tenslotte komt zo'n man en je geeft hem brood omdat brood niet alles is en dan neemt deze man een spade en gaat graven in zijn eigen hart

hij plant er een klein boompje, een zaad nog

maar het zaad sterft niet

zal het vrucht dragen

hij neemt ook zijn kunstmest en bestrooit het zaad

zij schenkt thee en vraagt wil je ook thee

hij zet zijn zak met kunstmest weg en zegt graag zal ik even

dit is een donker werk geweest van mijn duistere handen

ik denk dat ik niet ben die ik zijn kan

juist

ik denk ik ga even aan de berm van de weg liggen want je kunt nooit weten

heb je wel eens remproeven afgelegd vroeg ik

niet om te klagen hoor!

gleich wohin wir gehen
 dan valt er een woord en wordt de kamer wit
 en ik lees: dann wird es offenkundig was Wodan murmelte mit Mimirs Haupt ook van de
 strijdbijl stammen
 en de ingwa-eonen of te wel de unheimlichen
 en toen wist zij dat een onbekend en vreeselijk machtig god verschenen was.

wilt u thee, dames en heren!

de volgende vraag is nu is dit een mogelijkheids voortijdige blijdschap of een bliksem die een
 onweer duurt of houdt dit onweer nooit meer op wie dat weet is een held en heeft de macht
 meer dan alle goden te zamen die ook maar om de schoten spelen of het niks is en de goddelijke
 bestiering der nieren op de onmenselijkste tijden ter hand nemen, stenen zaaïen de gang
 belemmeren en sterren uitsmijten en vervolgens gaan schreeuwen uit een vergeten hoek in het
 bloed...

wie van u heeft er nooit iets vergeten?

noblesse oblige
 pauplesse souplige
 nee ik heb nooit remproeven afgelegd, zei hij later
 wij willen in het licht wonen, denk ik
 ultimatomummovies die bijstand krijgen draaien het perpetuum mobile mijn hart verstond het
 niet wat het had moeten verstaan namelijk dat er een afweren is op het juiste ogenblik maar ik
 wist wel van dat afweren en ik dacht laten we niet klein zijn in de eenzaamheid van slechts één
 linkerhand die toch ook wel wist en al lang dat de wereld niet zo voor hem gemaakt was en het
 leven niet te vangen in de duimschroeven al weet ik de vlucht van eenzame vogels
 en de bewaarschoot van vissen
 en dat er enkel nog de zee is
 aan weerszijden van de demarcatielijn werden 20 000 vredesduiven opgelaten en dus zette ik
 offerblokken op met rode en zwarte doeken bekleed en de dieren stroomden toe in groten getale
 en het bloed stroomde en de wereld werd leger dan ooit...
 en roder...

[III]

en ik voerde met het woord alles vlot in de ankerkuilen van mijn ziel en liet kluivers uit en wierp zalmzegens om mij heen, maar het mes dat ik altijd draag in iedere lach sneed zwaaiplaatsen open binnen een dicht huis de blinde muren van mijn hart en wie er binnen kwamen wilde ik rood overtuigen maar het bleef een vaal groen met grint in de stem en dempers op de romplichten de doorgravingen gingen niet door en mijn eenheid sleepte zich door dikke fluitende mistseinen alsof er geen dag meer bij kon

toen was het ook, zei de man, dat het mij niet meeviel in de buitenhavens en ik de hel verlichte of ook wel de schaduwaangedane gelegenheid zocht binnen de begrensde riviervakken die sommige harten eigenzijn en idioom worden in ieder die binnengaat: persoonshavens aan de linkeroevers die de rechter niet ziet en dan zit je daar als een water dat tegen de bergen opstroomt en vette gelaten verschijnen en vertellen uit de lerenlappen van hun lijf wat er had kunnen wonen als ze de huizen hadden weten open te houden... **nu ben ik een gekoppeld vlot** hoorde ik gieren in 't jamajka in en lees de piktsjur poost en zie de feks of laif om me heen van have a fag of have a fuk en wat er dan schreeuwt onder de huiden en opstaat tegen de muren en weg wil dat geven de ogen ruim uit de schoot...

*ik ben je niet vergeten
 zij zegt dat zij mij niet vergeten is
 en ik weet het nog ook een sintelpad onder een scheve maan
 en het was in mijn rug
 en mij ook overal
 nee, niet vergeten je weet wel mijn ogen zo groot
 ga maar liggen lieve
 wij lagen en hielden een mes boven het oog
 dat mes was de angst, zei zij
 ja: zeven vogels in de herfst maakt nog geen hand
 mij liepen pluizen over de tong
 ooooh
 / een zalmzegen met vaste spil /
 er woont kornoelje hout in mijn hart, lieve, zei hij
 ik zet kanalen op
 / o geef het woord een hart in de keel /
 / laat ons niet isolaat /*

ik heb mijn woning geheel overhoop gehaald en zag tandfilms draaien die de lach versomberen en let op de haren stond er dan of herensinglets of charmeuse damescombines of het weer blijft nog net als de komische cascadeurs en slangenmensen of de parijse poezieën van mouwen als zuivere wassende manen en de dunne tailles en het manderijnenkraagje en het bewijs van afgifte en de huishoudkoelkasten of de huwelijken enzovoort... de grote vleeslade kan geheel weggenomen worden, zeker en kijk naar de afwerking

open die deur!!

een hartelijk meisje uit de maan

een simpele onbedorven jongen

zeker ik weet het nog ik ben het niet vergeten, ik heb graan in je gestookt, zei de man en zijn vrouw liet hem vermoorden, zij liet de kellner door de achterdeur binnen om wildebeest te spelen en landzaad te zaaien en verbeterde toverlantaarns op te stellen en zij beoefende de kunst om de tijd naar de schaduw te bepalen tot een zuivere schrijfsucht haar overviel en tot netelplant zij werd...

zie ik zou jullie geestgrond willen zijn, want de moeder woont onder deze aarde en onze voeten lopen op haar en zijn panisch van het brood bevangen dat de mond doet zeggen: **vandaag wordt iedereen berecht!** maar ik weet dat er soms grote en dikke en zachte mantels opengaan uit de aarde die zich om de blote schouders van een man en een vrouw leggen en hen de brandende kaarsen al in de hand hebben gegeven en heilige vitrines in hen openzetten en het leven dat geven wat het in wezen heeft dat van de koningen die runenschrift op hun hoofden dragen, geen boeken lezen, maar met één gebaar van hun handen het zevenhart bloot leggen en een openbaring in de ruimte slaan zoals het schrift is op hun hoofden... een ongeschreven droom die het leven door alle levens houdt een merkteken dat geen wereld ooit heeft verstaan en waarnaar te zoeken zij meende dat het tevergeefs was zo dacht zij gemakkelijker om de rookpluimen der nijverheid op te zetten en het beeld dat wroegde te verduisteren van dit is onze wereld de wereld van ons die wij gemaakt hebben en waarin wij graag sterven... maar die de mantels dragen en hun gang tertiair en bovenwinds gaan staan vlamvend op de rookzuil als offer, **zij zijn de koningen die niemand ziet en allen met schrik bevangen**

zij lezen hun rijk uit hun blanke handen

*ik lees zo zei hij tegen zich zelf alles uit het wit van mijn hand
dat is een kosmische ruimte*

ik kan er wonen

ik zou in je hand willen wonen, zo zei zij

hij keek en zag BV - beata virgo, gelukzalige maagd

ik ben wel een strandwoud zei hij

hij keek opnieuw en hij zag achter haar hoofd de mangrove groeien

mijn moeder zei zij had een wortelboom in haar huis dat is: een mangrove

lieve ik was je wel een woordenboek

en wat er geweten kan worden

ik verzamelde je dromen en droomde ze je van de trap op en af en de straten te nauw voor de auto die kwam en je voeten op rood en het kindje dat naast je bed kwam staan en de foeten die vielen waar je ging en wat er uitstond aan roodslagwerk in de nacht of de lach in de glazen kistjes die je zag bewegen niets dan een mond met een klakkende tong en wat er stond op sterk water binnen de stolp van een voze halsomklemmende hand, levenloos en zonder genade waar de schreeuw om schrilde uit de nacht van je tong...

ja, zei de man, Artemisia kende haar gemalin Mausolus en wat hem bewoog in het zweet van duistere nachten, vogelbevlogen en uitgewoond... zij schonk zijn graf een Mausoleum en kerkerde zo de nacht in die zonder genade is voor ieder mens voor man en vrouw

en daarom is de samenleving een kerker die de ruimte een vat geeft om in te wonen met wanden ondoorzichtig en wetten die niemand ziet de vijfde betekenis van 'psyche' is: grote tussen twee stonders draaiende spiegel

*mijn eenzaamheid is mij vaak een zwart gat in een heldere dag vol wartaal die mij magisch maakt in het eenvoudigst handelen **aldus**: omdat ik geen slecht nieuws meer wil, krab ik mij zes maal*

mij zes keer krabbend vermijd ik mij het slechte nieuws

kent gij mij???

in staat van de heilige geest!

het laatste woord 'wie kent mij, ik ga op reis'

mijn hart is gestolen en gaat niet mee

in staat van de heilige geest over de weiden

toen zat ik zei zij daar zei zij zodat hij mij zei zij niet zag zei zij het mes dat ons allen de keel afsnijdt, een stenenpad om tot de tekentafels te geraken en driemaal de zevensnaar van liefde tokkelend met de hefbomen der wreede vermoedens omtrent een hart dat een houten hoofd op de lippen draagt en opzet in de ziel van onschuldigen

*op termen van gevoet van gelijkheid zei zij
zij is iets anders dan ik voel, dacht hij
het is iets anders dat ik voel, dacht ik
ik voel mij al het andere anders en alleen*

5 cent denkgeld voor iedere seconde!!

*mag ik je de rumba in je lijf dansen?
en het mes
en lachen omdat ik mis in de pest van het andere geloof
en de mis
zal ik de wissel overhalen en je blik verzetten?
en snijden
je bent een engel, zei hij
verzegelring wat ik van je denk te zijn
curatele?*

[III]

door de gang van de tijd een contragedicht schrijven!
 maanschijven opsturen in het museumoog van een droomzegen
 daar lopen grintpaden door ieder wezen
 en dit wezen de essentie kraakt grint
 en het grint gooit goten van licht open
 en de goten lopen het licht in een gore mond
 en de gore mond kleedt de liefde uit tot BH-geboden
 en de geboden geveer de lege blikken rond

in staat van de heilige geest!!

en de lege blikken houden de hand op
 en de hand eet een leeg spook, staat stil en gaat voorbij
 en voorbij in de nacht schildert een groot dier
 en het dier bespringt het oog van bulten
 en het oog wordt innerlijk

in de staat van een heilige geest!!

men kan zijn kerk in de duinen plaatsen en de vogels de vrede van een zee laten zien en de
 kudde een badpak aandoen om schoon voor den heer te verschijnen en de maagd ontkleden en
 de knaap de wegwijzen met de taalvinger omhoog van wat gevonden moet worden en onze
 kinderen gewoon slachten met open mond en uurwerken opzetten in de verdorde schedels en
 zo het hart omzetten om de tijd te meten

maar geopenbaard wordt er niets!!

het geweten een gelijkstroom?
 en kortsluiting het stroomende bloed!

en nu is al het werk telaar zeiden de mensen want zij zagen vreemde verrijzenissen gebeuren uit de gedaanten der grond die zij in het geluid dat de machines maakten gemeen hadden en het de duimschroeven uit diepe levers sprak die de knieën een afgrijselijke lach aandeden en zwarte vruchten in de ogen legde van degeen tegenover de ander in aarde onwennig en kregen de angst uitlieten om ook nog het laatste te zien de paarden misschien van een zeker steigeren uit de wollupstere mammoth hun stad zo onverstaanbaar in de dikke huid der eeuwen en de pleinen van zijn buik zo boekvol licht en de luiken zijner oren zo hoog ontloken voor een aards geluid dat aanschuift in de vele treinen genot binnen de grenzen van het gebrek aan adem

mijn buik is groot sprak de mammoth

een chambre à louer, madame?

je straten zijn engelenhaar, liefste, zo mompelde hij

statement of mind, sir?

een inleiding tot een bestaansrecht

en pluimen op de rug dragen

en hanekammen in je ogen

en wijzerplaat van een gebrandschat hart

de adem van iets anders

van het liggen

een peleton staat klaar

het front van zwijgen in de vaas van een lichte resonans

het goddelijke zelf

wat ik in je hoofd wil planten

een vrouw in de vegetatie van haar lichaamswegen

onsterfelijk omdat ik dood kan gaan iedere dag

een voorbeeld van een vrouw

een vrouwenbeeld van voren, zei de stem van een ander in hem

op je achterhoofd gevallen?

over de rijweg de lichten op rood en zich groen aanstellen langs de kade

welke boom is hond genoeg om op gelijke voet te staan?

ik ben een witte muur, fluisterde hij, die de dieren voedt

een gat dat diepte heeft

een draagbaar bed zou zij mij zijn

naarmate God stierf in de mens ben ik zegel en toegang geworden

de uitdrukking der wereld

geen tijdsverschijnsel, moor een handvol kinderen

de ongeborenen!!**van overal**

de vliegtuigen schrijven in de lucht zei zij het leven is een grote broek die alleen gaat en niemand laat wonen, een ultimatumbroek van wie niet alleen kan gaan moet de naden tellen en de vlinders die de schoot bevliegen die het recht hebben van open en dicht en de esothere isothermen ontdoen van een geheim waarin de psyche woont als een mens in donker brood bijv.: het zinsverband binnen een autoongeluk

het verschalen der liefde

de eerste ademtocht van een mens

ja, ja wij zoeken naar de appel waarin wij wonen

gooi hem er uit, zeiden zij die zeggen dat zij kunnen zeggen te weten

er valt nooit iets af te sluiten wat dicht is

een grote intelligentie!!!

ook de sjah van Perzie **Ben el Arab** wilde hangende tuinen en ging tot dat doel natte doeken op zijn onvruchtbare borsten leggen en liet taboespek aanrukken om de gronden zwijnsvruchtbaar en vet te maken en liet ook **charmandalah** komen de gewichtsheffer om deze op te heffen

en die er nu wonen O Grote Sjah?

die hef je mee als educatieve mest

zij willen misschien beneden blijven wonen O Grote Sjah

zij wonen ook nu niet en laten zich eeuwen mesten

en wie moet Uw tuinen bewandelen O Grote Sjah?

je bedoelt zij stinken van zich zelf?

ik bedoel ik kan niet hun lucht opheffen Grote Sjah

zij zijn het vaste voedsel

de wreedheden der weelde doen ons gewichten aan O Grote Sjah

zet geen binnenplaatsen buiten, broeder Charmandalah

gij verwacht O Grote Sjah de betekenis en de betekening

en gij overziet de weelde die de vorst van strijkijzers voelt

genade O Grote Sjah ik val op mijn verduisterde lippen te pletter

ze was mij een atlas, fluisterde hij

en hij heeft spoorlijnen in mij aangelegd, dacht zij

en ik dreg naar een onderkomen

/ anyhow our auntie is a good nurse, said the other /

[IV]

die wolken ihres wesens schimmerten mir vorüber, zei ik, dat wat nooit overgaat en de rivierzanden van mijn ziel bevrucht met weemoedige wasschijven waarop de stemsnijder de woorden der twijfel een huis bouwt - dat deed hij al eeuwenlang een mensen leven - getuigen van een geteisterd achteroog in de weefselen der blindemuren **om inzage te verschaffen** de ja-en neewoorden de koptonen en de waterrichtingen binnen de eigen nagalm, dacht ik later, maar wie weet waar de geulen het gevaar openleggen binnen de stereometrische geluidbollen tegen het dove glas van een dicht waterhuis of ook wel goden ontrollen aan gewone straatklinkers de tufstenen der zichtbare wereld die tenallentijde opvorderbaar zijn binnen het wrakste getimmerte van een geest of de vaste fotografieën in de annalen onzer handen, gewone mensenhanden die het brood houden en soms liefde verwekken in andere mensen wel de vroedvrouwen van deze regionen de regie van veel ziel in de vingers de klap die doet ademen van altijd weer wat er gemaakt wordt en komt langs het mes en de tangen der verbeelding: een zwijn van geest, een god, een heilig dier dat in mij alles mijzelf en allen bewoont en beweegt...

ja sie schimmert täglich vorüber
 die schimmer geht täglich vorüber
 bonne et belle
 et éternelle

je bent de blinde vlek in mijn woorden en de zwarte maan van verdriet draag ik in mijn handen de taal en je blonde armen leggen etsproeven af in de ruimten mijn lichaam en de bloedrode verkleuringen van je pupillen klepperen castangetten in de beschroomde leden van mijn liefde en je had dan vaak het kalioog vol met het natuurlijke getal dat je hart doet slaan en het somteken van al je gebaren...

[V]

mijn benaderingsmethode deugt niet, fluisterde hij

ik lever je wel een zeldzaam werk met dit aardmetaal uit mijn hart gegoten met de kernlading die ik als een watermantel van mijn wereld om je schouders gooi dat om je de verschuifregels te leren en de nevenreeksen die ontstaan in het bloed en de onverzadigde verbindingen die blijven bestaan en die ik uitput en uitwerp als een geheel nieuw periodieksysteem van bevrijde constanten uit dit leven mijn leven dat ons leven was en is en nog is en nooit anders kan zijn dan dat systeem met die elementen dicht opelkaar in kleuren aan de zelfde wanden van dit zijn: een compleet getal dat jij schrijft en bent op dit blad mijn hart...

mijn benaderingsmethode deugt niet, denk ik

zeker wij waren ons een grondbegrip, riep een man in mij en ik was jou en jij mij een beginsel van erotische flamencas tot in de toppen der ziel waarin wij onze ruimtekrommen trokken tot de buigpunten van het ik onzer beiden voor het bepalen der gelijke wortels die uitgroeiden tot wonderlijke asymptoten die melk uit de raaklijnen verzwavelen tot de grenzen van het grondtal dat $2 = 1$ zou zijn en zo schiftend de schacht ons in joeg tot de scheiding der wortels die de grondslag reëel mag heten en ook is van de verhoudingen in de wereld die de cijfers draagt om te kunnen tellen en schuimaarde levert aan ieder die meetelt en luistert

moet ik mij nu verkleedpartijen gaan oprichten!
de winners en de verliezers gaan ons de weg die wijzelf
en ons samen in ons niet hebben afgelegd omdat dat te geloven de winner en de verliezer te wijs zou moeten zijn om niet de dood te moeten geloven in zijn woorden die als zijn handen leven in het rood van zijn bronnen hun hart

**wat wij gaan is de weg
en niet een kist om te garen
geen vergelijkende gezichten in overmaat
maar;
hogere afgeleiden en extremen
de limieten oneindig onszelf**

en wat dan nog vroeg de man zich af en streelde een oude grijze kater die zich zelf zat te spinnen in het licht van de lamp dat hij uitriep over de glans van zijn huid en zich zeer nadenkend de domheid aflegde van de vraag waarom zo mooi ik onder dit licht en hij zich zelf natuurlijk genoeg en over de mens heen in de spiegel die daar lag en stond tegen de wand en de mens die daarin lag en de pen hield en een stuk van zijn huid beschreef en niet kon spinnen dat weefsel zichzelf zo geheel en meer dan genoeg als mij ik deze kat die de spiegel ziet en niet weten **dat denkt de kat...** zei de man zich zelf

de benaderingsmethoden tot het menselijk hart zijn, zo zei een wijs man, vervormingen ten aanzien der wortels om zo tot de gelijke te komen in het begin omdat het te jong en te klein niet het andere verdraagt naast zich zelf en bang is voor X-assen der vertwijfeling en grenswaarden zou oproepen daar waar het grenzeloze geschreven staat in de wisselende bewolking der ziel die de revolutie is om niets te sparen en de haat niet wegwerkt die ook het rustigsamenzijn van kat en lamp en spiegel op een gegeven ogenblik de dood wil aandoen die zich niet wil laten doden tenkoste van zich zelf door wie of wat dan ook en dan de knuppels grijpt en het hok onveilig maakt binnen het hart waarin alles zo mooi lag naar het meende en niet meer de rust gunt waarde revolte de vloeren reeds had opgebroken of het nu te volgen was of niet en wat de gevolgen waren of niet en of niet de liefde gebroken kon worden en of niet het huis omviel en wat ook meer nee niet om alles te laten vallen maar om de grenzen het ongelijk te geven dat zij aan stilstand meenden te kunnen trekken in een mensenhart waarvan de beweging de essentie is de eindige beweging die haar onsterfelijk maakt omdat zij sneller moet leven dan de natuur van een boom of een schildpad een diep schildpadden leven waarin niet alles wat kostbaar is binnen enkele kalenderjaren verbrand wordt maar waar de leeftijd gelijk is gesteld aan de eeuwen der bergen en de ravijnen der ziel zijn opgevuld met een bovenzinnelijk en licht water en waar de daad van twee lijven gedreven wordt door de duur van vele geslachten tot een eindeloos stil en oceaandiep orgasme van hergeboorten tussen de verschrompelde handen van de menselijke tijd en in het exosotherisch omhangen zijn van de tropische regens der groene oerwouden van boven en onder water die deze de ziel geven om nooit meer dood te gaan en te snel leven en hun de stenen onsterfelijkheid verlenen die ook een gekanteld stuk rots door mensen hand in het interval van de tijd gerukt en beslagen tot zijn beeld nog heeft te midden van de wateren die komen en gaan maar de tongen verstijfd staan bij het aanschouwen van wat uit menselijk nul-

punt tot genade en ongenade aan grote begeerten over zijn tijd kon springen om eeuwig in zich zelf te staan...

het is niet de liefde

het gaat niet om de liefde

het is mij de macht meer dan liefde die mij de wereld onder mijn handen legt

het gaat niet om de wereld

het is niet de wereld

maar al wat er is eronder erbuiten erboven erin

wat maakt mijn hand van de wereld die is ik die is alles en wat er is ik wil de limieten doorbreken en het licht geheel zien en door alles heen en de bloedlichamen kunnen tellen voorzover zij de liefde bestemmen en voor wat zij de haat kunnen geven en voor zo ver zij de god mij doen in het lichaam die ik ben en kan overzien wat ik schep in mij en de anderen en wat er gemaakt wordt wat ook wel niet hoeft geteld nooit kan en waar de hoop leeft, maar niet het gehoorcentrum want het horen is enkel te horen en hoeft niet geteld en kan niet gezien, wel een oog in mijn oren zo het kan en een oor op mijn tong zo mogelijk en een kleine verandering in wat ik meen te zien wat er is in ons en sommigen die er de last van dragen...

ik heb haar lief schreeuwde de man alleen in de nacht, in het duister huis van het duister voorhoofd van een dronken man alleen op de straat die de keien bewoog zonder weten van voeten en zijn passen onbekend een weg gingen een gang door het leven van een zwarte vrouw die voortschrijdt in de ontvolking van zijn ziel en kruisdromen staan hel op en worden hem een teken ik zal een mythe boren uit eeuwen zicht en schervengerichten bouwen binnen de poorten van mijn voorstedelijke ogen en een storm van levende dieren losschrijven met de kleuren die blinden dromen ik weet soms gaat een man in het luchtledig slapen om verweg van de dag een aromatische taal uit te slaan waarin de lens van zijn tong een dichte neerslag legt van de scheurmachines die zijn hart dictaphoon zijn en loodkoliek zijn darmen en tweeklanken binnen de kimduiking van het schotschrift **dag** en de overfiguratieve stelsels die zijn zevenvinger opwerpt binnen het stempel **nacht** waarin alles woont

laten wij geen steden meer bouwen
 laat ons de erectie van wonen in de valleien van voorwereldlijke landsdruppen
 de steden zullen wel gauw verdwijnen, denk ik
 het huis van de liefde is te nauw
 de landengten van mijn lichaam kunnen nergens meer wonen
 de wereld is dicht geraakt binnen het technisch verkeer van een hoofdmelodie

mijn figuratieve handen hebben een moederschap te anker gelegd als een waarborgbank binnen
 de som van geruineerde steden en wat er aan ongedierte woont heeft een kleine voorhof gevonden
 binnen de ingerichte rioleringen die mijn ogen voorzagen want er is niets verloren gegaan en
 er kwam niets bij en wat er nu gezien wordt op de telexstroken van het dagelijks netvlies tussen
 het zwart op wit is dat wat nog nooit gelezen werd is wat is tussen de regels is wat is de essentie
 van het onzichtbare wat er is en leeft in de monden ons ik op de tongen het kind voor de deuren
 der woningen op de straten binnen de handen der vrouwen die wassen wat er is aan lakens en
 fruit op de wereld om het wit te behouden der vruchtbeginselen dat alles wit mag beginnen en
 ingaan binnen de grote monden die de deuren van dichte huizen zijn en de grote intimiteiten
 bouwen waaruit men een voorwereld kan lezen groter tijdlozer dan dit verduisterde stelsel der
 zon en eb en vloed nog enkel de verschijnselen zijn voor de maan der verliefde kinderen met
 het zeilschip der palmen in hun handen om het roer te houden binnen een stil ontroerd weten
 van wat hun hart de melodie is uit de verscheurde wortel van een lavaboom die hun huid stolt
 tot wat zij zijn binnen het witte licht

ik zal deze mens een groot gebed leren bidden riep een man in de nacht
 een benaderingsgebed van wat hij liefheeft
 een vergelijkingsgebed eerst
 om te zien wat het is: een katharsis
 en dan het gebed van de schaal die gewogen wordt
 de zang van de naald met het oog
 de vrouw die men liefheeft binnen bidden
 bidden te vergeten wat men liefheeft
 een lift en een gat en de ruimte van alles
 dat

dat hij nog niet thuis is dacht zij en al zo lang en wat ik voor hem op de tafel heb gezet en te dampen over de drempels der schotels die ik klaar heb gezet op de tafel en tuin van mijn lichaam bij wat er opklimt tegen de muren en langs de boom een wegt zoekt en licht wordt op het blad aan schaduw op de grond nee de kiezels kraken nog niet wel wat er aan kindervoeten speelt met de bal der verbeelding over de stoepen van dit vreemde geluid in mijn hart waar het bloed woont en stroomt naar alle richtingen in mij zelf met het portret in de hand alsof ik de wanden bekleed met mijn huid wat er leeft onder ik weet het soms niet in dit wachten de vrees die er aandoet in de bel van het onbekende die klinkt soms wel even zo dof als het mes in de middag van groente te snijden op de plank die wel levens is zo besneden en wel gevoegd in een keuken met witte kastjes wat er ook gebeurt hij moet altijd thuiskomen nu de krant er al is zal het niet lang meer duren maar door dat vreemde in mijn hart dat hij niet kent nog niet na zoveel jaren dat is wat mij bang maakt dat hij weg blijft omdat mijn hart het niet zeggen kan er is zoveel wat er niet te weten is en ik kan niet, nee mijn jongen blijf nog maar spelen hij is er nog niet hij komt zo nog even en ik wil het wel zeggen maar mijn lippen mij zo strak soms bewonen ook wel van bang zijn om het niet te kunnen en zo komt het er niet van en wel en enkel de vrees iets te breken vanmiddag weer een kop zijn kop om de soep uit te eten verdomme de soep is zo heet ik kan het niet drinken ja niet te begrijpen zo voorzichtig ik ben maar in de kleine ruimte dit huis is te klein voor ons zie je ik hoop maar hij heeft nu gevraagd en geschreven op die advertentie ik zag er nog een vanmorgen op het raam bij de kruidenier mijn portemonnaie bijna vergeten o de toonbank maakt mij zo zenuwachtig dit leven van wachten nu moet hij komen de toonbank altijd maar tonen te hoe nu te leven en lachen tegen die er achter staat ze begrijpen niks de mensen begrijpen je niet alleen dat moet je niet hopen zegt hij wat niet kan hij komt...
dag lieve hier ben ik

zie je de liefde bidden binnen de vier muren van een gewoon huis waar je de ramen open kunt zetten dat is de lucht binnen laten en wat er schijnt boven de bomen meer dan een vierkante meter boven de zwarte ogen van een duistere stad de duistere stad die wij bewonen die ons bewoont en verduisterd...

*ik heb een nieuw huis, lieve zei hij, een nieuw huis om te verhuizen met veel licht om te leven
een huis zo mooi*

een leefhuis bidden uit de donkere straat in het hart

ik zeg wie de weg kan gaan en hoe

we gaan eten lieve

wat er brood kan worden binnen de handen van een gewoon biddend mens wie wacht niet in
zijn eigen wereld?

wat mij soms vreemd wordt in de nacht en van dit leven open en van de dood die uitloopt op
een blinde plaats ergens in de stad mijn lichaam die de wisselwachters van dit leven bewonen
en ik uitvlak met een onsterfelijk woord uit de sterfelijke adem van mijn vlakke hand eindigend
tegen de peilers die het oog open leggen en hengels uithangen en emplacements bouwen en
orde leggen in de armen van verlangen liefde en stilte op de straten in de nacht van doodlopende
stegen vol reclame de boulevards er achter en onderverdelingen van vreemde geschreven wetten
waaronder de wereld ligt

wie wacht niet in zijn eigen wereld?

ik heb deze vrouw gemaakt zeg ik

ik heb haar gemaakt tot alles wat zij worden kan

/ wat men maakt bestaat niet meer? /

/ is de dode hand van levende klei? /

de vrouw gezonden en gezongen om te vernietigen en te openbaren
ik heb dit voor haar neergeschreven en alles wat zij mij beschreef in
mijn hart, zei de man

ik heb haar ontmoet

zeker

een vreemde perplexie in mijn ziel stond op wat jij deed daar

een schok

een nieuw continent brak open om in te leven

van wat er licht was in de wereld

van wat er stuk ging

je droeg een vreemd huis met je mee

een vasteland dat is van bossen en schaduw ik nooit te voren zo zag zo helder

diffuus

diffuserend

en het hart daarin verborgen in die wereld die jij liep door mijn
lichaam een nieuwe weg in het gaan je voeten van zéér oude princes
temidden der grauwe en zwarte stenen met de offerdoeken van deze
vreemde cultivaties en wonderlijke palmen van zonderling scheppende
handen

ja

je handen

ik kan deze stroom niet vatten die mij binnen mijn woorden vloeit die wel tot mij komen om
alles te verbergen wat mijn tong je spreekt aan vreemde binnen de onkenbare nacht van je
lichaam en de menselijke kleur van je kleren en wat er aan geuren beweegt om je de lettergreep
te zijn van de tijdsstenen die de vuurradders oprichten en het hart van de zucht vreten die je bent
in het cijfer der blonde bewegingsvoeten van je ziel onkenbaar imaginair als wat werkelijk is
in de adem van dit zijn dat eindeloos ons de kleren omhangt met de limiet tot uitroepeten van
onwezenlijke ruimten tijd je bent onsterfelijk
een nacht bewegingsloze liefde

recht van het hart dit alles komt een magische zang die de kaaiman in mij oproept om mijn
panoramataal tot je te spreken waarin ik onschendbaar leef en je roep tot het dwalen binnen een
diep nachtbos dat je zelf bent boven de bruggen water met manen miro in mijn vingers die ook
het woord weten te hebben en slapen langs de hoge gangen de duisternis waarin die tot verstand
verliezen geroepen zijn de daad doen en machtige zaadtalen gaan spreken en stil en dood als
een groot leven in hun lichaam liggen om de pharmaceutische kathedralen te vermijden en hun
eigen wierrook vaten hoog heffen in de spiraal van gevoel zo sterk dat de liften de liefde
galjoenen verleent om hoog op de branding te spelen met handen van marmer en de hoofden
veruit boven de helmen der angst

*denk je dat ik ooit vergeven kan, riep de man?
 en alles wat daar tussen ligt?
 en het a b c der haat?
 en het x y z der wraak?
 en de K van doodslaan?
 en de O waar blijf ik?
 en de gebroken vloed?
 en wat koud in mij ligt?
 en wat er dood woont in de nacht?*

er horen grote gebeden op te staan in de mens en heilige bomen geplant en de gebeden moeten mij en allen de kali aan doen de stromende en de drum in het hart plaatsen en de vingers de tamtam laten slaan van het absolute volk dat leeft voor de pagoden der ziel de magie kinnen overvolle huizen de hoeken der straat en alles wat het oor weet te vangen en niet te ontgaan om de groene harpen de steppen te vullen de la mancha de toendra saudaden te geven hoog over de toonladders die ver reiken met de keelklanken lichtknippend het intense tedere water heiligheden verlenen en huizen vol vreemde dingen van goden overweg naar wat nog niet is ontdekt en geen beeld kreeg

*ik was dikwijls alleen in de nacht, fluisterde de vrouw
 er waren veel tijdswoorden
 en het zandhuis
 en wat er aan de weg sterft in het hart van een mens
 en wat er goed gedaan had kunnen worden
 en wie verder wil
 de lege voertuigen
 de tong te dik om uit te drukken
 de dood binnen het water der liefde*

deze spreiding der bittere tongen die ons de trauma van eeuwen spreken en altijd de terugweg aandoen en halten roepen waar het delirium ons manisch de handen bindt en de vergiftigingen verlegt en vaatvernauwingen ongelukkigheden van melancholieke aders vol wantrouwen van het klimaat heden inter nos het weer de me para en nooit enig type van lachen uit overvloed aan wat er te kort is binnen de boom van dit bestaan
 laat mij maar gewoon de gezonde mongolen bewonen en de luie biddende

hindoes en de ganges mij bestromen en wat er aan geesten woont in diepe rivieren en wouden laten zij zich allen in mij oprichten tot schade van het fysieke huis en tot waanzin van mijn gedachten en tot vergroting van het plein van mijn hart waarop de waanzinnigen liefhebben in de nachten der steden en de fonteinën spuiten tegen de onbetrouwbaarheden der verscheidene mélanges een overvloed dat alles onder de korenmaten der vreemde veiligheid plaatst en congenitale woorden geeft aan de wegen en de handwijzers meer en meer verplaatsen zie dat is wat moet tot ze helemaal weg zijn en de paedagogen tot rampzalige vodden richt en vogelverschrikkers uit de handen neemt wat de nacht toch allang wist nietwaar wie weet niet beter dat die wie alles wist al wist:

de weg tot heling der ziel
 de weg om veel over te dragen
 de weg om de boeken te sluiten
 de weg om de weg te wegen

ja de communicatie was altijd moeilijk

en toen er de oorlog was

en jij ook verweg

en de kamer behangen met jou

en laat onder de lantaarns

wat er licht werd

generale propaganda in mijn hart

sie je wat de kinderen betreft

omdat ik de vrijheid wil

dat bindt

als er ooit...

nee geen sprake van

dit gesprek is als altijd op de stoep so net niet binnen en net niet buiten so leven de

mensen en hebben geen communicatie zo zij zeggen en kijken naar het

rattentuig dat ons vreet

waar we bijstaan

uitonszelf

nee niet de scheiding van het mes

blijven dreggen?

wat er niet meer is?

er gaat niets verloren

alles verandert

[VI]

laat de geboorten
der tweelingen
maar uit ons worden

en de kwesties
die opstaan uit het zand
van ongeziene bodems
de witte nachten der kinderen
de voorwezens
die de schok wachten
binnen geometrische figuren
van vragen om hulplijn...

**De schreeuw der vrouwen
om meer**

niet alle hulplijnen zijn loodlijnen, riep de vrouw

ik ben het middelpunt

wie het magisch middelpunt van mijn tong zou zijn dit te weten mijzelf en spatiaal en transport
voor wat is in mij

in mij dacht de man

door de immense buiken der onrust reis ik als erfvrucht van mijn verbeeldingsboom en smijt
rorschachvlekken tegen het mysteriegehemelte van mijn mond en voel mij kleeleverwant en wek
het wonder open binnen de wonden van dit lichaam mijn ziel en zie wat er voor machinale
onrusten de bergpunten bewonen der paralijnen en knoopkanalen en hoor de epigrammale stem
in mij die de graven een zin verleent en tot bedden maakt

zie je zei zij hij wilde het wel iedere nacht en

ik was te moe van het werk en een man is dat nooit

want zijn geest heeft geen tijd en zoekt altijd een

dieptepunt van verstrooiing voor zijn handen wat mij

dan aangedaan wordt niet de liefde maar het zwarte gat van

een mijnwerker die de dag en de nacht moet dalen uit het leven

zonder een woord zonder wat de streling tot liefde maakt en meer

dan een beestenleven zie je dat zo voelde ik en ik wilde het soms niet

ook omdat ik zo moe was van de dagen alleen zonder de stilte van lieve

woorden die de huid zo mooi kunnen bewonen en alles laten glanzen

maak het leven tot een gedicht, schreeuwde de man

tot een verschrikkelijk gedicht van schoonheid

geef mij de vreselijke schoonheid van geweldig wilde dieren

dit alles wil de dichter in mij

geen paragromale stemmen geen neonwoorden

niet de lichtreclames van hier is alles beter

niet het verlichte water van goedkope reukfabrieken

geen rioleringsystemen van wat niet weg wil

dit breekt ons de nek

een zanger gaat over de wereld en de wereld breekt zijn nek

je kunt de wereld de nek niet breken zij heeft enkel een voorkant

en over haar voorkanten liggen de dekens van hetgeen verborgen moet

blijven dat is de nek die zij niet heeft

en ik strooi maar maanzaden uit en leg perken aan om de vreemde plant vrucht te kunnen geven en te laten worden tot versiering van een somber heelal en geef doden voor mij nog vijftiengulden mee om in hun graf wat te eten en leg schone lakens over de benen van hun persoonlijke verrotting en zet schermen op binnen de nauwste kisten doorzichtige lichtzevende opdat men elkaar duidelijker ziet ook waar het donker is van nature brand lampen onder hun beelden in mijn ogen en ben hun licht waar het maar even heilig kan zijn zet zankzakken op om niemand zijn zwakke plek te laten stoten en ben de bumperezel in hun ogen omdat maar weinigen de maagd van de ridder in mij zien en het altaar en het offerdier en de stromen bloed niet tellen waaruit de woorden vloeien in horting en stoting omdat ze de gemeenschap willen van meer dan het onderscheid alleen...

*ja de menselijkheid, zei de man
nee de goddelijkheid in alles
en waar de tranen blijven die metrominimaal onder de straten de voeten voeden
ja voeden, riep de moeder*

zie je ik ben een nomade, zei de man en het bovenhoofd is niet altijd gelukkig boven de stam en de wijnstok niet altijd een woonstok zie je ook wat er aan nomaden en melodie stem in een mens heeft van de teen tot de top der isolatiebanen door een heelal van gezichtsplooiën en door de natuurreservaten waarin het majeur der tongen de amehoteph en ramses uithangt om tot de zon te komen binnen het systeem van ontombare bloedvaten en de bovengeesten en de gronden der ontsluitingen waar mooie waterkuilen de gelaten der mensen iets van het doorzichtige gletscherijs geven waaruit de rivieren der wereld en de armen der zeeën ontspringen om te omvatten de duistere anatomieën in de stoomkasten der talen die gesproken worden uit de diepste keldergaten der menselijke ziel die mij deze behandelingen in mijn woorden legt en mij de marinades aan doet binnen en buiten de duigen van grammair tonnen en fornuizen stookt en recepten uit legt binnen het handbereik van brood op droomvelden en wat er dicht gegooit wordt door de velen die ogen op het dagelijks bestaan leggen dat niet gekund wordt en wie kan het wel wie kent de gerechten dat maar de wangen kleuren weet te geven ongezien op de aarde en Johanna van Spanje waanzinnig maakte tot diep in de woekerende leden van haar lichaam dat meer hart was dan de koning wist en dat de koning de pokken kreeg door de harde vingers die de hemel op zijn keel zette

en zijn oren dichtsloeg het onweer der onverteerde missen en het halleluja geen gloria deed vinden dat was omdat hij de geest dacht te kunnen vreten in de ouwel het meel van de bakker en niet de inwisselingsformules wist uit te spreken die de geheimen openbaren in de verhoudingen binnen de altare stemmen en spitsen gothisch gejammer en de sterkte van een schip op aarde neen hij hing liever de geilkuip uit en vrat kaas uit het hart van Johanna die de waanzin vatte en dichtsloeg met de klap van een klok en ogen kreeg die zijn lichaam doorsponnen als een lichtendbloedstelsel een bange formule die de anatomy van de liefde beschreef over een dorre gele regeringshuid en beulen in zijn lijf uitwierp die de worging glimlachend pleegden en met zéér dunne vingers: zij tellen de koten om de keel schreeuwde Johanna, tel hem de koten om zijn keel en leg zijn brandkast aan me open en verhang zijn daden in de ketting die sluit en geef mij het slot tot het hart dat een gloeiende pot met vuur is en reik mij de brandslang om hem te wassen zo van binnen uit het komt bijna nooit voor op aarde en 't zou een mooie kruisweg zijn binnen zijn spaanse gerechten die de omgang met varkens uitzwijgt tot de goede gewoonten van een hoog hof en overal geluidsspiegels heeft opgericht in mijn dornatte hart omdat mij de Greco zo de lange benen vol vuur heeft aangedaan en de trekvogels trap op trap af de liefde in mij deed vliegen en rustpunt gaf in een onbewoonbare woning

de trap op en af
 op en af de trap
 de borgsom mee
 wat van je zelf is
 de tocht van een vreemde voet
 die wit is
 het hoofd een amphoor
 boven het naamwoord uit
 zo wat er is
 ik heb je wel gezien
 je woont me uit
 nagels in je ogen
 jij was mij de kater
 waar de liefde moest wonen

nee er waren mij maar weinigen chinees in de nacht
nooit stond de wereld stil in de streling van een hand
haanpallen werden overgetrokken en donderbussen opgesteld
altijd was er een stad die genomen moest worden
dit voor de heiligheid en het heil van een telraam
thesauriere wraak in de bliksems der adem
ja wat legt de ziel eigenlijk uit, koning
wat is de majesteit majeure der melode gezangen
en waar woont het mineur der stieren
want wie er ingaat tot het hart van een wereld kent het woord niet
daar woonden wel negers op onze schepen
en er waren de moren en de joden en de donkere steden
en er waren de dorre vlakten en de vruchten der ebro
en er waren stille hoge winters in onze kamers
die mijn hart waren deze hoge kamers alsof ik bruin bloed had
en jij hebt veel laten ontdekken
velen en niet slechts mij die jij alleen het leven was
nooit telde je mij de regenboog voor
de kleur lag verborgen onder het vernis van vreemde gitaren
zeker de koning weet en de koning kent
de koning beschikt over leven en dood
nu is er fletsheid in je blikken en pokdalen
nu is er de bevende hand om genade
maar nu ben ik gek en geef niets meer weg
ik heb mijn brandkasten dicht en geef geen oog meer de kost
mijn buik is de holle kerk van Burgos en dorre vlakke La Mancha
mijn huid is het volk
van de vloek en het smeken de kermende tong
het natte hemd dat het rijk verstikt
en ik bevaar de galjoenen met goud tot de diepte der zeeën
en mijn hand is de zwarte hand van de zwarte pest
ik vreet de documentaire paleizen aan
ik stook revolutie in de tiaras der kronen
ik ben de gloeiende steen die de staat doet roken
ik ben de woestijn van de koning en de lust van het volk
mijn hand rust fatmablank over de kruisen op aarde
en wat er geworgd wordt vindt in mij de bestemming

van de gekke koningin die de gek van de liefde is
 die is de hoer van de hand van god die de duivel jouw lijf de dood legt
 en de kaart van de ketters kent om de brand neer te slaan
 niemand heeft er ooit om de koning geweend koning
 en wat er wringt in de keel van het volk is voor mij
 de woestijn in je rijk de stank van je keel de rot in je tanden
 de horizon is onder je blik gekrompen
 en de inca de keizer lafhartig het mes in het geurige bloed gezet
 yucatan maya de inca mij zingt
 hij ligt als een woud in de nacht van mijn bloed
 de roet van het kruis brand op zijn lippen wat hij niet weet
 je hebt hem opgezet en een kerk om hem heen gebouwd
 amen en amen brult de schare
 amen mijn hoteph was ik de teje maar
 en wat er was aan rijken en koningen voor dit
 een mooier graf om in te sterven
 een mooier woord tot in de dood
 een mooiere wond om uit te bloeden
 een rood levend hart binnen een paarse bloem
 een pagode aan de rand van een rivierarm die de vingers der liefde kent
 dit zing ik de Johanna de waanzinnige van de koning van Spanje die ik ontmoette en die mij
 verstond toen een gargouille mij de deliriumtong in de wanden mijn ogen en oren stak

er werden toonbanken in mij opgericht en droomschoren aangelegd en notabele vingers
 lardeerden mij met mooie mirakels om mij het miro aan te doen en miroirs te beschilderen de
 put van basiliek mij nog een kwartier en de tyrannie van slagvelden vleugeldieren met bittere
 tymtongen vreten een zwarte geile put in mij en verschuiven van het denken de tafels en eten
 de gehoorscentra en zetten huizen kurk om mij heen met een alcoholische dag in de filter het
 hart ook verstoppt en zeegeluiden die de blik griezel en gruis met het staar sieren in de stikstof
 het kopkleppen der dieren uit gewone witte wanden en de zuigerstangen opstoten tot
 asymmetrische wentelingen binnen een verscheurd en verbrand bloedvergieten: een
 onbegrijpelijke chaos binnen een onbegrepen verband ontzet, onthoofd, onthart en ontzield in
 het kermende maanlandschap dat mijn lichaam mij op klaarlichte dag werd en helemaal niet
 eigen ook in het donker toen ik door de tuinen wandelde te bang om te

slapen, die nacht was een harde kille schede en wat de struiken vrij lieten aan aarde onder mijn
voeten leek een klein gouden hoofd te fijn om op te lopen

ik was lelijk uit de baan geslingerd
 een gederangeerd vatenstelsel
 een veranderde gezondheid
 een stupor met mania nos
 een effectieve psychose
 een staat vol paranoia
 een lege straat met trillende handen
 ik greep wat ik lief kon krijgen
 een nieuw gezicht met benen
 een menopausaal gelach binnen de ogen
 niet te klassificeren
 een somatisch vacuum binnen een menselijke staat
 dat was ik
 alleen
 ik
 en

jij, want om jou zijn deze brandstapels opgezet en is deze niertaal gesproken zijn monumenten
 gebraakt binnen het zuur en hoog van mijn woord aan een godin die in mij woont met engelenhaar
 op haar lichaam en een mooie boom in haar ziel met kostbare stenen aan haar voeten binnen
 de openbaring van de dierenriem die ik je omsla en de dramaturgie van gebroken kleur: een
 schoon Memphis in mijn documentaire handen een offerande aan Mon Bien Aimé binnen een
 vreemd gezin van parabolen en alexander grote tansman een vlees vol fantasie deze pittoreske
 militair die cellulair binnen zijn monoclebestaan woont vol waanbeelden en je vierendeelt als
 de voorzitter van een superieure verrekijkers commissie en zo krijg je dan vanzelf de hoogstaande
 kleur van agfa grijs voor het kerkhof waarvoor en voor wie en voor jou ik deze hetelippen
 paginas schrijf gewassen en ingewreven met de balsem uit de marowijnerivieren van mijn bloed
 een goddelijke karteringsex-peditie om materiarchaal je de woorden in je mond te leggen die
 ik weet te wonen ergens onder de witte hand van Fatma

[VII]

nu zie ik de hoge hoed van een vuilnisvat op het hoofd van de liefste
 nu hoor ik de maangassen ontsnappen binnen een gewone kamer
 en zie een helder dier in de sterren
 en de glimlach me zuur zoet van een priester
 en ruik het bloed
 en aanschouw de zwarte billen van Hercules als een zeemeermin
 de schaamdagen van een vrouw
 de vloek uit de rokende asla
 het masochisme van een krolse kat
 de deur die wegl loopt
 ik wil weg
 ik wil meer min
 laten wij niet in koopmanstermen spreken
 laten wij de beginselen der economie nooit leren
 laat alles van de markt vrijblijven
 en wij zullen onze kramen openen voor allen
 ... dit over het hart..... **het boek I: de productie**

het boek II: de waarde

het boek III: het inkomen

dit alles uit de gronden der handelsbalansen, die wij koesteren en
 waar Garver en Hansen ons de duurzame goederen in leggen
 en nu maar een lantaarnspel gaan openen met chinese lampjes
 en de sterren maar gewoon ophangen aan de zilveren vleugels
 en zwarte bloemen zacht rose kleuren tot moroos
 en gaan zwemmen in een short-story van fundamentele gereedschappen
 die de bacteriologie der contrasten bedrijft
 in een volle wereld
 een overvolle wereld van profijt
 de aspecten der distributie wrijven de ruggen der vrouw vol regenval
 de meubels daarna afstoffen binnen de regel der rede
 de bron van het nut is meer en meer een vraagschaal
 ook het prijsleiderschap op basis van controle is duffies
 aan het eind van iedere balans ligt een gewone menselijke dode
hotel de providence
hotel de providence
 het wetenschappelijk apparaat kent vreemde weegpennen
 zo hoorde ik:

je weet dat het hart van een gewoon mens in mij schreeuwt
 ik weet, zei zij, ik weet van dit hart
 / mais c'est l'amour qui est le plus fort, criait Jeanne /
 en de vlam ook die mij brandt?, vroeg de man
 en de walm in je ogen, riep zij
 en wat beeld werd?
 het litteken in mijn hart, fluisterde de vrouw
 / mais' c'est l'amour qui est le plus fort, criait Jeanne /
 zie mijn handen, riep de man, zijn zij masoch?
 weten wat de palmen dragen, die boom, die de arm schubt
 vrouw neem deze handen nog eenmaal het zijn de laatste
 / mais c'est l'amour qui est le plus fort, criait Jeanne /

zie dit is de weegschaal
 hier de gewrichten van woorden
 daar het hart van een ander
 in het midden de rechten van de mens / door meer dan 50 landen erkend /
 de pijl van vrijhandel principes / 50 landen meer west /
 internationale goud overeenkomsten vullen verder de lacunes in de
 magen van hen die hongeren
 de honger maakt groot! zei een staatsman, ik weet niet wie
 tussen mij en de honger ben ik de baas, zei een spaans man in lompen
 wij delen de wijn
 wij hadden de wijn kunnen delen met edelmanshanden
 / dit is een portret, sub rosa /
 voor alles beter om een grote leercursus te openen: **het slijpen van prisma's**

*kijk, zie je, zei de vrouw, ik ben nooit zo zeker en wat ik graag zou willen zijn
 is wel zeker maar wat er om mij heen staat moet sterk zijn
 of er zo uitzien het mag ook schijn zijn enzovoort
 de illusie is de schoonste walm uit rokende putten, die wel eens een vast
 beeld wil geven voor het oog
 mijn handen zijn zo leeg, klaagde de vrouw
 de lijnen bijna onzichtbaar
 tovenaarszand gebruiken, lieve fluisterde iemand
 wie?*

wat de stem soms weet en verbergt:

een grote lege kamer lieve, of gewoon een hotel, waarin witte handen
wonen en mannen en vrouwen altijd buiten staan en de schoorstenen
er heel ver boven, vijf, zes, zeven opelkaar

en veel rook geven ze

en de daken veel grijs tot zwart van kleur
en de stemmen der mensen diep in de straat
vreemde verwanten, die ergens wonen
in lege kamers
de muren blijven gewoon staan
de foetus leeft en woelt onder de vloeren
regenbogen staan te hoog aan de hemel om brug te zijn
dit is een vreemd levensbad die de dromer de weg tot het venster wijst
een zee die rust vindt op een eenzaam eiland
en niemand kan de diepten peilen
of de zonen kennen

wie achter mij staat is niet te zien

noch wat onder de woorden ligt

vreemde melusine wezens ver onder weg

een apocriefe hellevaart waaromheen de droom een kring beschrijft

de dag droomt de dagen vol tot diepe nacht

en door mij heen een augiasstal

het permanente water van iedere dag door onze vingers

fantastische mengfiguren doemen op als koraalbomen uit de zee

en de beesten vreten de zon in een eenzame weide

en in de weide staat een onbekende vrouw en wijst de weg

door de fasen van licht en duisternis

wie niet meekan

wie niet het tovenaarszand kent dat de hand-lijn geeft

en veel rook, lieve

de reis met vader en moeder door een trein van 14 jaren

porfiere rechtmachines doen hun werk nog

ook aan ons

onkenbare stijlfiguren ons uit het werk van zon en maan

twee maal licht tot een duister volume

dit is wat achter ons staat

in veel rook lieve

rook dat de ladders bouwt tot bindbalken
 en opstalgronden legt voor rechtlopers
 en veel optische tekens heeft geplaatst langs de wegen
 en daarna de wegen heeft verlegd

dit op en af, lieve

wie is de wijze vrouw in een groen land vol schapen
 zij vaart de porien uit en in op schepen vol vlambouwen
 en wat het licht geeft is een wondere illuminatie
 een god, een rad en een aantal dieren
 de dieren zeggen niets
 het rad draait

de god zwijgt en maakt veel rook, lieve

maakt veel rook lieve

dampen die neerslaan en vormen leggen in de hand van een mens
 mijn mens
 wie wie is

een vreemde alchemie die de mens droombomen opzet en uitspansels boven het hoofd en wijze domme dingen laat doen binnen de retorten van zijn daden die blauwe hemelrozen openzetten voor zijn zoekende ogen om te zien wat er vrij zal komen als hij voortdurend de vuren stookt en de vochten mengt en rode kringen om de halsen der dieren legt die in dikke riemen om zijn vingers liggen en zich vermenig-vuldigen aan zijn gebaren wat hij wil of niet wil en toch de weg houden want het oog heeft een groot doel dat in zijn handen moet rusten als een ding om te draaien en naar te kijken ook al zouden de zandlopers en waterdragers elkander tot een steen maken zo nobel en groot in verbinding en doorzichtig en scherp van licht dat zij haar niet kunnen dragen...

dit is een gruwelijk geheim in de mens zoals twee oude vrouwen, Marie en Leonore samen op weg gingen en zeiden tot elkaar: laten wij alles achter laten, wij hebben onze kamer schoon gehouden en ons bed staat te luchten en de klok is bij gezet en opgewonden en nu kunnen we de trein wel nemen tot buiten de stad waar wij weten dat de rivier een grote bocht maakt waarin zij breed is als nergens en waar wij zo in het water kunnen lopen wij springen maar niet want wij willen hun rechtop ontmoeten zij zijn nu vijf jaren dood onze mannen en zij zullen ons wachten en naar ons kijken en die achter blijven, de neef die de huur betaalt een goeie jongen en onze getrouwde nicht die ook goed zorgde dat de kachel kon branden die hebben hun best gedaan maar zij zullen begrijpen, dat wij Leonore en Marie die nu lang vijf jaar lang alleen samen woonden de trein hebben genomen om naar Jean en Pierre te reizen die ons verder zullen verzorgen zoals ze altijd deden Jean Marie en Pierre Leonore dat is beter en zoals het hoort en alles wat er nog over was aan geld hebben we op de schoorsteen gelegd duidelijk zichtbaar ze zullen het wel vinden onze neef en nicht de goeie mensen zij hebben alles gedaan wat ze konden maar nu na vijf jaar verwachten Jean en Pierre ons we hebben gegeten en nog wat broodjes bij ons dat is prettig en bij de bocht bij het breedste van het water gaan we dan in Leonore en Marie en Marie en Leonore naar Jean en Pierre en Pierre en Jean die op ons wachten en er nooit van hielden dat wij andere mensen tot last waren de trein kaartjes gooien we weg niemand hoeft te weten of te vinden

zo was het geheim van Marie en Leonore dat de Loire zelfs niet kent en er wordt gezegd dat de mannen Jean en Pierre hen lachend ontvingen ernstig lachend in zondaagsgewaad zeggende: dit is al onze zevende trede

zie mijn geliefde zo waad ik door het water met een ring en een armband die te schuiven om
 vinger en arm en te sluiten boven de gewone rondgang van het bloed
 zie mijn geliefde dit is een bitter geheim dat het licht zal dragen van een ongekend midden
 zie mijn geliefde mij als een mooie configuratie binnen een hand vol vlees
 zie mijn geliefde mij als de werkmeester in mijn eigen wilde stad
 een uterale ruimte vol apen
 de massa informis die het lachen moet leren
 een gouden vloek en een zilveren stank
 dit binnen het hart een portret

en dit ben ik

in het hoofd de moed tot het verstand
 in het bloed de moed tot de moord
 en daartussen ik
 met een herberging
 en een geneesmiddel
 een wapenveld en een schijngestalte
 een gebedsring in mijn handen
 om een ziekelijk gezwel
 en daartussen ik
 en daarin jij

en toen dan de dichter zei, die als eenhoorn kwam, jij bent mij een enorme baarmoeder, een
 schoot volhuizig en bewoonbaar en onderwereld verkreeg, **ik kom...** toen is de top met de basis
 verwisseld van de berg en werd een rosarium opengezet, een plaats vice-versa als tussenrede
 ik was een eenzame berg
 en deze berg werd mij kaäba en heilige steen
 en jij werd een paradoxaal dubbelwezen waarin de wilde dieren een woonplaats vonden die het
 blote veld leerden verafschuwen in de schaduwplaatsen en koelten van een rijk versierd lichaam
 waarin de boom met wondervruchten werd geplant zonder de ruimte van de hof te meten
 er kwamen ondervragingen, interrupties, troonsbestijgingen, boedelbeschrijvingen, een
 geneesmiddel tegen bof, doorsnijdingen langs subdurale

wegen, vele tekenen major domus, zachte veldverleggingen, witte duiven met behaarde handen,
belangengemeenschappen werden geopend en dichtgeslagen, dit alles binnen een mooie
moederbodem met zachte grote ogen van mysterie
en al wat er toen zwol
wat er aan boezemvriend was
en spling van het heilig kapsel
en het lezen van heilige boeken
zo las ik:

een eenhoorn is een overwild dier dat slechts gevangen wordt door een eenzame maagd te
plaatsen alleen in een groene weide binnen deze weide komt het dier aangetrokken door de
maagd en legt behoedzaam zijn eenhoorn in haar schoot en schudt wellevend het hoofd, de
hoorn boort met zachte wreedheid de maagd in... op dat ogenblik komen de jagers en vangen
het overwilde dier

wat er aan de maagd geopend is blijft ongevraagd
de kettingbergen gaan groeien
burgers krijgen het spits in hun naam
vele veronderstelde werkzaamheden komen in gang
in mij de droom der demonie!
de verlegging van het vaderschap

de moeder giet water uit een bekken in de schoot der dochteren woeste vegetaties vinden een bodem, gutturale symphonieën slaan hoog aan in de gregoriaanse toonzettingen der balken en kwikzilver loopt snel door het geheimzinnig vatenstelsel wat de haat en de liefde is en messen flikkeren in de ogen der spelers die de kaarten open op tafel leggen en wie kan neemt nog een voile of zet een puntbaard op of verlegt het oog...

ruïneuse stadswijken rijten de flanken van mijn blikken open
mijn handen rusten binnen waanzinnige kwadranten en spelen triangel

de superieure gezichtswerken van deze wereld vinden een eenzaam graf van de daden der oeroude koningen uit het noorden en zuiden weet men niets, hun graven heeft men niet gevonden, slechts de namen:

Seka, Chaju en Tesch

oude koningen der delta

zij wierpen vuurstenen uit over schroeiende woestijnen en deden

waarschijnlijk reeds aan kogelstoten

koning Pepi de Eerste heeft de tempel van Dendera weer opgericht

koning Faroek verspeelt veel geld met een minder mooie vrouw dan zijn eerste.

de koning is niet te vreden

hij was met zijn eerste ook niet te vreden want zij wist niet te baren

nu draait zijn hart rond op een rad en het rad vreet zijn vermogens

schminktafels staan langs de wegen en geven de weerschijn aan

wetenschappelijke werkers

nee de superieure gezichtswerken deugen niet

de blinde dieren leven het langst

[VIII]

ja ik houd van je en ik wil je overal volgen zei zij op een late avond aan het water op een donker plein met één oog vol man en één oog vol liefde en zij streelde de welstand in mijn lichaam en zij opende goudmijnen van troost over een dorrende huid en het hart schudde mij in mijn lichaam door deze zwarte vrouw die met egyptische interesse mij tot Ra verhief en landstreken openlegde waar ik nimmer had gelopen en de tussenruimten werden aan een revisie onderworpen en plannen gemaakt op elkander op te trekken terwijl de draaibrug dicht viel achter hoge hekken.

alles is te ruiken, zei zij

ik hou van je inschriften

mijn handen zetten volkssprookjes op

je bent een schiereiland, fluisterde zij bedroefl

ik ben een mooie dynastie en je krijgt mooie kinderen

mijn gebaren zijn van een zeer zware en lenige kat

je geeft mij zo een woordblindheid op de tong

en zij omhelsde mij veel deze vrouw in een trage boogie - woogie en zette het rookgordijn van haar huid volop voor mij open en spon een duister liefde hart om mij heen van heroïsche kamers vol geluk aan een zwart en onbegrijpelijk water en blauwe ogen bloeiden fiscaal in mij open en de maan hield de wraakhand op en sloeg toe langs steile nauwe trappen en de vrouw weende een geluk weg en liep met een dood hart in haar wezenloze hand en haar mond riep een lange reis door mijn bloed en een dankbaarheid die deze vrouk mij gaf om dit stille bovenaardse in haar liefde die mij wel niet kon vullen en ik haar niet maar nog spreken eenzame stoepen en druilerige herfstregens bovenmenselijke uitspansels uit boven een natte stad en kleven de wateren om de peilers der bruggen waarop wij stonden en houden de koffiehuisen veertig seconden stilte op alle tijden dat onze monden katarakten en duizend-hamers in ons sloegen en gaten door de bufetten en de juffrouwen van de overkant hadden moeilijke nachten van lijfzweet zo maar in de open hand

in die tijd gingen veel ogen open

ook de graven lieten alles los

ik was geheel apocalyps

ook dierlijke vreugde en geestzwijn

een woekering en nachtling in de dag

een fijn geloof

het dundruk-licht van je ogen

je stem die mij de uitlegging der figuren deed diep in de nacht aan de arm der onbewuste moederbodems jij mij de hand gaf ver over het civiel gebruik der woorden en de kroon plaatste op een weergaloos liefdewerk die de vrouwenkooi kende jouw ogen die diep het hogere beroep van het interplanetaire verkeer kenden en zachte schijnsels binnen de smokkelgeluiden wierpen binnen de stille vorderingen van ons ongekeende opnemingsvermogen waarin alles vergroot werd en dieren ons een grootse weg wezen uit de huizen en steile voorportalen van af de trappen en uit de kelderruimten van dit leven naar dat wat voor velen ongekeend zal blijven binnen de wollendekens der herfstregens en de voile van drank die de ogen en zinnen voortijdig dichtslaan en niets laten dan de droesem der wanhopigen die de straten gebouwd hebben en de steden volgezeten en de jachtparken dicht wierpen ter localisering der bronswerken achter huivend vensterglas en zwoeldoordichte gordijnen

een fijn geloof
een hypnotische put

jij leefde een schildpadden leven tot diep in het tertiair gebaar van je handen om mij om mijn hoofd toen zij het namen en in mijn hart dat roeren van vreemde hymnen over een waarheid die de levendige uitdrukking werd van de prijs die goden betalen voor een mensenleven ver van de arbeid als de heersers over twee meer dan menselijke landen die moeite met de grenzen hebben en concessies aanleggen van vrije vingers om te doen wat een gewoon mens niet laten kan die het dal van dit leven bevolken om de bergen hun hoogte te geven een liefde volle zorg binnen kleine hoge kamers achter uitgangshavens waar alles onder stoom ligt en de zondagen vrijaf geven aan de bleke kinderen om het water te zien en de rietlanden traag vol rails liggen naar het einde van een stad en gedenktekens stilte eb en vloed meten en de vader en moeder die alles gemaakt hebben en de machtige overspoelingen der wind het hart open blazen en de vissen van onderzee verdwaald een traag happend hoofd heffen met een sprong van de staart uit god en de vinnen der aanbidding en de kieuwen der verwachting hoog op een waterlijf een geschubd bestaan een leven van zwarte onderwaterwouden met de geheimzinnige stem van verre landen en vele doden en scheepsrompen ver van hier uit voortijden niet lontvaten en de gekromde ruggen der galeiboeven zingend in verteerde ruimen vol oud goud waar de moderne tijden naar hunkeren wat zonder haast is een gehele schepping buiten de jaargetijden om binnen

de bewateringen der wereld en de ademgeving der dieren in een machtig ei met een machtig vruchtbeginsel en een kathedrale schede vol mond en inname een stil egypte een duizendjarig rijk dat de metselaars met coitale handen op een traag oneindig rythme bouwden

*het was een smeltkroes
 en wij liepen gewoon op de natte straat
 of zaten in een café
 purgale vingers om een diep glas
 dit is het einde zei jij omdat het niet goed kan gaan
 en wat mij wacht
 wat er aangedaan werd
 om een vrijheid, zeiden we zacht
 nee een religie van grenzen, liefste
 dat balkon van eerste kussen had een hek van beton
 de mannen die de wissel herstelden hadden acetyleen helle gezichten
 blauw, liefste zei ik
 ik neem een taxi, ik moet naar huis
 een evenwichtstoestand, liefste
 drie seconden nog
 waarom zo?
 ik bel wel op een plein
 dat met bomen bij de cel
 kom mij niet halen
 wij worden geregeerd door een mooie verbeelding, zei de terugweg
 alles ligt aan elkaar door een nacht van geluiden
 ik hoor je altijd
 wat het oor heeft, liefste
 je vertelde mij de bevruchtingen door het oor van vele goden
 de bewakers zijn overal
 de wonderlijke waarheid die Echnaton leefde, liefste
 hij had een mooie vrouw die bewaard is gebleven
 men moet het onveranderlijke vooronderstellen
 tegendraadse verlangens in twee harten
 om het rijk te behouden moeten wij een grote krijgsmacht bouwen, liefste
 je nam een cocktail
 daden maken van het leven een mummie, zei je*

*je glimlach
 een delta met zeven hoofdarmanen
 nu nog slechts twee lees ik in de inleiding Breasted History of Egypt verduitsst
 das land*

*een machtig land liefste was jij mij de Nijl de Delta, de Sahara en de isolatie
 van het Dal
 grootse dorre zandvlakten verschoven zich van heuvel tot heuvel
 de steen stond rood in de zon
 en wat er weg was
 de isolatie, liefste
 ook binnen het hart
 de vreemde gebeurtenissen in de omgeving van de stroom
 het noordelijk einde aan de Taag die blauw stond als de gezichten van acetyleen
 wat ik duister verlangde
 wat ik vreesde een overstroming
 je was een rijk klimaat binnen hoge bergketens
 hoe men zich zelf kent
 een schildering op een voorhistorische vaas
 aardewerk liefste
 wat wij vreesden
 het erfdeel van vreemde landen in latere tijden
 deze absorbatie staat nu als een letterzuil voor eeuwig
 dit van een kwart jaar lang
 in 4241 v Chr kreeg het jaar 365 dagen
 het moest vol vond Memphis
 de rijken van dal en delta werden verenigd door Koning Menes
 koning Menes is al jaren dood, zei jij beschonken van een losse tong
 ik ga met de rest van de wereld praten, liet je volgen als kolokwint
 wat er op volgde was een gewone burenruzie binnen je hart op de trap van je huis
 vlak bij een dierentuin die we kenden waar de leeuw brulde
 een voorstrijd van stierengevechten
 twee christenhonden in het ruim van je hart een slaande jaloezie op de weg
 tot de ingang
 een vreemde usurpator in de delta die Hyksos heette
 er is van die dag aan een nieuwe stal opgericht
 veel werd er schoongeveegd boven honende burenen*

de slaap stond recht op in een nauw bed en zei: er gaat iets op en er gaat iets onder
 een klaverblad van vier welwillende dieren:

de eenhoorn, die ging

de phoenix, die verrees

de schildpad, die bleef

de draak kwispelend in kleine ruimte

er stond nog éénmaal een dorre bank in een guur park

en daarop wij

ieder alleen

met een reis tussen ons in

ik ging weg

ik trok de volgende dag een spoor van vier wielen over Gent naar Gisors

in Gisors ten westen van Parijs schreef ik een brief die de Fransen niet postten

ik kreeg in Lissabon geen antwoord

ik schreef uit Bordeaux Chapon du Fin

ik nam alle sleutels mee

ik sloot alle deuren af

ik sprak met een dronken matroos die de zeeën kent en de haven achter je huis

ik hoorde je in de Golf van Biscaye, maar niet alleen

er sprak een schijndode mee

zij was ook in Oviedo nog laat op het station

in Spanje reist men 'snachts dan eet men niet

in Spanje had iedereen honger

ik had honger maanden lang naar een schijndode

ik vrat haar op en ik schreef je uit Coruña

ik stuurde een nieuwe Armada om het noorden uit te roeien

er was geen opperbevel

Medina de Sidonia was een wijf en geen vechter hij stond op zijn schip te

slaapwandelen met een kruis en een spiegel in de spiegel de zee

de koning heeft etterbuilen

de koning heeft de pest schreeuwde hij hij sloeg over boord

een slecht voorteken

ik legde mij uit over oceanen en spon draden naar de laan

ik zag vele havens Bilbao San Sebastian Santander Oporto en Lissabon

ik zag het water zwart en blauw en groen en de rots het geloof

en veel in lompen de mensen de zwarte mensen met de harde handen en het

harde hart en de dwingende lach en het gebaar zo edel in hun lichaam dat er schaduwen opstonden
 in mij en moorse kreten het hart tot flamenco sloegen een vurige vlam van rood gloeiend
 heimweezand dat heet in de aderen stond en de verbeeldingen kleurde en tekeningen opwierp
 verhitte in mijn folteruur ik was alleen

de Spanjaarden hadden honger en geloof en mooie namen: Calderon de la Barca heette een
 gewone locomotief
 en wat er omging in de gebogen schouders der schrale boeren
 de honger binnen de isolatie der bergen
 de horizon ver boven het zicht
 de wegen boven de zee
 en de vrouwen die vruchten aanboden en meereden
 seras un perfecto amigo zeide José Montes Navaza in de Rua Nueva en bij Tapia in Asturië is
 een hollands schip vergaan 16 jaar geleden de Woealkenburch zei Pedro met een mond vol
 jamòn

ik ben op die reis voortdurend vergaan
 ik stuurde kaarten tarjetas: Tienen usted tarjetas? Si si Señor!
 ik telefoneerde Donde esta el telefono?
 Woeamsteldaméé Señor habla!
 en wie ik sprak was mij zelf mijn imaginatie mijn imitatio Don Quichotte
 de La Mancha sprong geel grijs grauw en donkerrood voor mij open
 en arena des doods in de ogen der levenden
 de arena mijn hart in mijn hand van verlangen
 de begeerte naar bloed stond loodrecht op de horizon van het lichaam.
 het hart van Christus hoog in het kruis van de stervende stier
 de vadsige priesters met dikke vingers om het heiligst der heiligen
 de heilige honger in een hand vol zand
 de mens in een zak ik liep met de mensen in zakken rond en wij naaiden ze dicht boven de ogen
 en stopten het oor dicht wij willen de hemel op aarde riepen wij met de verdorde traan op de
 tong en het taan in het hardst van de leden.
 wij willen de hemel en tuinen in de La Mancha moorse tuinen van wijn en muziek met water

water water water in de droge keel van dit land

wij willen water en geen kathedralen wij dragen de kathedralen al huizen hoog in het hart wij willen een huis dat wij niet hebben en de muilezel zal vreten en de heer van het land in Madrid kan de dood sterven in de taarten van weelde met de borsten van alle vrouwen in zijn rauwe hand geknepen en zijn schuiftige hond van regeren vol tepels die dor zijn door de gloeiende stenen voor brood die wij slikken lavalood in zijn lijf om de afstand in kilos te drukken op zijn geile huid van geld wij staan wel sterk in de dingen der wereld en wij hebben nog één rijk meer dat wij bouwden niet ver boven ons hoofd waar de draden hangen naar een god groter dan de priesters en kathedralen en het goud van het altaar ons spreekt een rijk zo werelds en verheven boven de aarde zo van de engel bezeten en de liefde bewoond van ver uit het lichaam en boven de zwijn der stallen uit van Madrid die woonstee van Madre moest zijn maar de zwartheid legde in de rimpels der huid want het zeepen zou zijn voor de fijnere handen en vingers boven donzige wangen van de vrouwen de hoeren van god en de huizen van Baal siempre siempre wij hebben de dorre schoot van de moeder de Madre van honger lief en de dorre vinger heeft de stijl van een leven dat dode stenen ons nog wel vertellen en de diepe koele grotten van Altamira hebben de lijnen geborgen voor ons van eenvoud in een grote tuin helder van veel stromend water en dansen die de wijn bevruchten en de castagnetten smeedde uit droog hout in open palmen van onze hand die wij nu enkel nog lezen in de brand der verdorde rivieren die ons droog zand en steen zijn geworden in plaats van waterweg naar de open zeeën van onze begeerte onze religieon santa dela Madre Nuestra!!!!

heilige Ignatius grote Loyola je moest gewond raken in dienst van dit land in dienst van de koning van dit land in dienst van de dienst aan de wereld in dienst van de gratie der vrouwen je moest je poot zien weg rotten in dienst van de dienst aan alles behalve de brand van gods blote velden in gods blote ogen in gods naaktstevolk van dit land van dit godvergeten zo goor geregeerde land om de temptatie te voelen en de weg de illuminatio te vinden en de meditatio te worden en de heilige weg te zien die voert door de hete honger en de kale dorst en ver van vuil geld naar een eeuwigheid die dat en dit europa alleen maar met bloed moest kopen jij kende het voorbeeld en dreef een dolk in de geest en trainde het hoofd en de hand tot het mes van god de loden lijven tot drift zou splijten jij werd een bron die zijn troebelheid tot held maakte om de wereld ten minste de duivels te geven die de wake wakker houdt en de horizon de purpur van bloed en honger geeft en het volk kon maken tot mest van god en de landen zou smeden binnen de keten der honger

daar **over** heen naar een blauw stalen rijk zonder begeerte dat het zwaard door het zwaard had
gedreven uit de gewone poel en boven het morose moeras 's konings paleizen en kerken

jij stichtte een orde

een orde voor god voor hemel op aarde zonder geweten

jij wist een zwakheid

jij wist het geloof in het heetste moment van verlies

jij wist alles gaat onder laat het groot gebeuren

laat de wereld een rokend altaar zijn

laat stank van het bloed de wierrook vervangen

jij wist wat de neus van vertrapte harten kon prikkelen

jij kende de dood Loyola

jij stichtte een orde

jij wilde een heilige orde

het werd een bloed- en kruivat

het handvat der koningen

O Johanna o lieve waanzinnige wat werd ik waanzinnig toen mijn oogen de voetstappen der
aarde verloren zo kreet mijn hart en mijn hart was noords Loyola maar de smart drong ravijnen
diep in mijn lichaam zo als jou het rotten van je ridderlijk versierde been en de angst lag diep
in de put en de vreugde der kwelling die later Masoch behaagde zich door zijn vrouw met
brandende cigaren tot orgasme te laten brengen scheel naar de hemel en scheel in het heilig de
schijn van zijn geest drong ook jou in de grauwe pij en 't gewone pak van de preek de jammer
de klacht en het drama der liefde

in dit pak sterven alle vrouwen en gaan hun harten stilstaan

voorzover zij zee zijn en stromend water of oceaan

er zijn er die hebben verloren

er zijn er die gewoon van hun lichaam leven

er zijn er die nog dagelijks je rotte been vreten

maar er zijn enkelen stil als de glimlach der bomen aan een lang strand

op dit strand had jij willen wonen

gewoon

en ik

maar het beeld dat nu streng als een bevel in mijn ogen staat en mijn oren verdooft tot een
magische gehoorzaal van wat de wereld zegt en en wat zij zwijgt en wat wederom verweven
moet worden tot dit bevel:

het boze oog, de zwarte hand en de heilige geest in alles

en het allerheiligste vermoordt ons:

de eenzame dwang om de tunnel te gaan in de waanzin
 rechtop in een sinister landschap
 een muilezel van jaren
 de legende van de honger
 de mythe der angst
 de tijd van een rivier
 een wereld zonder verhaal
 het peillood om een dood woord
 wat een professor zegt in een taxi tegen de ochtend:

ik moet terug naar mijn dochter want zij volgen mij en ik zei tegen mijn collega heel gewoon
 dit rector nu jij jongen: span de bilnaat en zij achtervolgen mij hij speciaal en ik zou wel
 wegblijven maar zie le mijn dochter en ik ben huidarts dus moet ik wel naar Haarlem waar zij
 woont het is dicht bij een gesticht haar huid en Ik wil er in leven ik ben nu met pensioen van
 deze werelden zijn belachelijke voorschriften het is goed dat je met mij meerijdt al is het niet
 ver...

helder zijn in de nacht als alle mensen slapen en de worm danst

en nagaan hoe

waarom!

een dwingend beeld een wil een configuratie een wisselbetrekking binnen een afspraak

wat niet te houden is

niet te harden

waar **Alleen** woont

nooit vakantie

weten dat iedereen gelukkig kan zijn

gewoon

een kapper in Oporto Rua Madalena 7

of een gymnasium

een dorp vol mensen die oud worden in huizen met dochters en zonen die ook oud worden in

huizen en de huizen zelf die staan blijven en oud worden en de geslachten niet tellen en alles

weten maar niets loslaten dan de doden het hout tellen

nooit vergeten

lijn 3 nemen en overstappen op 25 om in zuid te komen: nieuw zuid

een schoonheidssalon openen en **Will's** kissproof verkopen: zwart merk

abortus plegen op schone vrouwen die een mooi kind zouden kunnen krijgen

de benen breken van goede nietsvermoedende mensen
ongelukken willen voorkomen
en niets dat helpt
en nooit is het uit
met aardewerk langs de deur gaan om dromen te verkopen
het werk van een lieve mooie zachte vrouw beroeren en tranen in je ogen
krijgen
verliefd worden wat niet mag van het beeld
iedereen vermoorden wat ook niet mag
niet kan

dit is een onder en bovenwereld die een nachtgang in het leven slaat voor de dichte ogen een
pikzwart heelal waarin we de herbouw van een wolkenland moeten beginnen en loodplaten en
luchtkussens mij moeten beschermen waarin ik mij moet verplaatsen mijlondiep door een
dampschil en door valse aanklachten van liet licht tot een onwereldse onschendbaarheid en
woordentolk vol violette stralen want wie kan buiten de aardse zwaartekracht zonder een
typografisch hoerenjong te worden of een niet meer te versieren ziekte

dat wij nooit meer een woord kunnen zeggen, zei de vrouw fluisterend
dat ik achter jou nooit meer een mooie haven kan zien, zei ik
dat wij het schip niet meer in dezelfde richting zien varen
dat wat eivol en diep in ons stond verloren kon gaan
dat komt, liefste van het beeld dat in mij staat
een afschuwelijk en heerlijk beeld
een wereldbeeld
mijn beeld
liefste

dat jij tot leven bracht in de schaduwen van je blikken en jij koesterde met je trage postcoitale
gebaren binnen de ruimte die jij mij aantrok over de pleinen en langs de nauwe straten en de
grachten en bruggen de trams en de dierentuin waarin de zeeleeuw wonderlijke werelden
opensprong boven zijn element het water waar de kinderen om lachten al stond aan de hemel
niet het donker geluid en de woelende figuurlijkheid van de nacht die jou en mij het felst
bewoonden door de duizendkilometers van de afstand heen toen een dure hoer in Madrid tegen
de wanden van mijn lichaam een vleeskreet schreef

met Misericordia op de trillende spanboog der lippen en de rauwe beet in haar tanden tot dood glazuur was gestold binnen de slechte adem van haar mond een mooi lichaam dat geld verdiende voor een dure dood

zij stierf iedere nacht

iedere nacht jammerde zij de droom vol misericordia

iedere nacht lagen de handen leeg naast het bed

het geld is voor mijn kind op het land

het kind speelt roulette op een oud wiel

dit oude wiel is mijn moeder die draait

dit zegt het kind

dat zeggen ze allemaal zei iemand die wist van wat deze vrouwen zeggen

Rua Maiquez veintitrés

met de rode dochter Carmen die een wonderlijk watersymbolisch werk met radde hand wist te voltrekken aan een menselijk lichaam een waardevolle steen opwierp vol ingebouwde teksten betreffende het regeneratiemysterie binnen een zuiver lichamelijke gedachte waarin de draak een mens uitspugt na het nuttigen van een ondragelijke drank deze mens is hypostatisch van illusie stijf onderhuids tot het stuk en de voorwaarden zijn opgenomen en de ongerijmdheid een reuzenkop en een ziekelijk toeval opent een waarneembare aandoening in de ogen dat een beeld geeft door alle hoogtemeters en kookpunten heen van een stervende natuur aan het offer het lichaam

een dodenhuis

de knekelspraak van een allegorische voorstelling

een misbrood dat gegeten wordt

een voormalige naam met een tehuis

een herberging voor doorreizenden

en alleen

in de wacht van het lijf

men moet op de wereld wel alchemie plegen en autostradas door het land gooien en krotten omver halen en monumenten sparen en rivieren uitdiepen en bedrijfslevens uitroeien en alles onder stroom zetten pin te kunnen leven en grafruimten bouwen en een groot stadion aanleggen en kloosters spreiden tegen oplopende heuvels en landschappen uitsparen tegen de horizon en een stil leven leiden en voorzichtig spreken omdat de tropische nachten met één stoot geluid in lawines verkeren van onzegbare regen en opschietend oerwoud tegen de nauwe kim van het menselijk lichaam dat de dreiging voelt en

de horens toch al heeft staan en wil boren waar het maar kan ons magnetische filters te bouwen voor een geluk zo klein dat de cel en het gothische raam of een moors mozaik nog niet in de steen en het raam konden vatten dat ruim dat ik zag in het Monasteirio de Batalha dat grijze graf met de twee geliefden gelegd voet tegen voet opdat de opstanding zou zijn van mond tot mond en kus in kus in kus waar de stenen tongen van spraken die de zuilen de hoogte in dreven tot een hal die de hel en de hemel van menselijk doen en verlangen was en ramen zo hoog dat het licht een val deed die de geliefden nog dagelijks doodde en tot leven riep een levend graf het eerste dat ik zag waar niets van wat de daden uit ver verleden gewoonlijk grijs en hard en zonder ziel maakt aanwezig was door de geest van een geel roeste steen en weer blank dat een duif voor mijn oog uit de voeten verrees toen ik ansichten kocht op het dal van de markt die een blinde man bood voor geld dit beeld dat staat in de armoede van een dal aan de rand van de handel als een zuil van geloof in een ontroerende eindeloze liefde

ook al lagen de leden stijf, mijn liefste
 ook al drong een immensa tristura zwart het hart van dit volk in
 zij voeren uit als ik de slaven van koning en Portugal
 zij werden met zwepen op de schepen gejaagd door de koning van Portugal
 de koningin gooide hen bloemen na
 deze koning en deze koningin
 Dom João en Donã Philippa
 en de fado zuchtte over het water
 en de fado bracht de saudade mee tot ver binnen vreemde landen
 zij vraten en stalen de specereien
 zij kochten nooit en bouwden veel kerken
 zij spleten de lucht met een heimwee naar de wijnheuvels der dorpen
 dat wat leefde in hun hart
 dat wat leefde onder het purpur van deze koning en koningin
 dat een beeld in het oog en het hart onsterfelijk mag zijn
 dit de cultus der droefheid
 dit een cultus van meegaand verlangen de zwartste putten in
 dit de enige dood die het leven bewaarde
 dit is het land en de stad om de blauwe Taag
 dit is de traagheid van het water en het donker weemoedig oog van de vrouwen

dit zong de Machado in een steeg
en dit Camoes in de doodkist der schepen de reis die niet aflat
een land dat de vrijheid niet kent
niet liefheeft
liefheeft de bittere drift op een eindeloos schrijnwater
het zout van de boei van dit leven om de nood van het kloppende hart
de woning die bewoond moet worden
die niet te bewonen is
het huis dat de liefste en de dood van de liefde is
de liefste die sterft en alles alleen laat
de eenzame liefde die weent in het lot de zang van dit land
ik liep veel alleen door de straten
met haar zat ik alleen en dronk koffie op de Avenida de Liberdade
met haar zag ik Pombal op een stenen zuil
hij verjoeg de Jezuïten
hij was liberaal
hij kende het hart van dit volk voor de helft
hij staat belachelijk hoog op een hoog stuk steen
en de Restauradores keken ons aan
zij mijn beeld en ik alleen in de zon van dit land
en ik wist dat ik liep in een lavadal
ik wist waar de lift voor diende naar het hogere deel
ik wist waar het kasteel met de morenkerkers zo hoog en ommuurd stond
ik wist dat de stad waar ik met mijn beeld met jou alleen mijn pas mat
dat de stad door de aarde werd geschud
de aarde kosmisch gekeerd tegen de geketende hand van de mens die zich vrij waant
er viel een gat in de stad de Avenida de Liberdade
dit was een verwoestend werk dat de hel van het hart boven brengt
de Restauradores zagen ons aan
de phoenix zwart uit het grijs van het puin
dit beeld en de man die zich bukt met een glimlach zijn oog op je vuile schoen die de mens kent
en het bukken
en weet de mens is vies van binnen
en de troost kent van een glimmende schoen
laat hem met eerbied over de aarde gaan

de aarde is sterk en kan splijten
en de Restauradores keken krijgshaftig bedrijvig ons aan
en verweg brulde de fluit van een schip
en hoog zwaaide een kraan
die de welvaart gelooft is verloren
die het hart niet kent
ik liep alleen met het beeld en zij lachte
in Oeiras Santa Amaro ruisten de palmen
een vreemd geluk alleen met het beeld
en de zwarte vroegoude vrouwen
en de roulette het Casino d'Estoril
waar ex-koning Carol auto's keek met madame Lupescu
en een man opstond in de zaal zich verhief tot het plafond en gilde:
nu is het uit!
men bracht hem weg aan de bevende hand van zijn geld
nada mais riep de croupier
er glimlachte het beeld in mij
wie ongelukkig is in het spel
ik verloor vele fiches
een rad dat draait
dat vreemd een gat in het hart draait
waar het al stond
wat het rood in de wangen verraad
ik droomde zei de vrouw dat mijn huis vol scherven lag en dat ik het
plafond rood, vuurrood ging schilderen en ik die scherven niet meer zag
in haar mond lachte de speelzaal en gooide contactstaven uit
een dorre engelsman verhoogde de stroomsterkte per uur
een voorbewerking
een diepe inbranding
het lassen onder de hand
het gaat zo op de wereld zei Dom Fernando de Menezes dat sommigen hun best doen dat te
verwoesten waarvoor anderen te moe zijn om op te bouwen dit aan de taag die als een moeder
het land uit loopt
groet het oosten moeder
de schepen der kerken en kloosters van vaag verdriet
en wat Salazar zei in Braga
en wat Salazar verzwijgt in de kamers

en wat Salazar wel vermoedt in het volk
 en wat Salazar nooit zal weten
 de huisinstallaties der armen
 de ladingsverplaatsing in een gewoon menselijke ziel
 wat geliefden achter de Restauradores mompelen
 hoe het volk soms spreekt in de mond van het beeld
 het beeld dat met mij ging langs de weg der nieuwe woningen
 het beeld dat pastel werd onder de zon van dit land
 een eenheid van weerstand
 een passie blauw op de kracht der geleiders

grote magnetische velden werden om mij gelegd in dit land te midden der mensen die de passie
 lieten komen en gaan en de trilling der hartkammers legden in het lied uit Coimbra dat de jongen
 zong met de intense droefheid dit leven is leeg en ongelukkig en daarin een geluk dieper dan
 de vreugde van een mooi lichaam de vrouw mag zwart en zwaar en lelijk zijn en haar schoot
 niet meer dan het vat in duigen van dit bestaan zo het is wat mij nu nog kan ontladen is niets
 dan de trage wisselstroomen komen en gaan binnen het heelal van dit verdriet

zo stond ik naakt in dit land
 in mijn imago dit beeld van de maagd uit de pool
 het vlakke land was verweg
 het was een faseverschuiving
 een reïncantatie voor een hoog altaar
 een verbeelding van een volmaakt getal
 de ongelukkigen het waren de schepen hunner evacuatie
 dit zei Luiz Maria do Couto
 de marquis de Pombal zag niets in de fronteira isolée

ik weet mij nu een grote reactantie een snelheidsverandering een spanning zonder naam binnen
 de verschuivende energieën van dit leven zonder geliefde en met een beeld groter dan de liefde
 in dit hart van veldstroom met grote onbarmhartige poolvoeten die mij meer en meer gaan
 bewonen en als weg gebruiken tot een hoger einde een statistiek van draagkracht een
 wonder-molen met mooie wieken en een hoog toerental om lucht te snijden

en ver in het noorden
draaide een dichter
een mooie revolutie af
binnen de huid
van een mooie trage vrouw
haar ogen in zijn hand
als volmaakte bomen groeiden
dit was haar een geluk
wat anderen bouwden wij
een werk van jaren
te vermoeid om te behouden
de fronteira zei Pombal
una inmensa tristura

waar de bovenleidingen van dit leven hangen hangt af van de vastheid der
gronden
soms gewoon aan palen
de stroomafnemers gaan dan liever langs de volgende rijdraad
soms een portaal
dan zijn de gewichten der naspanning nodig

wie nu nog geen huis heeft bouwt zich er geen meer, fluisterde zij
wel een sekte van vreesloze lijdens

want wie van achter het prikkeldraad ontkomen zijn draaien er levenslang omheen, zei een man
met het zwarte gat van de wereld in zijn voorhoofd

wie niet aan zijn wereld bouwt is verloren, kreet een politiek man
het geweten, zei de geleerde is een patroon van vreemde voorwaarden

hij zal wel gauw gek worden
waarom niet

wie stelselmatig zich zelf moet vreten wordt mager, dacht ik
die nacht voor de basiliek was een steekvlam geloof
de geur van de brandende geliefde
wat er gefluisterd werd door de sirocco zo droog en hard als kiezel
op metaal harde platen
om vier uur in de middag stak hij op
een droog heet hoofd om de muur van het weer
soms loopt de film mis, zei het meisje
zij leunde het hoofd in de bek van een stenen leeuw
ik stond vaker alleen op de stoep, zei de jongen
een loodfitter is de mens schreeuwde een vrouw van zich zelf
dit alles in het donker
dit wat het licht niet ziet
wie geen lamp in zijn neus heeft zei die chauffeur van de taxi en geen stuur in zijn ogen die
kan een wagen niet stuurloos berijden
ik was in Italië
en in Duitsland
wer jetzt kein Haus hat baut sich keines mehr, riefen de mensen daar lachend

de tempel die nodig is om dit te verstaan binnen de gewone verlangens van een gewoon menselijk hart dat dier dat liever de weiden leegvreet en de zon van de hemel haalt en kathodebuizen voor licht op zet dan maar één ogenblik ondergronds in zijn hart te moeten leven waar de grandiose spooktreinen der nacht wissel op wissel feilloos nemen tot een beeld zo nachtmerrie vol en zo herrie van tegenzichzelf dit onbegrijpelijk angstig zijn dat geen muur meer kent en geen raam gewoon dan nota bene in de vloeren waar het geluk zich veilig waant te wonen zonder zicht op wat beneden gebeurt en de goden die het dak der wereld toch bouwden en hele bergen hemelhoog Himalaya wisten te richten tegen de wilde mammothten kou uit voorhistorische noordens deze gruwel die de tempel van Brahman gevangen hield binnen de zwarte koele hoven der tempels waar niets dan een schaars licht en een rode rook de blikken een gezicht gunde van wie alles weet en ziet en die de ganges drijft tot de heiligheid der bespoeling ook van de magerste menselijke leden en tot verdelging van dit schrikwekkende waanbeeld van onder water van het eigen ik wezen dat moet in een wereld die niet kan en daarom de vuur en water dansen heeft gemaakt en de gieren gewoon uitliet in de hoven der steden of even daarbuiten maar één dag per jaar op de markt van het open oog opdat ieder kan zien en weer maanden kan bidden zonder vernedering zoals de bedel open zijn gang kan gaan en het creperen der armen zonder dat het lijden zienderogen de straten uitloopt of de ogen tot zien dwingt waar het menselijkerwijs nooit heeft kunnen zien omdat tenslotte de Iris ook overal en daar en in Egypte een tempel had die het oog ving en het oog omhulde met een zacht floers van zoete mist dat enkel het oog der zuidelijke vrouwen nog diepweg in zich zelf weet en toepast op de man om hem dragelijk te maken voor wat te zwaar is voor de praktische hand van het leven zo te zijn binnen de armen en benen van Shiva gesloten binnen de Alring onontkoombaar bepaald als troost en heilig beeld binnen het onverwoestbaar zelf

wie niet aan zijn eigen wereld bouwt is verloren

dit is een troost van orde zo groot dat het de himalayavinger is en de Jodphurhonger en een herverkaveling van krachten rondom de rode seinhuizen die overal opgesteld staan langs de wonderlijke wegen door ieder menselijk continent als bloedvervangingen voor dode woorden

*ik kan in geen bed meer slapen, riep Johanna
 ik lig heel Spanje wakker in de nacht
 ik loop met goden in mijn zwetende oksels
 en de verdoemenis stinkt uit de mantel genade
 er is geen halte meer in de nacht, riep Johanna
 ik ga nu maar mijn moorse tuin eens rond*

ik ken vele nachtbloemen zwart als ik zelf
 en verplaatsingen
 en overgangen
 en leiddraden die mij vertellen van de ziekenhuizen van dit leven
 zoals het meisje mij zei in de trein eeuwen later
 ik werk in het magazijn van een verpleging
 zij lachte
*wat een mens moet doen om te leven
 die jongen van mij is heel anders, die draagt niet eens een das
 in de administratie van de verpleging, ziet u
 zij lachte
 mijn huisnummer is 685 en dat is een zwachtel
 en 1001 is een entstof
 en 1200 zijn weer de celstoffen
 ook wel hydrophiele gazen
 die jongen van mij is anders en reist veel maar nu hij mij kent blijft hij hier als verbandweefsel
 want ik kan niet weg vanwege de voorraden die opgestapeld liggen in de verpleging dat huis
 dat magazijn ik ontmoette hem een jaar geleden en wil ook wel eens naar Parijs maar ik kan
 de deur niet open houden want 685 is een zwachtel voor bloedverlies een tampon ook soms of
 hoe ze het noemen hoewel er nog veel mensen doodbloeden op deze wereld
 wat een mens niet allemaal doet om te leven
 zij lachte*
 de trein reed trictrac door het vat van de nacht
 ik dacht dit meisje en dat andere meisje jaren geleden dat het portier niet open kon krijgen ik
 kan die deuren nooit zelf open doen ze zitten zo vast en ik wel zei ik zij moest naar Utrecht en
 lachte en wij waren alleen in de coupé tot de spelers binnen kwamen en het gokken begon
 terwijl ik zei die professor die mij consult gaf zei U hebt het geniale en U is al ver in de stof
 maar er moet nog wat orde in komen in lezen denken en verwerken U moet studeren.

hartenboer, riep de gokker links van het portier
die professor is niet gek genoeg, zei ik
 het meisje lachte en begon haar haren te kammen lange blonde
ik moet naar Utrecht zei zij
 een ruitenaas viel haar schoot binnen door de nacht van een seinhuis
klavervier, riep een man met een rood kreeften gezicht
 de driftrimpel recht tussen zijn ogen
ik ken deze mensen, zei ik mij zelf
 zij reizen
 het meisje lachte en verfde haar lippen
 dit meisje lacht en zegt ik ben een zwachtel ik ga naar huis
 over de wissel der slapeloze nachten liep ik de moorse tuin in vervolgde
 Johanna de koningin van Spanje

de nacht in een oud huis langs de weg is angstwekkend en wat er aan angst binnen rijdt of langs
 komt daar is geen tuin voor gewassen dat is een verhaal binnen de ziel der dingen die rechtopstaan
 in de eenzame nachtwacht binnen mijn huis en zich schutter spelen in heilige goeroe om mij
 alles uit te leggen en te laten vergeten want dat is het begrip dat wij de dingen onder de hand
 leggen en dan niet meer zien de daden van eenzame mensen in eenzame huizen onder eenzame
 hemel in eenzame landen de wondertekens van dit heelal te groot en te angstig en vol vreemde
 waterverplaatsingen wat ook de treinen in mij rijden nu weer dit meisje en toen dat meisje dat
 naar Utrecht moest en het blijft maar wonen als een deel van mij zelf en wat er van deze mensen
 wordt als ik weg ben en geen deel maar op aarde bezit in dit gebeuren dan moet het zo zijn dat
 ieder de duizend doden sterft die wij zagen in uren van angstig wachten en het is ook daarom
 om hen en allen die komen dat ik een hoge weg wil trekken door deze lage landen want wat ik
 schrijf is een stil woord dat lacht als deze meisjes verliefd en waanzinnig de stilte van oerdiepe
 ogen boven een verschrikkelijke wereld van verpleging en zwachtels
 die ieder mens nodig heeft
 die ik ook
 ook ik kan niet ontkomen en leef deze levens en wat er is aan tekort in de kassen der ziel om
 te beheren of te belenen in de handen der anderen
 de handen van alle mensen
 die ik ook

ook mijn handen moet noemen binnen deze verdragen boven alles uit en diep en hoog voor het oog verborgen een ultrale muziek nog uit de donkere moederlijven der wouden en eeuwige wateren meegekregen als onderstroom voor een verkeer dat deze hoge weg moet gaan wil het niet dodelijk zijn en de moord van de een op de ander wat ook de verkeersborden zeggen van de dood loert aan de kant zoals het is voor allen die stikken in de botsing van metaal op metaal van hart op hart van de vuist het vloeken tegen de vuisten het mes dat de kelen zoekt en zich laaft aan het bloed
er is geen schuld en geen onschuld

[IX]

er is omdat niemand dood wil **er zijn** dit is de weg en de wet die mij gaf aan de blonde tulp in de schoot van haar die de sleutels der sluizen bezat om ieder die zij lief had de bloemen te openen en ook uit te laten wat er in haar aan gewoon menselijk wereldleven aanwezig was en te veel want zij was groot in de liefde die zij gaf en in wat zij nam zij nam veel in van mij omdat ik veel had weg te doen zo wordt de een de andere een stilkerkhof vol vreugde ruisen om de doden die het betere deel kozen en aan onze vingers ontkwamen en waar geen menselijke tong zo de lach kon verlenen als zij die daar lag blond in haar lichaam in een vuil huis aan vuil water en meer van de genade wist en wat boete was die betaald moest worden dan de wijzen die met het hoofd werken zij kende de genade van het lichaam dat begiftigd is met vele ongekende talenten en haar mond sprak in mijn mond ontroerend gevogelte boven de fladderingen der tong voor de gevulde glazen in kale soms warme cafés en haar ogen hadden het hol soms van brute dieren die de wilde dans van armen en benen vol vervoering binnen de tovercirkel van het lijf nauwkeurig onfeilbaar beschreven en het woord spraken dat chinese vrouwen wel wisten hong-hong kamamesoetra zij stond aan het kruis van Golgotha en de Here had haar lief een integer tussenspel gebogen onder de zware dracht van hartswolken met de armen gestrekt om de tempels te grijpen en het uur te verliezen dat een verschrikking kan zijn onder de lucht van de tijd waar geen erbarmen woont als het hart niet het kruis kan dragendat gedragen moet worden en waarvan de simpelste passie zingt tot canzonen de hemel verscheuren en lichten ontsteken op plaatsen waar men het niet vermoeden durfde want waarlijk wij kunnen opstaan en de ander onze naaste en onze verste in onze vijanden vrienden en geliefden omdat de dreigingen spoorlags met ontzagwekkende onzichtbare machines naderen van alle kanten en ons te hoop drijven op de wrakste gronden van elkaar **wanneer de liefste is verloren gegaan omdat de liefste ging en wat er onbeschermd bleef een wereldprobleem in een donkere kamer overweelderig boven een laag land**

[X]

een kleurige mantel om het hart
de ruimte die springt onder de kraag

mijn vader is boer en een bijzonder mens, zei zij stil op het duistere bed, mijn vader is ons nooit een genade geweest hij is een boer en een bijzonder mens want hij vrat zijn kinderen en deed wonderlijke uitingen binnen de band van een gewoon huwelijk en hij had een fijn gevoel voor nuances en koeien want overdag molk hij en 's avonds speelde hij Bach: Jesus joy of man's desire en 's zondags was hij diaken en dat allemaal uit een groen houten huis in een groen houterig land en de mensen kenden en vreesden zijn rode kuif, zie maar mijn haren zijn ergens nog rood wij hebben wat van hem gekregen want zijn ogen hebben gaten in onze ruggen gebrand en mijn moeder de dood in haar levende lijf dat droeg op een ziel die de kerk heeft gebouwd in de eerste jaren van de gemeenten die voor de wilde beesten geworpen werden en biddend verscheurd stierven in de klauwen der keizers maar nu hevig voortleven in de catacomben van mijn vaders geest die gespleten is door de schuld heen tot een doen van stille starende staak met een vogelenkop en de zwaai in het lijf naar de prooi van het zwakke

*ik houd zo van sterke mannen, fluisterde zij
jouw handen zijn hard en bleek en fijn en kunnen spelen
en uit de gebrocheerde weefsels van mijn lichaam zie ik je groot oprijzen
je bent een mooi dorp, zei ik
je bent het gepraat van vele mensen in 't donker
mijn vader had toneel willen spelen Hamlet of zo
je bent een weide waarin mooie beesten grazen
om mijn moeder te doden, lieve dat wou hij wel
en wat er aan poezen in je stem woont
altijd een grote rol omdat hij laf was natuurlijk
soms ben je een moderne gevangenis met speelplaatsen
hij nam mij soms mee naar De Ballingen
jouw tong is een overweg die openstaat
en 's zondags zong hij voor in de kerk
Calvijn is in jou driekeer vergaan op iedere dag in de week
een stem zo groot zo hoog zo diep als de hemel achter de dijk
je houdt van je vader
ik houd van jou je stem is mooi en hoog en diep en ik ben je orgel
je bent heel muzikaal zei zij*

wat een vrouw in een man kan bewonen is onwezenlijk omdat hij zelf dakloos is en om het altaar zijn ziel de tempel zijn lichaam niet ziet
 en het was veelal de dronkenschap die mij bewoonde met de rode ogen van een dier de meerminman die de duistere wegen in mij liep en het visioen sprekend tegen de oude pakhuizen
 diep in mijn hart de andere kant van dichte woonsels waarin het nachtlicht flinkerde de deuren diep geloten en de gang en het donker de vrees voor de man die de straten loopt van hun slaap en de huid omhing van hun zorg en hun vlees van verbeelding vrat en die plotseling opstond in de droom van hun vrouwen of de angst van hun kinderen het eenzame rode dier dat de meerminman is die het water bewoont dat ieder drinkt het hand vatbaar water der hoge en lage goederen

ik voelde mij vaak een groot dor Amerika alleen van eenzaamheid
 dat land dat zijn bewoners vreet en uitbuit
 die bewonders die dit grote land vol roofofbouw zetten vanwege een ziekte
 een immens heimweebeest dat brult naar een ziel
 dat conglomeraat vol schelsignalen
 dat land dat de ruilvoet kent
 een slingertoestel van verdienste
 waar de commissies wonen en de mensen god zoeken
 waar men grote sterrenwachten opricht om het heelal te meten
 dit alles uit de geleidelijke ontwikkeling van een oernevel
 een uitbarsting van een nova
 waar men vraagt zoals de man vraagt in een trein: waarom hou je van een vrouw
 niet om de eigenschappen en niet om de som daarvan, antwoordt iemand
 en de trein rijdt door temidden der schematekens
 wij zijn een groot land
 wij maken auto's en rekenen alles uit
 de liefde is een mysterie
 zie: Een Grote Stad!
 wij hebben haar gebouwd
 en het contact met de ankers werd verbroken
 wij hebben maakcontacten en breekcontacten
 wij kennen de druksluiters omdat het leven in een knop zit
 wij bekrachtigen magneten

ja zei de man tot een vrouw tegenover hem, ja zij is nu al drie maanden dood mijn vrouw en men is dan zéér alleen en driemaanden is jaren van een leven in verdriet ik heb wel kinderen en ik ben blij met deze kinderen en zij zijn goed ook voor mij maar wat een vrouw is kunnen de kinderen niet zijn ik heb ook een zaak maar nu alles alleen staat in huis alle dingen ziet u staan zéér alleen nu in huis en zonder dat van haar wéét u dat wat je niet zeggen kunt en niet zien maar overal aan zit en dat was zij die ook zo vol was en hulp en dat praten nog even zo 's avonds voor wij gingen slapen zo over de dag dat was een wonder een groot wonder nu achteraf gezien en dan de kinderen die nu ook alleen zijn ziet U want alles is alleen komen te staan nu zij weg is soms voel ik haar nog wel héél dicht bij me in mij maar ik moet mijn ogen dan heel erg dichthouden en niet horen wat alles zegt dat alleen is

haar gebaren en alles wat om haar bewoog en die jurk uit de zomer en de keuken al die dingen uit haar handen waar nog veel in leeft wat ik wel nooit helemaal zal weten omdat je natuurlijk niet alles uit kon spreken

ja zei de vrouw tegenover hem men is maar mens

ik ben maar mens, antwoordde de man

dit is in Amerika ook allemaal mysterie binnen een technisch lichtstelsel zo zegt het hart wij spannen natuurlijk draden van de ene bekende plaats naar de andere en hopen zo een televisie net te krijgen dat ook belicht wat we aan afstand oversloegen, ziet u, zei mij een man en wij kennen de nuldraden maar die verwaarlozen wij hoewel het er niet zonder gaat met één fase draad krijg je niets klaar voor zo'n toestel dat toch maar alles uitzendt

alles naar je uitzenden zei ik tot mijzelf in een geleidelijke ontwikkeling uit de stoom van een kreeft zo is alles begonnen dit hele aardse leven naar men zegt in de boeken die nog het heilig willen zien binnen een gewoon geteld getal zoals een landschap voorbijgaat aan de reizende mens

die dronkenheid doet vreemde vensters open omdat je voor alle peletons ter wereld komt te staan bloot en naakt en dat ook bent waarom je zelf achter het geweer staat en schiet in het hart van een ander dat je eigen is

zie je ik heb veel mensen doodgeschoten zij stonden stil aan een paal gebonden, sommigen wilden dat niet en stonden los, mannen vrouwen kinderen die je kende en zij keken recht voor zich uit en ik voelde een vreemde liefde voor hen een kameraadschap en zij voor mij want men haat het meest en houdt het meest van die mensen die voor je staan naakt of met een geweer zo alleen zijn

zij en wij dat de afstand en de weg van de kogel de sterkste band wordt voor één ogenblik daarom stond ik graag achter een peleton omdat zo'n executie zoals men het noemt je zo dicht bij de ander brengt dat je hen en je zelf hun dood en je eigen leert kennen en zelf ook met hen gaat je geeft ze trouwens nog alles wat je hebt want als ze iets nog vroegen zoals die man heel mager en lang jaren geleden die mij even voor de tijd vroeg mag ik je jas aan want ik heb het zo koud die man gaf ik mijn jas en ik schoot er zelf een gat door naar zijn hart een gat rechtstreeks naar een mensenhart door alle kleren heen dat is een groot wonder meneer dat niet veel mensen kunnen beleven en die jas heb ik bewaard die hangt thuis en soms op diep eenzame avonden trek ik hem aan en dan denk ik aan die magere lange man aan zijn ogen zijn schuwe glimlach zijn handen want de handen van mensen die sterven gaan zijn zo geheel op-zichzelf bezig als kinderen wel doen die lachen en spelen blijven als hun moeder sterft en dan loop ik en ik ril en ik heb de jas aan met het gat naar mijn hart en ik zeg tot mijn ik: een man en die man was ik zelf!

ik geloof dat ik onder alle omstandigheden gelukkig zal sterven zegt zo iemand gewoon en kijkt de stroom van dit leven aan en leest boekjes hoe het eigenlijk hoort niet meer en zit maar in de zon en telt alleen nog de vogels die aan de lucht hangen

wanneer je twee geleiders hebt, die gescheiden zijn door een isolator dan vormen die geleiders tegenover elkaar een capaciteit, staat in een electriciteits-boek voor kinderen die men wil laten weten hoe de wereld in elkaar zit

een zilveren regen daalt soms neer uit een donkere poort op het hoofd van een meisje alleen als zij haar broertjes kwijt is zei mij een kind dat mijn dochttertje was

dat is allemaal voedsel

een beeld van de aarde

een groene leeuw

een adelaar met drie koppen

de verschrikkelijke in- en uitgangen

de knooppuntcentrale van hand- en hoofdwerken

wat telextoestellen de eindcentrale van het hart binnenvoeren

een wereld niet groter dan een sinasappel

zo op de hand

de hemelse machines die mij vanavond zo bewogen toen ik dacht aan de man die in de trein stapte met een certificaat voor het gesticht en halverwege zijn reis onderbrak omdat hij zich herinnerde dat hij in die stad een dubbelloops

jachtgeweer had staan hij haalde het stapte op de volgende trein en kwam met het geweer op zijn schouder de patroentas op zijn heupen in krijgshaftige jagershouding drie uur later dan hij verwacht werd voor de poort van het gesticht staan roepend: Jan presenteer het geweer voor je zelf dat is de laatste stap van het verstand Jan de Grote de koning is er niet en de incarnaties staan voor de deur open de poorten wijd om te ontvangen wat er over is van deze mens die konijnen joeg voor brood en het brood at dat gek maakt en nu zich meldt om dat te doen wat een mens die deze wereld bewust afzweert nog kan doen: verdwijnen uit de openbaarheid en wegzinken in de zwarte putten van het eigen brein waarin onder heel diep de kleine lampjes van St Maarten schijnen

kip-kap-kogel de verlichte biet op de kop van Vogel

dat was Jan Vogel

zo gaan er meer

langs de vreemde schakeldraden die onder en om ons gespannen worden het radarsignaal op het scherm van onze wereldruimte

de buigseconde voor de stalen voet

nu dan ieder ogenblik de grote werkingen der massas kunnen ontsluit worden en dit kosmisch heelal zich tot in de kleinste kristal aan ons bloot geeft en wij het verweg oog aangelegd hebben om staartsterren in de sterrenwolken te aanschouwen en het hoog gedoe binnen het melkwegstelsel geen raadsels meer oplevert behalve de snelheden en afstanden en wij ook zien dat er niets van deze grote beer in één en hetzelfde vlak ligt maar plastisch dit wezen in het immense niets staat en wereldeilanden hun banen en gloeiende ballen gooien om dit stuk kosmiek dat de wet in ons legt en het oog de kijker geeft en sterrenhemels onbekende stofjes in dit oog leggen plus het verstand van gas en afmeting tot kiemcel en uitdeining ja nu staat een geweldige verwondering open in de mens en een wezenloze lach over wat dit werelddeel regeert in het hart de kleinheid van een gewone menselijke hand vergeleken bij wat staartsterren doen alleen van achteren aan en in dit heelal dat daar maar boven en om ons staat en dat wij maar gewoon iedere dag en nacht om ons heen hebben als een zéér zonderlinge gebeurtenis zó verweg dat het wel oorlog in china lijkt of een overstroming in india of het rookoffer van zéér primitieve gelovige volken ver in een donker land ergens op aarde bij de bronnen der duistere rivieren die wij Nijl en Amazone noemen en die ons voor het bewustzijn de hermaphrodiet der eenheid van tijd en gebeuren

in een gevoelscentrum leggen waar het hart nauwelijks bij iemand weet van krijgt en dus ook weer de schreeuw in de droom van een meisje kan zijn dat al haar liefdesbrieven terugkrijgt zo in de donkere bus van de nacht of van de jongen die ik ken en het huis uit liep zeggende: Zie ik treed buiten zoals ik gekomen ben wederom naakt en wederom stond de Christus in mij op om over de aarde te gaan brandschattend de geest en de werken van deze mensenwereld te mes en bezwaard door een onzettende vaderlast die ik nu - en zie ik hef dit mes en ren nog éénmaal het huis in - voor goed zal verwoesten en uitroeien voor alle kinderen die komen na mij ik ga de werken van den wereldvader in stukken snijden om de hemelsevader te dienen binnen dit geloof hij sloeg de beelden van zijn vader stuk en rende het huis uit

een zwaarwegende verandering van de persoonlijkheid

een kleine openbaring draaide hij af

hij werd opgenomen en genas in vier weken

hij glimlacht nu als een heilige

hij zegt soms zacht: het beweegt, je weet wel dát, eigenlijk altijd in mij net zoals in een vrouw dat moet zijn die een kind verwacht en dat is niet tegen te houden nog minder omdat het ook niet voortijdig te verwijderen is, zie je, maar ik moet nu wel een heel hoge lach aanheffen even maar boven het publiek uit vooral van kleur niet hard zo van toon en als ik dat doe komt er langzaam, zie maar, stoom uit mijn ogen en een blauwe damp uit mijn haren, mijn oren staan ook niet meer stil en mijn broertjes zeggen je bent zeker verliefd want je bloost aan je wangen zo hoog mijn vader zegt laat je eens doorlichten en mijn moeder vindt plotseling dat mijn pak niet meer past, hoewel ik het nu niet meer zo maar uit zal trekken en naakt op de straat zal gaan dat was nooit mijn gewoonte

hij glimlachte met open lippen en zei nog: onbekend maakt onbemind en

ik dans maar veel

het ware Mandala is altijd een innerlijk beeld dat door actieve imaginatie langzaam zich openbaart en wel op dat ogenblik wanneer een storing van het geestelijk evenwicht voor handen is op de handen ligt als een zacht donker pelsdier zonder nagels om te zien maar toch in de huid van een heilige leerstelling die dit niet bevat

het Mandala heet **khilkor**

een Lama bouwt het op in zijn verbeelding

hij moet daarvoor ver de voet uit zijn lichaam zetten

hij mag niets beschadigen
hij houdt wat is intact
hij glimlacht om niets te verstoren ook niet binnen de laagste orde van aanwezigheid
maar moet alles geweld aandoen zonder een daad van zijn lichaam
en hij houdt streng gescheiden het Mandala van het wereldrad
het wereldrad heet **sidpe-korlo**
het houdt in de afloop der menselijke zijnsvormen volgens Boeddha
het Mandala is het Zijn dat niet afloopt
zonder afloop
zonder loop
wat aanwezig is en bestaat in het simpelste oor van het geluid en in de kraaiende haan der
wellust of de gespleten tong der haat en binnen de zijnsdom-heid van de mens

zo heb ik dagen gelopen met dit beeld in visionaire nachten door de straten der steden en over
de landschappen van vreemde landen en over de ruwe klinkers binnen nauwe dorpsengten met
mijn hart en hoofd in de hand onder iedere lantaarnpaal in het gele flauwe licht dat niet meer
onderscheidt en mengt wat nooit tesamen pleegt te komen het duistere licht met elixiere stem
een stofgoud dat de keel van het ordinaire woord afsnijdt en de tong doet verdorren maar het
hart en het hoofd duidelijk als stigma in de hand legt

mijn retour was treurig
het land stond onder water
iedereen was verzopen
wij samen in Parijs met het beeld tussen ons in
en soms kwam het in ons te liggen smolt het weg binnen een oud en
bekend gebaar van liefde
dan was het hoogland van Auvergne mooi
een centraal massief zo om op te wonen
maar in de Rue de Rennes lag de hemel op straat en at stokrood
en Saint Germain des Prés zat vol chiens types et trucs
wij liepen door alles heen wat heilig was
de rechthebbenden gaan huns weegs
de schalen stonden in het noorden reeds lang opgesteld om de regen te wegen
wij zagen niets

ik niet

ik zag wat naast mij liep en de boeken bekeek en de rue de Seine de mooiste straat van Europa noemde en de Seine zelf eigenlijk een mens een zeer oude man met een zacht grijze baard die door deze stad liep niet meer op zijn voeten maar als een wonderdier vol vreemde mechanieken die wel geheel hemels waren en waar een gewoon zwembad geen kwaad aan deed noch de plezierboten en vrachtgaljoenen

wij vraten veel steen in die stad

jij en ik

het beeld keek toe

ik hoorde soms diep weg gefluister ik weet niet vanwaar en door wie:

de Sphinx ligt langs de hemel over de driesprongen

of:

hierna wordt alles gewoon afgeschaft

ook hing ik aan de galg na een heerlijke maaltijd

sterven met een volle maag is een oud en wijs gebruik

alles is zwaarder in de mens dan

het hangt valt en ligt solieder

het beeld keek toe

het glimlachte wel

ik zag in de Notre Dame beelden van steen die je kon betasten en aanvoelen

en ik hoorde daar een priester het Onze Vader bidden

touristen liepen rustig door de gebeden

het altaar was verlicht daar en later in Laon waar mensen trouwden

ik hoorde slechts dat onheilspellend geknister der zandstenen zuilen

de mensen baden en waren gelukkig

Atillaschrok nog van dit onheilspellend geluid: Engelengezing kreet hij en ging

er vandoor

hij is nooit verder in Europa gekomen

Atilla begreep ik heel goed en ook waarom het beeld niet van steen kan zijn

dit is een legende: dat wat verteld moet worden

onze vriend Nijlenius keek bedrukt toe en zuchtte: al die kerken

jij stond naast mij

het beeld beierde in de klokken die de mensen trouwen en begraven

van de wieg tot het graf de klokken overal

welke donkere binnenhuizen zo leeg en laag over de wereld hebben zij van vulling voorzien

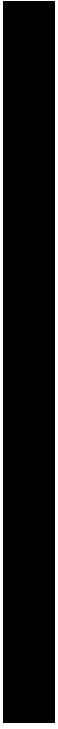
deze grote sombere tandartsen van Europa

ik heb daarna
waar ik kwam
mijn hart
over de straten
leeggelopen

aan de nacht
stond de titulatuur
van de vaderhand

ik speelde veel droomvanger en stichtte vreemde rijken vol stroomversnellingen en onderkerken en een geweldige transfiguratie van dit ik-centrum nam een aanvang om de valse gaafheid van mijn vroeger gezicht de jongen te ontnemen door één ontmanning zo ingrijpend en een afbrokkeling langs lijnen zo vol kiemcel en garantie voor een geheel nieuwe schoonheid dat het mijn vrienden tot onbekenden deed reageren en ik alleen in deze vreemde onthulling kwam te staan zonder genade voor het eigen oog of oor want wat er in mij aan vruchten had gelegen diep weg in de cellen der weefsels kwam door scheuring tot openheid en vormde uitwendig voor mijn oog een lichtnevel en prisma die de kleuren der schijn kon ontleden in zijn samenstellingen tot werkelijkheid en zo begon ik te zien een realiteit groter dan menig mensenoog ooit zal verdragen omdat het blind maakt tot op het bot van het woord omdat het gezichtswater vertroebeld wordt door de zware en menigvuldige en complexe inval van wat is buiten en wat binnen wordt tot een vreemde innerlijkheid tot een diep warm dierlijk ding vol leven zonder de naam te kunnen vrijgeven dan na een incubatie van maanden en een broeding over de tijdelijkheid heen tot vanzelf en ongemerkt hoewel verwonderd de grote manen in de blik gaan staan en diep in zich dit vermoeden van een zon te zijn zich baan breekt door de hoornvliezen en het buiten doorzeeft met de ree en de stengunblik van kind en krijger op de duistere randen der afgrond tussen dit ik en wat om en in het is: een personificatie van binnen - en buiten landen

de marmerenkop van een kolossaal beeld
een ingekeerd dichter tot zijn wezen
een uitstalling van brandende kaarsen
een museum der mensheid tot zo ver zij leefde
iemand die leven wil
 die een sigaret wil roken
 die de grenzen overgaat
 die leert wat hij al gezien heeft te zien
een woeling en onrust in de adem en handen der mensen
 die op de tong ligt
 die een wereldrijk sticht even boven de aarde
 met het oog op de spil waarom alles draait
een gloeiend middelpunt binnen een stille cosmogenese
 die nooit aflat
 die zich alles herinnert
 in wie geen minuut verloren gaat en de schaduw woekert
niet één maar vele en ook van die twee negerjongens naakt voor hun houten tafel waarop twee
grote blikken met een soort zwarte modder en in die modder hun zwarte handen en op de vingers
van deze handen hun zwarte ogen en ogen en handen bezig te zoeken naar een gruis van diep
verloren meteoren die de mens zich niet herinnert maar veredeld is door praehistorische
onderwerelden tot de naam van het diamant een schat die de aarde op zelfdzame ogenblikken
prijsgeeft en waaraan de mens zijn prijs geeft namelijk de aandacht van twee blote zwarte
negerjongens die een overbekleed man achter zich weten zonder beheersing met een gierige
brand in zijn ogen de blanke man de zwarte handen
de blauwe gierige ogen met de zweep in de iris
en niet zien wat er aan diamant op deze zwarte huiden glinstert noch de hoon
op zijn begeerte in het zwarte git van hun ogen
of de verwondering der vreemde goden in het geluid der aarde
of gewoon de schrille totempaal in de rug der kinderen
en de grijns in hun achteloze hielen
die hij zien kan
wat hij niet ziet
hij staat en kijkt en vereeuwigd wat niet had zullen zijn
de zure schimmel in het land
de schurftige hond van de honger

er staat geschreven dat deze naakte jongetjes na het werk eerst worden
 doorgelicht met kunstlicht en daarna moeten duiken in een bad waarin
 de stenen van veredeld turf zinken die de zwarte huid mocht bergen
 de ogen der jongens schitteren na de duik en zij zouden het graag een
 tweede keer doen want zij erkennen het spel door de discipline der bezitgierige zweepen
 de jongens staan lachend aan de kant
 de jongens lachen de blanken uit de zwarte negerjongetjes
 zij steken de tong uit in de film
 zure mannen komen en gaan

zij horen niet de tamtam der woelige revoluties de drum der voeten en de sprong van het hoofd
 uit de kroese haren en zien niet de vlam in de ogen broeien der wraak en het tellen in de harten
 der velen die zwart zijn en de weinigen wit en niet de witte tanden nemen zij waar die nog als
 onverwoestbare muren de weg naar binnen bewaken en voeden zij horen niet de grote revolutie
 die waakt en zal opspringen uit de rode bedden die deze zwarte huiden het onbetwistbaar huis
 zijn en reeds liggend een weergaloos monument van ontembare dansen die de geheimen weten
 van het lichaam waar geen hooggeleerde heer meer weet van heeft en die eens een dodende
 openbaring zullen voeren over al het land dat bestaat in het noorden onder een
 langzaam-schuivend poolgebied vol onwereldse strakke kou om de mensen die de arts boven
 de medicijnman stelden de roffel te geven van huid op huid en hart tegen hart en de kanker
 zullen uitroeien door een gezond eten in te voeren

*zouden de kinderen dit vermoeden, vroeg mij de man, die ik hierover sprak deze twee kleine
 zwarte kinderen van elf en negen jaar en ik zei: zie zij steken de tong uit de nacht van het leven
 ligt misschien nog dieper onder een zwarte huid twee lachende diamanten meneer niets minder
 en stralende tongen*

de dans van een panter
 het zwijgen van een oerwoud
 de stille bron van immense rivieren
 twee kleine negerjongetjes op zoek naar een diamant voor de blanken
 dit woont in mij
 in mijn ik dat ik niet begrijp
 het moet een groot huis zijn met wonderlijke verdiepingen
 wat een mens tot mij spreekt vindt er een bed

ik ben gastvrij en vrees niemand
 iedereen komt... ook ongevraagd en zonder dat ik het weet
 zo gaan er sommigen wel weg maar de geur blijft of de schoen die zij op mijn
 trappen versleten
 soms ook alleen het beeld
 dat beeld waarmee ik loop
 waarmee ik spreek
 dat ik kus in het donker
 waarmee ik overspel pleeg op straat
 dat ik niets spaar
 waar alles in kan
 ook vol verdiepingen
 net ik
 dit beeld
 en ook wel het tegenovergestelde
 maar toch ik
 dit beeld
 zo zei mij een man:

*het was raar ik lag al drie weken op bed ik kon op een goeie dag plotseling niet meer lopen
 mijn rechterbeen wilde niet mee en het was onbegrijpelijk want om vier uur liep ik nog zo op
 straat en ik hoorde de klok slaan en ineens sneed een vlijmende pijn mijn been af zo leek het
 wel en ik moest steunend op mijn vrouw naar huis gaan en naar boven en in bed en weken drie
 weken die pijn en de tijd naderde dat ik op reis zou gaan en ik probeerde ieder uur van de dag
 op te staan en te lopen en mijn vrienden vroegen mij wanneer wij konden gaan en of ik mee
 ging en toen heb ik gezegd op de dag dat zij wilden gaan goed ik ga mee maar om vier uur en
 toen de klok sloeg stond ik op en mijn vrouw keek angstig toe en ik zei mijzelf ik moet gaan en
 zie **ik ging***

*van af dat ogenblik had ik mijn been terug tot mijn beschikking
 ik liep de pijn er uit binnen één uur*

en de man zweeg en ik vroeg of hij doorgrondde het geheim van zijn zieke
 been
 en de man antwoordde:

zie ik heb veel gedacht want ik leef nu in een sterfhuis want in de tijd dat ik weg ben geweest is mijn vrouw ziek geworden zij is verlamd over haar hele lichaam alleen haar hoofd voelt nog en heeft pijn en ik dacht moest ik haar voorbeeld zijn en ik zei het haar; maar zij zei, ik heb bij jou gewaakt en wat jij deed was een wonder een stap uit het donker der rede in een geloof misschien, maar ik dacht wie weet is het voor mij een voorbeeld een diep exempel een mysterienspel vol lering voor mij zelf die zich zelf meer lief had dan de liefste van wie ik veel houd en is dit geheim wel doorgedrongen in haar leden dat ik haar los zou laten wanneer iets in mij zelf mij zou redden van van wat gestalte krijgt door de ander de dankbaarheid en banden wel wilde afleggen en laten zien dat het levende bloed geen genade kent tegen al wat het bleek zou kunnen maken zodat ik nu weet dat ik door moet gaan en zij dat zij moest sterven om mij mijn pas te geven voor mijn eigen rijk zo dus dat de weg tot u zelf gaat door het land van een ander zoals het kind zich vindt ten koste van een moeder die de kracht tot het zelf niet heeft of als een man die steeds weer sterft op zijn eigenste uur in de schoot van zijn geliefde

*iedere dag om 4 uur voel ik een pijnlijke scheut in mijn been, die opkruipt
tot in het hart
een alarmreactie
's nachts trek ik nu een bovenpak aan
dit voor de schuld
een pyama tegen de nacht*

zie en zo zet ik nieuw licht op het toetsingsrecht nieuw licht op de voorarresten en de processuele behandelingen op de dwangmiddelen die aan de mens gebruikt worden over en door de grondtrekken der kaartsystemen onmacht om tot een nieuw lied in mij te geraken voor deze wereld, een hooglied waarin de goden als gaten staan in de doorboringen der muren en de schuld een schaduw wordt met mooie tekens van doorvoerhandel en ontbrekende waarschuwingen en dit lied zal stuk breken de celkernen en ikonoklast zijn en beeldmaker en ademsferment om de vernauwingen in de ruggemergen ruimte te geven in de diepte en hoogte en te voeren ver over de dreven van het land der nerven tot het eigen stuk gekend is

daarom is dit een metselaarsboek vol kunststeenwerken en wordt alles ontstoft en ontneveld en wordt het hout gedroogd om het te kunnen drijven door de handen der mensen heen tot kozijnen van nieuwe huizen binnen de angstdorre harten en het stijfgevingerte van verledenszieken, een ongekarnd heeal

zie, want men moet veel reizen zei mij een man en zijn gezicht stond zwaar in het draaiende landschap en de zon zette de brand in zijn moede wenkbrauwen en wat er licht was aan zijn gezicht, men moet veel reizen herhaalde hij omdat er soms van die ontzettende dingen gebeuren binnen de menselijke geest in dat vat de gruwel van alles wat niet te vatten is en zo is de trein mij langzaam tot een moederschoot geworden de gaande moeder door het land waarin alle mensen spreken en kinderen huilen of gevoed worden of zich ontlasten, waarin de handel der landschappen gedreven wordt en de natuur haar gang gaat aan het blote oog en veel aanzet en ik de verhalen hoor of ik in Amerika ben of in Rusland waar overal veel mensen wonen en ik ken deze landen uit dat éne moederland waaruit ik kom en waarin wijze regens mijn hoofd hebben bespoeld ook toen mijn adem de buitenlucht nog niet kende en enkel lichte nachten beweging in een groot water vol vruchten mij wiegde tot wat ik zou worden en ik nu ben in deze trein gewoon derde klas tussen allen die met mij leven en het vergeten van wat vaak nader staat dan de herinnering aan al die landen vol buurtschappen en genoten die Amerika en Rusland zijn genoemd en waar om heen men bergen heeft opgezet om elkaar niet te kunnen zien maar zo'n raam in een door halve duisternis rijdende trein laat net genoeg aan openbaring over om de verbindingen nog'eens door dit ons levend bloed te laten stromen en te herkennen misschien vaag maar groots dat wat wij samengeleefd hebben op aarde en onder de wolken geplaatst als een tegenwereld tegen wat van boven dreigt en een bovenwereld tegen wat van onderen de graven wil steken in de menselijke hand die overvol tactiek ligt in de lijnen van dit leven

zo is een trein die rijdt in de nacht mij een grote moeder een wonder-slang met fosforiserende gedachten in lange banen door de landen waarin niets vreemd is gebleven en waardoor de doorgangen tot alle klassen de toegang verlenen en ook de zachte deining wanneer er over

de wissels gereden wordt en de moeder even ontwaakt uit deze dreunende droom over haar inhoud en alles wat het worden moet straks wanneer sommigen te vroeg uitstappen en anderen te lang zitten blijven en wat er stuk loopt soms tussen de wielen in de schreeuw van een kind

zie zo is een trein die rijdt door de nacht van dit land een moeder vol vreemde krachten die glimlacht in oude vrouwen aan het raam in het zich verkneukelen van de paren die tegen elkaar zitten en zacht met de huid vrijen zij kent het allemaal en ook de man die vraagt aan een non of zij paling lust en de non die lacht omdat zij verstandig is en weet dat zij ongetrouwd is en een gelofte heeft gedaan en zegt even later ik mis de kinderen niet en de man zegt niets maar eet zijn tiende paling en zijn vrouw ook en de oude vrouw aan het raam knikt goedkeurend en zegt tot de non zie ik geloof u ik weet dat u niet mist wat ik misschien mis en ik weet ook dat de advocaat voor u niet gekomen is en dat de schoonheid ontbrak maar ik geloof dat u gelukkig kunt zijn anders dan ik

zie zo is een trein en zo weinig de avondlanden zich bewust zijn van dit dat zij wapenen en bulletins op krantenpapier drukken en laten circuleren binnen de grote moeder terwijl zij de grenzen over gaat zonder de poort en de pas te zien en alle talen gewoon door elkaar spreekt en in zich aan heeft laten brengen langs de ramen naar buiten waaruit te kijken geoorloofd is maar niet te leunen omdat zij de zwakheid der hoofden kent tegen de grote sterke wind die zij met zich mee voert en ontwikkelt in haar omgevingen grootse visioenen van draaiende eenheden waarvan zij zich de spil weet van bomen mensen en huizen en zij ziet de handen zaden in de grond leggen waarover haar adem de vruchtbaarheid legde binnen een uurdienst en ziet oogsten binnen de maanden die nodig zijn om uit te kunnen komen en de schoorstenen ziet der nijverheid die het rythme van haar wielen in het hart der mensen tot automaten sloeg om steeds die ene schroef te draaien als lagen zij in een enorm bed van zacht verende vrouwen waarvan de enveloppen moeten worden dichtgeplakt omdat open zijn altijd ook niet alles is en ook een grote muziek met rythmen zo uit de straten van het menselijk bewegen is de grote moeder die daar staat voor etalages in het kleed der laatste mode en onder de druk van een

onbekende hartslag en tot in de stijl en de lach gespannen en het oog zonderling gericht op een
voedsel dat de ramen van moderne magazijnen achter doorzichtig plastic verbergen voedsel
dat niet tegen het licht kan niet tegen de zon die zo'n vrouw eigenlijk draagt binnen de half
geloken ogen van verlangen om te weten wat dit verlangen aan geheim heeft en om prijs te
geven en te betalen een tol waarvan de zin wel verborgen zal blijven zoals in alles wat rondgaat
en ogen opzet en de uitstallingen waarneemt en tot wonderen slaat
zie je zo'n modern magazijn vol dingen mensendingen
zo'n dingelijkheid in mijn tastende vingers van modern magazijn
zo vol van mensen
zo rijd ik door de nacht van het draaiende land
een immense moeder
die niet meten kan
een wonder dat weet
een verbeelding voor een ander
coïtaal onsterfelijk van het midden
wat vreemd is
dit
ook mij
om achter alles geschreven te staan
ondragelijk
een dwang van visie
ook mij
dit!

zo komt men soms terug in zijn huis en ziet het bezet en men gaat en een groot zwerven en zweren gaat beginnen zoals dat gaat in de mens die wel veel optrekt waarvan hij de ontwikkeling in blindheid van het doen niet ziet en hij verlaat de optrekken die nog slechts spookachtig en half staan en ziet dat de muren berookt zijn op plaatsen waar hij het nooit zag tot uiterlijk van ruïne en hij neemt de nagel van zijn vinger en zet die in het roet en zie hij ziet zijn eigen vuil dat is sterk zegt hij tot zich zelf en gaat heen zijn hoofdschuddend in onmacht over dit handelen dat hij deed en van hem was gebleven en hij niet wist zo is de erfenis in beeld gebracht omschreven door geen wet en aan geen voorwaarde van schriftelijkheid gebonden het voltrekt zich als huwelijk en vonnis en geeft mooie dingen weg in het hart van zich zelf of ook wel een ander maar de damp die om de dingen ligt de nevels van ontstaan kent hij niet doch in enkelen wordt de wolk tot bewegende visie en die gaan een ontroerend beeld in zich zelf hakken van de geliefde boven haar uit en dat beeld wordt een woonhuis zo geheel eigen in de adem dat een ander ruïnes moet zien in de onzichtbare muur die alles omgeeft wat het heeft

[XI]

*in Amerika gaat het anders zei de man
 zo zei ik
 in Amerika huur je een huis op papier
 een huis dat er niet is, vroeg ik
 ja, zei hij
 zo
 je krijgt een papier voor je oog als in de kassa van een schouwburg een man wijst en zegt: dit
 wordt gebouwd, zoveel woningen in dit blok en zoveel in dat, de hokjes die vrij zijn daaruit kunt
 u kiezen en ik koos, zei de man een hoekhuis
 goed dat kan dat is leeg
 u kunt nu nog kiezen de kleur van uw badkamer
 ik koos groen
 en hij zei dat het goed was
 en ik ging, zei de man, naar de plaats waar de huizen gebouwd zouden worden om de omgeving
 te zien en de natuur die mijn huis zou omringen en ik uit de ramen zou kunnen zien en ik zag
 dat het mooi een landschap was aan de rand van de stad heuvelachtig en bebost
 ik tref het dacht ik
 en ik trof het zei de man verder want ik hoorde plotseling een groot geluid van brommende
 motoren die naderden en ik zag hoe vijf enorme rode gevaarten de weg opkwamen bulldozers
 geheten en ik zag hoe de muilen één voor één geopend werden binnen één seconde in mijn blik
 en hoe in het aanzwellend geluid eerst de bomen vielen en vervolgens de schoffel over de aarde
 beet als een beest een mechanisch beest zonder genade en hoe het land vlak werd zag ik en dit
 binnen de enkele uren van een verbazingwekkende verstijving in mij zelf een ijselijke dood en
 vreugde om dit doen van menselijke vindingen die de aarde ook wel de moeder geheten de
 dwang aandeden en de mechanische korven waarin bomen, wortels, verschrikte dieren en zand
 gestort werden ieder in zijn stalen korf en de korven reden heen op wielen en de monsters ook
 en ik stond alleen in een vlakte een hart in een woestijn
 hier komt mijn huis, dacht ik
 en hier kwam mijn huis en die van vele anderen die ik niet kende
 na drie maanden woonden wij allen waar de bomen hadden gestaan
 er en kwam na vier maanden binnen alle huizen een brief
 in die brief stond: U kunt kiezen tussen twee pijnbomen of vier heesters
 ik koos twee pijnbomen
 een week later keek ik uit mijn raam de straat af
 mijn vrouw baadde de kinderen in het groene bad*

*het was vroeg in de ochtend
 ik keek uit het raam en ik hoorde naderen de motoren als toen ik stond in dat heuvellandschap
 waar ik een huis droomde en ik zag grote auto's komen in lange file en de eerste bleef staan bij
 het eerste voortuintje wierp een draaiende slurf de grond in en boorde twee gaten en reed verder
 en kwam voor mijn voortuin staan en deed hetzelfde en de tweede wagen volgde met pijnbomen
 en een stelsel van mechanisch ingewikkelde haken plantte de bomen in de gaten en reed naar
 mijn voortuin en deed daar hetzelfde en de volgende auto spoot met modder de gaten om de
 boom dicht reed door naar mijn voortuin en deed daar hetzelfde er waren ook nog mensen die
 heesters besteld hadden
 en ik stond voor het raam en zag mijn pijnbomen
 en de kinderen kwamen de kamer binnen en zij zagen de pijnbomen
 en mijn vrouw zag de pijnbomen en zei: dat is ook vlug
 en de kinderen keken naar de bomen en hun ogen waren groot en streelden de
 bomen met hun bewondering
 de autos waren al weg
 en ik zag de bewondering en ik wist dat het landschap terug was
 de kinderen
 de bomen, zei ik en lachte
 en de auto's hoorde ik niet meer die waren al weg
 pijnbomen
 zo bouwen wij huizen, zei mijn vriend die Amerika liefheeft
 vol gemakken*

ieder zijn eigen badkamer in zijn eigen kleur met zijn eigen bomen die
 hij zelf koos uit de pijnbomen of heesters
 en hij zei vreugde over zijn lippen
 en ik zag Mondriaan staan schilderend zijn boogie-woogie
 ik zag een grote levende abstractie
 een essentie van gelijkende lijnen
 een vreugde
 een hartstocht
 een verdriet
 het bouwen van huizen in Amerika
 een boogie-woogie van wondere bewegingen
 een eindeloze paring van mens en machine

van de moeder van stof in de handen van ook ongeveer mensen

omdat illusie en realiteit voor dit jonge volk niet gescheiden zijn mogen wij niet spreken van hypocrisie, lees ik

de united nations boogie-woogie
 alle mythen van alle tijden
 waarom Amerika spreekt tot mijn ik
 waarom Rusland spreekt tot mijn ik
 omdat de moedertrein van alles in mij de wissel neemt
 een eindeloze schoot vol huizen

deze grote godin staat in de nabuurlanden bekend als Sibylle, Magna Mater, Akdestis, Dindymene, Berecynthia en Pessinuntis
 en naast haar Attis over wiens ontmanning men klaagt en die gedood werd
 de moeder aller dingen is groot en wreed
 zij vreet de kinderen die zij baart zo goed als zij hen voedt
 maar die zij spaart sieren haar op en geven hun ogen als spiegels
 ook eieren om te eten
 en eunuchen om de was te doen
 de man speelt mooie tamboerijnen op haar huid
 en de huid glanst een lach
 een duister boek
 dat zij leest in de spiegel
 de dreigende koorts van een nazomer binnen een heiligdom
 zonderling deze kathedralen zuchtte een moeder in Chartres
 er ging iets uit haar zelf staan
 een woekering van zuilen en ramen en kleuren en een vermoeden
 dat mij angstig maakt, zei de moeder
 bid en val op je knieën en laat het priesterdom voor wat het is
 de moederoverste glimlachte zij zag de jongens spelen en gooien met zand en zij keek vooruit
 en zij zei zacht met duidelijke stem en vreemde glimlach dat Freud zei dat jongetjes die met zandgooien het zaad kwistig en zorgeloos zaaien dit zei de moederoverste in een klooster ergens in Brabant
 dit mysterie heeft een erbare kant: de kastratie werd afgeschaft
 de moeder die vormeloos vormen maakt

[XII]

een diep aziatisch beeld dat tussen enorme ijslanden en ketens der bergen zijn vlakke heeft en
 uitbreid door de gronden en het steen heen en het ijs smelt waarnodig en nooit ophoudt zoals
 zij de aarde is van alles wat groeit en wat zij mysterie schenkt en schone diensten laat oprichten
 en almoezen doet verzamelen uit de handen der rijken om de armen te voeden en kleeft te
 verschaffen zo vol van compensatie en religieuze toestanden en voortdurend maar levenscondities
 opwerpende en de schop in de hand om land te spitten waar de monden van honger open staan
 en nietszeggend zijn geworden binnen de veelal verkeerde tempelrijken en nauwelijks boven
 de rijst uit die zij niet eten om de schepen der uitvoer vol te houden zo asiatisch deze moeder
 en zo stil en glimlachend en wel wijs ook te weten dat de honger iets is en ligt te midden der
 rijkdom dat ook iets is en naast de ziekte die ook iets is en dat alles naast elkaar en overelkaar
 ligt en evenveel waard is en ook het medelijden er is en niet meer dan de wreedheid en dat
 beiden en alle andere voorwaarden tesamen werken om de vervulling van het leven te voldoen
 boven de bijgeloven uit tot in dit onsterfelijk beeld dat vormeloos over de aarde ligt en werkt
 in het hart van ieder mens en het bloed meet en bepaalt en voorziet van de stroom zonder
 voorbehoud dan dat wat voorbehouden is
 de lengte overzichten der kabels
 de knoopspoelen
 de keuze der versterkers
 en de joeling waarin de kabels komen
 nee: het meten van spoel tot spoel en het geloof dat er altijd een volgt en dat
 de afstand te meten is en het veld vol vermoedens ligt draagbaar
 dat het te hopen is
 een gesprek tussen Lochem en Laren in Holland
 om een missieroman te schrijven
 en de Maori's wat Ohm's te brengen
 en het warme en vruchtbare lezen
 ik moet iemand uit mij weg schrijven, zei iemand
 langs de draden, zie je
 in de beslissende maanden der dradeloosheid
 ik ga op reis, zei iemand
 ik ook
 en het beeld zal blijven

ik reis om iemand uit mij weg te krijgen, zei de man
 ieder land is een land
 maar de verpersoonlijkingen zijn anders
 ik ga naar Spanje
 ik wil Barcelona zien, dat eigenlijk nog in Frankrijk ligt
 en Valencia
 zie mijn dochter is deze, zei de man, deze is mijn dochter uit Valencia
 het mooiste kind van de wereld
 en zie die ogen en dat gezicht en de wangen zo vol
 zo zijn alle vrouwen van Valencia de schoonste van Spanje
 maar U heeft veel cultuur in Olanda
 en schoon en de sloten recht en de mensen lachen altijd

en ik zeg de Spanjaarden lachen veel en ik denk dat alle vreemde mensen veel tegen elkaar
 lachen omdat ze graag vriendelijk zijn eens een keer en omdat het kan tussen mensen die nooit
 hebben samengewoond en niet weten wat het hart nog niet over de lippen heeft gebracht en nog
 nauwelijks verraden kan in de hand der gebaren en niet de tong hoeft te geven

de volken lachen graag tegen elkaar
 de volken bevechten elkaar steeds weer
 er zijn van die vreemde tussenplaatsen in de menselijke ziel
 dit zijn die duistere liefdes voor bezetenheden
 zij willen elkander zo graag eens bezitten
 zij krijgen zo buiten zich zelve om de bezemsteelhanden en vegen de huid kapot en worden
 elkander de schrille vlucht van de heksen door donkere nachten van woeling door een wereldleed
 en slaan grote stofzuigers in elkaar aan en worden modern door een ondergeschut in hun ogen
 maar in Valencia lacht men veel
 de vrouwen dragen de appel bruin in de ogen en de monden zijn van boven natuurlijk zinnelijke
 vorm en de lippen leggen enorme rijken uit over de gezichten der mannen achteloos gezeten
 onder zuidelijke arcaden de zaken besprekend de loterij zeggend van veel rijkdom en veel koffie
 en weinig centen en goede vrouwen dochters en zonen en ook de voetbal wordt op de voet
 gevolgd
 in Valencia en in Herenveen lachen de mensen veel
 en ik ga weg, zei de man om iets kwijt te raken

en ik zend telegrammen over de aarde van het zoeken
en ik spel de letters van het alphabeth tot een verlossend woord
en ik denk veel aan de anderen
en ik ben mij zelf wel het liefst
in Valencia en in Herenveen
en wat er door gaat in het leven
en wat het zaad tot naaktheid slaat in de velden
en de wind die dat deed
en wat de regen komt halen en brengen
in Valencia, Malaga en Herenveen
ik weet nu dat ik op reis zal gaan om het innerlijk prijsbeleid weer te wijzigen en nieuwe
kalenderwetenschappen mij de tucht te laten aandoen en geen genade te vinden en zo weer
nieuwe tijdsbepalingen zal opwerpen en de plaatsen met het zeemansoog der kortstondige
bezoeker te gaan zien grijze oudheden en hoeren en in grote verten doordringen en nieuwe
bergen tegen de planeten planten en de loop van enkele sterren veranderen in het almanak van
mijn hart en zo de nieuwe tijddienst openen in mijn bloedgangen en voorstellingen omtrent de
loop die de wereld gaat nemen in het wezen der mensen dat staat te staren achter vele
ongedroomde verten en de zee van zich zelf ziet als de grot en het wonder van god zo te geraken
tot de rode verdiepingen der zendstations en de menselijke stem de aether te geven tot
voortplanting de tong tegen het gat van de hemel in de wonderbaarlijkheid van de vaste wet
die daar heerst bij gebrek aan doorzicht en de mogelijkheid van de vlek van 't bedrog der ogen
die de jaarboeken maar willen lezen en de bladzijden maar omslaan met de vingers van ongeduld
achter de maagdelijke vliezen de tempels van dit nieuwe schrift zijn de karakters die lang reeds
verloren gingen die ontschoten in vluchtigheid van het moment van het ik in de tijd en geen
Zijn werd niet de brug en het water sloeg van ogenblik tot hartslag en beeld van god alleen de
mengwezens hebben een vreemde troebele duidelijkheid behouden waar de dienst der lelijkste
bevangenheden tot ontijdige luxebouw en revolutiebodems overgingen omdat maar weinigen
het geduld van de stenen hebben en maar weinigen het oog zo groot dat het pyramiden kan
bevatten en Mayatempels concipieren nee liever gevangenen oude en moderne van alle
gemakken voorzien en vol licht maar onontkoombaar dicht en

drek voor de ziel die een vogel is een heilige vogel die studeert de landschappen uit het hoofd leert naar het hart en opneemt in de vleugelslag en versteent tot lichtjaar

*ik ga op reis, maar liever zou ik mij willen afdrogen met de huid van een voorwereldlijk dier of als het beeld Fatima worden rondgedragen en versleten zijn van het steen van mijn huid door de aanrakingen en kussen der mensen die mij ronddragen en willen staan ook zo nu en dan in de klokrokken lach der vrouwen die mij de kinderen komen brengen en waarover ik mijn hoofd buig in verlossende zucht van zonde om daarna weer mijn gang te gaan langs het strand van de mensheid als de caballero Eeuwenoud die de ondieren slacht de voorhistorische monsters in de hand houdt en keurt op echtheid en ook wil ik eten uit de voederbakken der wijze ogen en gaan staan op mijn droomvingers om met het zeewier te spreken dat groen en zilt de wrakken der schepen en de kusten der mensen begroeit altijd op de rand van leven en dood met het oog in de afgrond der moeders en de hand aan de hals der vaders en het bloed van de een in de ander kijken en de adem van velen verzetten die ziek zijn zo ook een oog in het bloedvat werpen en opstaan langs de kanten en even meeloper spelen en vilt en schematische voorstelling zijn in acht of negen kleuren behalve de hoofdkleur die de onbedrukte stof zelf is
o mij mahonie mij hard*

zo zei mij de man: als men van oudsher de koeien kent gaat men naar Zweden dat een groot land is en leest men voor uit de arithmetiek in Lund zes lezingen over het imaginaire getal het getal zelf en het Abstract Getal dat in alle mensen woont en waarvan men in China al vierduizend jaar geleden zo 'n weet had dat zij de zon op ware grote zagen en na de lezingen over dit Absolute Getal dat diep ligt raadpleegt men de weerkaarten die Lund in zijn straten heeft hangen en men ziet dat de sneeuwstormen allen naar het zuiden zijn gericht en men neemt de laatste om voor de wind en met de sneeuw daar te komen men fietst dat doet men in Zweden veel want het is een groot land en zo deed ik ook

de man stopte

*de man zei ik kwam aan de grens om haar te overschrijden maar ik had geen geld en ik vroeg wat heeft het overschrijden der grenzen met geld te maken
dat begreep men niet*

men heeft mij toen terug gebracht naar Lund een stad zoals Zweden is vol binnenhuis architectuur alles wel recht en vol getallen en men heeft mij vele theorema's laten uitwerken in een rustig huis omdat ik niet geheel kalm was en gering afweek van wat gewoon heet

daarna heb ik wederom de fiets genomen en ben gegaan nu onder een goede geleide die zeer goed was want hij opende onmiddellijk zijn mond oh een medemens tot hem sprak en hij begreep hij deze geleide bracht mij de grenzen over die ik overreed hetgeen moderner is dan overschrijden ik ben van oudsher zoals ik zei van de koeien want mijn vader was veearts en alles had heel anders kunnen lopen als dit niet zo was geweest en ik niet al heel vroeg het Getal zag waarvan de ouden het heil inzagen de chinezen en wichelaars der tijd die veel gemaakt hebben op de wereld dat nog heden stand houdt wat niet verwonderlijk is als men wéét zie mijn geleider

ik lach

mijn geleider die hier de ketting om mij heen spant en niet de heilige Zevenmaas ziet die ik in de vingers houd om alles gewoon te ontsluiten wont ik wijk enigszins af en eet slechts rijst voorzover voorradig

op reis eet ik nooit

eten kost tijd en kan een mens belemmeren aan te komen wanneer hij wil

eten kon misselijk maken

eten komt er in en moet er uit

dit zo zei mij menig wijsgeer is wat de getallen verduistert en het zicht ontnemt, want waarlijk ik ben geen isme

nee de verlate Pythagoras wist dat de wilde tijd zijn cirkels kwam verstoren en waarschuwde niet voor niets: nooit op reis eten en de kring van het getal dat het in wezen is omsluitend hetgeen is en zichtbaar teken voor het geheim sparen en uitsparen binnen de tijdelijke roofhutten van dit leven

later heeft hij overal spiegels opgericht om de zon te vangen en er de mensen mee te vernielen te verschroeien en in de dwangbuis van het licht te leren denken reizen is rampen

zo ook mij dit alles te veel en nu onder stroomgeleide en wortelteken verder met de blokken van mijn gezichtsvermogen onder mijn armen diep in de oksels der dingen die de mensen toch niet zien die zeggen geen grenzen over zonder geld en dus het verband hebben gelegd ze zijn niet gelukkig eindig ik voor dit Men

ik herinner mij de vrouw die ik nu schrijf nog jong en aan geen school ontgroeid die mij schreef
van haar vriend: hij is autodidact en weet daardoor precies wat hij wil en mist dus niets
dit schreef zij
zij kwam geheel onverwacht en sprak in mij de taal en de tekens en gaf namen in mijn hart die
ik vroeger gemist had de verbinding met een zéker weten zo kwam je uit het zuiden des lands
uit de vrolijkste stad waar de dood zo levend in de stegen staat en oude bomen het wonder
uitdoen over niets vermoedende mensen
jij wist van iets in mij dat jouw mond nooit zal spreken
je zult ook wel trouwen
met de autodidact die niets mist misschien
of met iemand anders
maar niemand zal weten welke vervulling diep in de plooiën van je hart verborgen woont
jij zelf niet
ik niet
jij van mij niet
een carnaval een rijke prins een toverwoord een gouden boom een gaaf dier
een overvolle vrucht aan het oog ontnomen
en je kunt niet tellen
wij hebben de uren in die éne nacht niet geteld
een tijdwoord
een gesprek waarin de klok sloeg
soms een zwijgen
de rekenaarsgezichten verloren het licht om ons heen
het was een hoog huis van zwijgen dat wij bouwden
geworteld in een diepe grauwe sloot
en soms was je Braziliaan als je zei: ik
want god is Braziliaan zeggen zij en planten de koffie niet
ik leverde in je ogen lettergreepgevechten
ik vond de ontknoping niet
er was nog niets in mij dood
en ik hing nog vernis uit in de vleugels
ik stiet op een onzegbare kern
het grijs graniet in je blik
koel

ongeteld stond alles
naaktzadigen doen ons niets zei jij
meetapparaten hadden we ook wel opgesteld in de kruising der blikken
je sloeg onvermoed veel hoede om mij heen
een valkuil van vreselijke liefde
wij ontmoetten elkaar daarna nooit meer dan enkele minuten
wat in jou woont van mij ken ik niet
wat in mij woont van jou ken jij niet
dat is in jou en mij het beste wat er woont
je zult wel trouwen met een autodidact
met iemand die weet wat hij wil
die jou liefheeft en niet de plek kent die is de kern het kruis de gang de vleugel de kerk en de
stervende god in je ziel die je zelf is
hij zal je behoeden voor de schade die de wereld kan doen
ik zal in mij hoeden iets onschrijfbaars in je
ik zal weten het gebrek aan letters in ons
ik zal de grote onbekende in je gebaren zien
ik ben de herinneringsman de safe van alles de sleutel voor het slot dat jij en ik weten maar niet
de plaats en zo de plaats dan is het slot sleutelloos of alleen maar de man die in Zweden woont
en bomen kapt met een bijl en zijn kracht meet maar de mogelijkheid van meer armslag niet
en het blinde blitzlicht van zich zelf is
hij draagt een zonnebril
net als jij vlak onder je huid
en hij ziet de weg af
en op de weg een horizon
jij draagt de lijnen gewoon weg
ja appliqué ik ken je wel
nu je adres nog zei je tegen de morgen
koud tegen elkaar in een rood jak ochtendlicht
niets zullen we ooit van elkaar bezitten
in ons staat de beul der vrijheid
jij en ik
de berger en herder de schapen de hond en de ster uit het oosten alles in één vreemde hand ook
ons die daarin wonen en veel zien bewegen onder ons en land tot drijfzand en water zien worden
waar de anderen nog gaan
medelijden? vroeg je

wat onmogelijk is veronderstellen
het verhaal van die Abraham die Kierkegaard alles aandeed en zijn leven nog eens gaf aan die
vrouw die de vader en zoon en moeder van alles voor hem was geen theorie
imaginair alles en wereld apart
wat achter je huid woont die zacht en strak was en onaangeraakt
je zult wel kinderen krijgen
dat vergroot de eenzaamheid natuurlijk zei mij iemand
als ik Parijs zie dan staat de obelisk als alles omhoog wat er leeft over de elysische velden naar
de plaats der sterren de triomf van de boog des levens tegen een parelgrijze hemel
de hemel je huid
alles vliegt er door en over
ik dacht daar zit niets achter wat woorden kan krijgen
misschien een kleurenfoto
ja van buiten het bereik voor welk diaphragma
zie ik kan niets zeggen
geen steek is houdbaar
het zand dat door de lopers loopt en zich zelf ontmoet en niet groet de loze
zwaai van een saluerende hand
onverwoestbaar voor wie gezien heeft voor hij op reis ging
ik was eens bij je
je had kiespijn
we gingen naar de tandarts en hij zette goud in je mond
ik las het er uit
ik nam het mee je hebt het niet gemerkt
we lagen aan de weg naar vlijmen onder de bomen gezien door allen die voorbijgingen
om ons stond de isolatie der lucht
we hadden enkel handen
ze schreven ons brieven over wat de lippen niet vonden
je zult veel gaan reizen, stond tegen de lucht van een spoorlijn
ik ben nu weer op weg
in Parijs zitten oude vrouwen op een bank en zien de eenheid
wat ze missen
mijn vriend is in Italië geweest met Odyle en zij hebben met vissers gesproken
en gedronken en hij heeft gitaar gespeeld van de liefde en is erg moe geweest

in Italië is veel cultuur en oud en de mensen lachen en zijn zorgeloos omdat ze weten wat honger is
zo ook in Spanje
zo ook jij
die Ebro is droog op de hoogvlakte en in Zaragoza heeft zij water en alles stroomt daarin ook de droge keel van een land
de rode stenen van Burgos geven de dorst mee
wat jij hebt
ik zal je wel ontmoeten voor een kerk de Santa Maria de la Patria
jij hebt het land in je vader wonen
je weet het wel
mijn schrift is hetzelfde
wie weet wie de vingers heeft
oude keizers de Merovingen en Karolijnen ontmoette ik in het bois de Compiègne met mijn vriend zij joegen op wild en wat de bomen loslieten die hoog staan en duizenden jaren er stond de wagon van de oorlogen
de generaals zwegen
dat is wat er niet meer te bewegen is aan de remmen vol roest
enkele dode soldaten spraken over een verwonding
wij zijn nog levend zie je zeiden ze
zo ook jij
wel gewond aan de benen geraakt zonder de genade van het brood dat men ons zei in de hemel te staan en ook wel een vaderland die wij meer in enkele marktensters vonden ook geheel van het bos en de open bomen en de vurige keel van stervende vogels
wij zien het nog wel
ook jou
en de keizers en generaals ja velen de meesten zijn nu ook dood ze liggen nog steeds in hun bed en wij verschonen hun lakens dat is zo de gewoonte ze worden met auto's gebracht en gehaald
wij wikkelen onze spoken daarin van onze laatste adem
daarom waait het hier eeuwig en zegt de boom wat niemand weet
deze oorlogswagen zal nooit meer rijden
de natuur is mooi en er wonen geen mensen
dit is ook wat de rook van een enkele sigaret ons zegt die men weggooit
het bosleven is geheel ontwennend van de wereld

wij hebben nog onze voeten
 take it easy net als kinderen die tekenen zonder haast
 zij tekenen ons: de onbekende soldaten
 zo ook jij de berger mijn hart
 ik heb besloten deze wereld af te vloeien met een rol
 en dit spiegelschrift lever ik per meter
 een lousse illustré
 de weg der illuminatie en de honger van vele meditatieën in de handen die vanochtend wederom
 het stokbrood der ogen droegen

het zijn de stille tegenliggers op reis de grote schuldwagens die ons tegemoet rijden met
 zwaargewicht en overbrengingen geheel technisch op de wielen om de doodsangst en het
 inhaalverbod binnen kleine harten in kilometers te registreren en de glijdende helling binnen
 de dwingende vingers feilloos te nemen binnen het oog van een vreemd landschap vol kruisingen
 goede tempeliers kathedralen verwoestingen waarschuwingstekens en devaluaties: een tabula
 rasa vol herinneringen recht in mijn rug van de vaart der afstanden met het noorden waar iedereen
 woont en de regen het zout der aarde doet rotten en waarvan de treinen en vogels vertellen of
 het nieuws binnen een rijdend huis een modern comforthuis waar de stem der wereld zijn
 domeinen heeft uitgebreid van Europa met Amerika en Rusland en Afrika
 jalaloelaja di allahaah jo en gitaar en tamtam en hoge stem in de spitsen van
 Arabie
 Allah is Groot; Groot is Allah
 wie er mij volgen langs de wegen vol geluidswagens
 een aandrijving per wormwiel
 een motor vol filters en kopkleppen en levende vingers
 het lichaam wordt gevuld met duistere beroepen en de schreeuw van nauwelijks ontkomen
 dieren
 en in Nevers stond een klooster Saint Gildard, een moederhuis van weldadigheid met een zwarte
 maagd daarin met de Bernadette Soubirons la voyante de Lourdes
 in 1933 werd zij heilig verklaard omdat zij zo mooi met het water kon bouwen de streekdorpen
 der menselijke ziel langs de weg

de magische vloed en de dronkenschap die mijn hart weegt
 Henri de Montmorency is al jaren dood
 de mensen van steen in de codetaal die de lichten spreken in zacht deinende coitus met het
 rijdende vlak der wegen
 het centraal massief vol tegenkrachten van bewegende lijnen naar onzichtbare richtingen die
 aangebracht staan op de zuiver geplaatste borden in leesbare letters en de afstanden uitgesteld
 op snelheid en weegkracht per brug en per scheurlijn en binnen de verwringingen van het
 absolute
 oh in de rode avonden van mijn bloed teken ik jullie allen tegen mijn hemel vol lichtbundels
 en hijskranen om iets te laten zien iets dat beweegt door het land en ligt op de tafelbergen der
 eindige bestijging waar de mens knielt en de vuist heft en spugt en bidt als een donker hol in
 het geeuwende dier van dat oude klooster dat domineert over Severac le Chateau de historie
 van een volk in een overoude wereld waarvan het zand en de klei versleten zijn tot in de zure
 draad van het onoverkoombare en het onverbiddelijke voort gaan van tijd en de handel en de
 voortschrijdende naderende waanzin der elektrische treinen die de mensen bouwen om het land
 mee om te ploegen
 de monniken van dit klooster waren allemaal al lang dood
 wat zij onder de grond gegraven hadden als altaar en hoofd van god en het
 bloedoffer der nissen ingestort
 een bezienswaardigheid nu binnen heilloze Baedekers
 de aarde is zeer oud in de huid van deze mensen die alle rivieren massieven
 bergen en dalen van Auvergne in zich getekend zien tot voorbeeld van leven
 wat langzaam wegrot de wereld in hun vingers
 in de sanguinische ironie der hoogronde hoofden
 het jeu de boule rood onder de nagels der blikken
 het geverfde gelaat van sommige heiligen
 de zwoele klaarheid in de open ogen der kleine vrouwen
 zwarte esprit
 de magie ligt in redelijke woorden op straat
 Descartes speelt in de ruggen van dit duister verstand langs de weg nog steeds
 zijn methode
 les passions je m'en fous dans l'esprit
 een heldere kaart in reportage van stromende waters
 ook al slaapt heel Narbonne in het oog van gloeiende katers
 die de weg zien
 dat ik de weg kon zien

ook in Perpignan hier in de cour vol etende mensen en schreeuwende Zweden
 zeker het bloed slaat aan de muren zeer oude vlekken
 en de muren vol pleisters
 en de place Araco heeft een lichttempel voor spelende mensen
 en Ra staat in zeventvoud op uit de plavuizen en zit in de palmen
 het regent hier
 wat het christendom heeft gebracht in de ziel
 wat het christendom heeft verwoest in de lach van de mens
 ze hebben de moren verslagen
 alles om het bloed
 de heldere geest in staat van heilige geest
 Descartes speelt zijn methode op straat
 Pythagoras leeft er zijn cijfers uit
 en dit is een heilig getal
 en het kruis in dit leven een imaginatie onder de steeds schijnende zon
 dit is een verslag van het absolute dat woont in ieder versleten woord in iedere
 dode vogel in iedere nietsdoende mens
 de zachte vegetaties gaan hun gang en bewaren het onverwoestbare binnen de greep van de
 dood
 dat er nooit meer oorlog mag komen, dacht ik toen ik de kleuren in mensen,
 dieren, zeeën en aarde zag
 en wat kan de oorlog verwoesten?
 de Gallische haan kraait rood in de horizon en de stervende stieren
 de mensen juichen met hun ogen vol bloed
 wat kan de oorlog ons deren
 is er ooit iets geheel verwoest
 nooit is te zeggen wat en wanneer het laatste is
 in nauwe straten leeft men het best met de kel der verharding onder de voeten

*er gaat nooit iets verloren spreken de donkere ingewanden heilig binnen geblakerde ruïnes van
 heilige altaren van hoge kathedralen van wat nooit verloren kan gaan want de geest zweeft als
 toen over de wateren en kent de genade niet waar het eeuwige staat in het rokende oog der
 mensen en de rode aarde onder de ploeg van niets vermoedende boeren tegen de oude ruggen
 der bergen die het klimaat tot in de onwrikbare voeten voelen
 een rauzige gril in de doodssprong der dieren*

en wat de mens uitzaait over de wereld
 gestalten van steen ten teken
 een groot woord dat iets mist en tot god wordt onder de hand van ons doen
 de dode goden langs de wegen
 die gezaaid zijn en gestorven
 maagden van hout die de sleutels in glimlachende middeleeuwse handen houden de
 kindertekeningen der dorpen tegen de wijnbergen
 de brandende zon die niet te vangen is en de grond onder de voeten doet smelten en de aarde
 roostert en de vruchten kleur verleent en de mensen bruin
 blank waren de goden en godinnen der grieken
 ze hadden blauwe ogen
 hun gestalten en gebaren lagen tempelwijd en hoog over het land
 zij waren niet meer dan Isthmos
 zij zagen zich onmetelijk
 zij bouwden het ideaal in hun ogen en de handen volgden het na
 ik word over de wereld gejaagd en leer alle leeftijden kennen
 ik zal nooit meer stil kunnen zitten
 hier lopen de zwarte dienststers rond met de ogen vol voedsel
 daar is een luchtigheid aan het woord oul, oul pour Barcelone
 afgeleefd tot in de schone versleten lakens van dit hotel
 Le Grand Hotel
 Toute la France est un hotel
 de automatische registratie die werkt ergens diep in de blik der tellers en doet of zij weet heeft
 en het systeem onderhoudt de zo wel bekende karteeringen verricht en aan de mens punten
 geeft die geen omvang hebben in hun abstractie maar het leven binnen de onzichtbare grens
 van het levende niets hebben alsof wij ondernemen om te slagen en zouden slagen omdat wij
 ondernamen
 het Fatum lacht in de grijns van grijze stenen en allen die oud geworden zijn
 wie nooit eens vermoeid is kan dit cubisme in de dingen niet begrijpen en niet de vurige handen
 der vaste lijnen in de gebaren der late geliefden die redden in hun zwijgen en gered weten wat
 verloren scheen en nu stilaan de hemel beklimmen langs de witte ladders en de walm van
 steriometrisch puin als hun diepste eigen foetus onder de voeten zien
 dat zijn geen fouten
 in heb een vriend die vrienden verzamelt binnen de letters van het alphabeth en in zijn laatste
 vakantie heeft hij zoveel gereisd dat hij in Rapallo kwam en moest blijven om mr Paige de page
 van Pound te bezoeken met zijn rood wilde

vrouw en hij las de letters en auto's en hoorde het leven en zag de kamer en voelde het werk aan de wanden en nam papier en schreef een brief met het hoofd
dear mr Pound I am in Rapallo with your friend Page
zo weten we allen weer waar iedereen woont en zijn de adresboeken geheel overbodig volgens de France Soir van 2 October worden de gordijnen van ijzer opgelicht liefelijke doorkijkjes van west naar oost en oost naar west
zij de mensen van weerskanten maar kijken en lachen en zwart handelen onder de sprekende woorden boven de buiken der heren die ook lachen en zwarthandelen en regeren van weerskanten zo ten zuiden van de Pyreneeën de Costa Brava tot Barcelona overspoeld door de bandjir van vier dagen de mensen naakt aan de kant met de verbroken verbindingen in hun ogen van wij geen Europa maar als de bergen zo hard en hoog in de ontbering staan o Santiago Johannes heilige van Spanje die de openbaringen schreef langs de scheuren braaklijnen der bergen toen zij opstonden uit de oceanen een geestchrift zo duister van werkelijkheden dat geen vinger kon grijpen maar enkel het oog de verschrikking zag en de gloeiende kandelaren tegen de hemel, de schreeuwende pijn der zuilen, de vierkante hoeken der wereld de stootblokken der ziel zonder heling de verwoestende gang van zwarte paarden vol rook over het land en de weg van dit sterven door het giftige leven te boren de penis van kracht en immense tederheden in het onbegrepen lijf der aarde, de zwarte de rode, de geile de groene boom in het zachte der moeders in het baren van onder het ondoorgrondelijke licht en de ziekten van lever en nieren en de nooit gezette gebroken benen van dit kreupele volk vol trots de Españoles alles in de hand leggen o Santiago van god dit alles van de maker voorondersteld te weten.

[XIII]

wat een mens lijden kan
het leven is rot
trabajar mucho
de dood en de poort naar de hemel
de flamenca een zweep in de adem der vrouwen
de dorst der ogen
wie geeft te drinken
de heer uit Madrid?
wie geeft te eten
de heer uit Madrid?
wie geven de mensen te eten en te drinken op aarde o Santiago
ik vreet al jaren mezelf
ik vreet vrouwen en kinderen en alles loopt door de vingers
een nieuw patroon bouwen op aarde
niet het sterven in de grauwe handen der huizen
er is veel bewaard gebleven binnen een vuile huid
en ook verlate vrolijkheid
en de overwegen die smal zijn
de baan die niet afgesloten is
en de gruwel van de vrouw die de hekken moet sluiten om ons te bewaren vrouw spreek uit het
bloed
als het kan
rammel de sleutels Beatrice
als het kan
wees de hoer en de heilige van mijn bloed en zet een wit graf op de wereld
dat blijft en gekalkt wordt
ieder jaar
als het kan
zet de brilleglazen op van schitterende onwetendheid in het woord verlies
wat je opent
als het kan
en ook Cerilla in de Bar op de Ramblas de Cataluña die vroeg waar ik sliep
esta noche? porquè no?
nee je was geen hoer Cerilla
ik las de vermoeidheid in je handen van het stoppen der kousen
ik zei nee
porquè no?

en ik wist dat ik een stier in je los kon laten en de boezem forceren
en van de mond tot het kruis wel op
en dan de schreeuw: kruis of munt
geen juichkreet van Sade die de kwelling kende
Justine! Justine!! Justitia!!
ik lees Cerilla dat de Phoeniciers Barcelona stichtten
en Hamilcar Barcas generaal van Carthago gaf het begin van de naam
en Dido legde de dierenriem uit over het vlak van de Sahara en stichtte
Carthago
en Aeneas kwam en zag haar en moest zijn liefde bedwingen
hij moest zwerven voor Jupiter en het lot
Cerilla Dido vroeg geen geld en gaf alles maar Aeneas vertrok in het geheim
en Anna de zuster droeg haar verkoelde lichaam de brandstapel af
het vuur ten teken der zee
in je lichaam zal alles wel leven Cerilla zoals in het lichaam der stad
het bloed dat uit de straten spuit bij het ondergaan van de zon
het bloed der anarchisten der revoluties der guerras
romeins moors zwart donker energiek bloed
en het uitgaan der fabrieken
voor de zijde
industria textile
in dit hotel Havana aan de Avenida José Antonio Primo de Rivera
Barcelona gelooft in de wereld Cerilla
en ik voorvoel
ik lig mij stuk op de Ramblas
ik denk
wat wie hoe ik?
de wereld stuk slaan tot grijs
jullie trams hebben de kleur van een stierengevecht
het gruis nogmaals malen tot fijnste zand der wereld
er staat veel policia op straat en regelt het drukke verkeer
dan god worden en lachen en spelen met de bloedlichamen
een heilige verwoesting
Ferdinand van Aragon huwde in 1474 met Isabella van Castillë en Barcelona
werd deel van het rijk en geen hoofdstad meer
Isabella was een Spaanse vrouw zonder genade en niet bang voor een vuil
hemd als haar wil het wilde

iedereen is een generaal en iedereen een prinses
vol veldtochten van alle volken loop ik hier rond
langs de haven de Mediterranée het standbeeld Columbus
ik postte daar gewoon een brief en in de cathedraal achter het altaar roken
heimelijk de pastoors
de goden doodslaan
de aarde rood kleuren en mesten met lijken
dit in het liefelijke zuiden
si Señor el Sur amabile
alles om je zelf heen vernielen tot alles gelijk is aan je zelf zo spreekt de
woestijn in mij
de wereld onder mijn voeten
dictatoriaal gehangen aan de rode pompen vol voedsel op de weg het hoofd
naar beneden
de benen omhoog als ogen tegen de hemel
dat waarmee men loopt
vrouwen eten de testikels en gooien de korsten weg
en de douanes in de rotsen hoog boven de boomgrens kijken toe
de triptieken des levens klapperen langs de weg open en dicht
de zee zegt zijn voortdurend woord
niemand hoort
het is nu nog zo dat een bandjir de zee met aarde kleurt en stenigt
tot zij roept: arriba España
en het land uitwringt
en de mensen met naaktheid slaat
en het beeld verwoest dat in mij leeft en mij volgt en nee laat zeggen als
Cerilla mij vraagt: esta noche?

dit beeld is geen werelds wezen meer en ligt verder voor de tijd dan de eerste stenen der oudste steden en is een essentie van vreemde kracht boven de toetsen van deze schrijfmachine zij is de toets de letter het woord en wat daar tussen ligt een lege ruimte vol slaande handen en weglopende voeten van zekerheid een steen vol maten en doorslaande stoppen een centrale voor gewoon lopen bidden op straat tegen vallende regen of stromende zon en alles wat gaat of blijft staan en de duistere koffie drinkt puur uit de hand van de hemel die toeslaat waar hij wil met het azuren mes langs de kelen tot bruin in het zoete der ogen de pupillen van mooie vrouwen zo langs de kant van de weg met een zuurtje in de mond of een lot in de hand dat zij zwaaien als waaier om zich heen en de actie radius is niet uit te drukken in deze wereld vol maten en vreemde geuren van wonderlijk wereld zeep dat adverteert aan de deuren der huizen in donkere cafés niet om te wassen maar om alles van dit leven dat stinkt rustig op te sieren tot wellust van zware moerasdampen en sombere diep dronken meren die ver achter de horizon wel een berg weerspiegelen of fatamorgana zijn voor diep bevroren walvissen bij ijsland waar alles ophoudt naar men zegt nog wel even spitsbergen en dan nog middernachtzon en bossen nacht in het water maar verder niets

het leven op aarde is overal hetzelfde
 overal wonen de mensen
 overal vrijen de paren in de buitenluchten en binnenkamers en wat open staat
 naar binnen langs de passen der liefde zo uit en in de omringing der angsten
 die staan en vallen in de hitte der huiden en wat er schuurt in de aanrakingen
 over dwars of in de lengte is toch niet te beschrijven en zo ja dan is het beter
 gedaan dan ik het ooit kan
 voor wie in het woord gelooft een gletscher vol nacht
 vang het ademwater maar op
 de zang in de keel van een zwijgende vrouw
 op de Paralelo hoorde ik zingen en zag ik een comica
 het volk lachte
 ja het volk lacht en is niet gelukkig en lacht en blijft ongelukkig
 ieder volk van mensen moet lachen en ongelukkig zijn

is dit het beeld?

of wat de mare antiqua bouwt aan kastelen in een moors mensen hart
of wat de breekijzers der dorre rivieren openleggen in het gelaat van
een land

of de bloemen die het meisje gaf in San Carlos de la Rápita

toen ik zwom in de zee waar omheen alles begon

de agave vol stekels

de spaanse peper

en de bloemen van dat kind in San Carlos de la Rápita aan die zee

of het lachen van hele families zo aan de weg

die vragen om te eten te geven

die elkander de vraag van het leven ontkennen in harde klinkers

plezier onder de zon

of ook wel alles van de ogen uitleggen opstraat

en goedkoop voedsel leveren voor de dag zoals het land hen dat leert

of de warmte van een hand vol fruit uit het bed van de zon

of de bloemen van dat kind van drie jaar uit San Carlos de la Rápita

waar alles begon

daar in de buurt

waar Hasdrubal zijn tweede Carthago stichtte op de barre vuist van

de berg

waar de Scipiones hun heerbaan gingen door zuilen van Phoenicische tempels van vuur

waar men voor het eerst leerde bouwen de brug van dit leven

waarop Europa rust

wat Europa vergeten is

of de bloem van dit kind Maria Theresa uit San Carlos de la Rápita

dat iedereen ligt te bidden op straat

en weduwen en wezen de doeken om doen om de processie te gaan

de optocht naar god die zij zingen en zien

en de priester die de orde verstoort met onverstaanbaar latijn

of dat glazen azoel huis van de zee waar de zon in schijnt

de deuren naar weerskanten geopend

geruisloos om de mensen staand

open van stille vingers om de peinzende lemoenen

of de vrouwen Maria en Josephine die in de Bolero de Barcelona hun

ogen verkochten

zij lagen bloot op de tafel en knikten de aanwezigen toe
 wie zag was gewonnen voor een lot niet zich zelf zo uit de doos van
 het graf der monden die open staan in professionele lach
 of het sociale van nee Franco ja Franco
 communisten nee communisten
 republica non republica
 het bloed is vergoten
 de guerra civil was óók een stierengevecht
 van het sociale ach weten wij veel wie biedt heeft de prijs en wie
 't meest biedt de eerste
 het bloed is vergoten 25 000 in Granada
 de rouw woont op straat in een vrolijk gezicht
 mijn zoon zit in Frankrijk en loopt op één been
 het éne been réfugié van Europa
 de twee gedachten binnen de mens
 of de zoen die alles in het bloedteken brandt
 de lijven vol
 of de vrouwen die treuren vier parochies groot geknield in de kerk
 van de aarde om wat zij verloren en zingend de zang
 o Jesu Jesu perdone!!
 of dat wij alleen zijn in het barre wij
 de weg der verschrikking onder gloeiend lamplicht
 de bergrede die de stomme rotsen houden in het vierkante woord
 de monden klakken de tong vol mi ma en mo
 en de partisanos gaan nog door in de gran canyon vol rode beelden
 zij zien de scheurlijnen niet
 zij hebben gelijk
 zij houden de auto's der levenden aan
 zij vragen hidalgies beleefd om geld en wat eten
 het dorstmes staat op de lippen en snijdt in het levende vlees
 dat de kaalheid van Spanje
 dat de vlakte vol rijst nog een leven mocht geven
 of wat er op de wereld aan zonlicht verloren gaat in de duistere
 ramblas der harten
 in de huid van een volk leeft al het gedierte der aarde
 breede aandoeningen binnen grijze kosmische ruimten
 uitlopers van bergen waarin het woord LAVA VAN BINNEN

de straten der matires overal op de wereld
 die de goede ogen de kost gaven diep aan de moeder die drinkt aan
 zich zelf
 of wat slordig gehoekt geheel alleen in de zee staat van rots
 vergeten scherven uit de handen van WIE?
 of de vrouwen die hier van achteren ook zijn
 of waar de hollandse winter bewaard wordt diep in rijdende harten

IS DIT HET BEELD?

NEE

MAAR GEWOON EEN IMAGINATIE SCHIP BOUWEN!!

de zwarte gruisman overal op loslaten
 het schip loopt misschien op de rotsen
 in de Mediterraneo
 of op Helgoland
 of bij Goeree Overflakkee op het strand
 alles is mogelijk
 de geest van het schip spookt in de rook het zweet der machinisten
 de pijpen staan in de rug van de stokers
 de zwarte gruisman loopt rond en breekt de wereld stuk
 werpt rotsen in zee bij veel regen
 uit de duistere ovens der aarde
 zij slaat de vingers uit waar de chaos levensgroot langs de kant staat
 een bovenzinnelijke registratie der dingen
 kosmische politiehonden zien alles aan en heffen de poot uit
 zo alleen in de schoot van een vrouw
 een vrouw
 alleen in de schommel haar zelf
 de zalf van vreemd om de mond
 het oog breekt om de lippen
 de lach gaat pantoeffla pantoeffla uit
 gewikkeld in de lakens van het zéér persoonlijke
 een interkosmisch woonhuis voor alle leken op aarde
 heiligen binnen de muren verlicht met kunstmachines voor het heil
 van allen
 in het oog de veder der moeder

op de berg van het gemoed staat NIET AAN TE TWIJFELEN waar
 het bloed gemaakt wordt
 of: laat hier uw aardshokken registreren
 meneer Bermejo is tandarts en rijdt met een wagen rond in de mond
 der mensen
 de man die mij schoor in Murcia
 de vrouw die mij grootbracht in Beerta

ja zei de man mijn moeder is dood
 maar de zee is een moederwater
 en na mijn moeder mijn vrouw
 maar een berg vol wijn staat open op aarde
 en na mijn vrouw mijn dochter
 maar onder de val van het water wonen dansende water wezens
 en nu heb ik een vreemd licht in mijn ogen
 zie de berg heeft zich getooid met een olifantshuid
 en nu ben ik onbewoonbaar verklaard

dit is een tekenmap van de menselijke geest op aarde die hopen graaft door het hardste steen en
 zich opzet als een geografia moderna tegen de oncontroleerbare lijnen op plaatsen waar het
 zout uit de zee gewonnen wordt in pannen kristal vol symmetrie en duister kinderspel langs de
 wegen dat gaten in de lucht schrijft als muilezeloren zo groot en zacht en teder vol wijze balans
 in de diep bruine buik der ogen van slaapwel langs de wagen der aarde de zen doet met de
 mensen een ding zoals het is in elkaar gezet tegen de bochten waar ieder ieder ontmoet omdat
 het gevaar van de val aan de kanten klaar staat waar het het nauwst is en de lieflijke kruisen
 staan voor de mensen die de vette handdoek vreten van de moeder der dingen die zich afdroogt
 en haar lichaam laat zien en het overwijze midden zo hoog als het kan geheven boven wat
 aanwezig is of waant te zijn aan de borsten der hoge waterwerken die opstaan uit het dal der
 gele rivieren de rivieren die de wereld naar zee dragen en het evenwicht tussen water en land
 met armen vol in gang houden tegen de vermoedens van volwassenheid die een stuwdam biedt
 en aanzet tegen de stroom de mensen bouwen van alles

Philips licht in Beerta Eindhoven en Murcia
in Athene en Tokio
in Moscou en San Fransisco
alles op de huid der aarde om haar te verlichten
want de hitte die donker kan opstaan om een dorp of stad in zich op te nemen en te verheffen
tot vlam en tot Volk aan de hemel is de angst in de ogen van de mensen die de bliksemt
onmachtig gadeslaan zoals zij werken flitsend van boven naar beneden en treffend het liefste
doel van hun handen de speeldoos met een mooi lied
wie zwaait de zwengel van dit grondeloos doen
wie woont in de vijgen der palmen
wie in een gewone eikel op aarde
in het innerlijk geweld binnen de bast van het woord dat het landschap als rauw vlees opdient
in de schotels der onmacht en de muziek achter witte muren en de penis mandarijn die door de
kettingen gaat
en zich opzet aan de voet van een goede oude berg van de Pan die de chaos te weg ook de hoven
aan doet en waar ook maar rood op de hellingen ligt tot hete peper
en al het volk bidt op straat
en ik zie hoe zij rivieren lezen en afstanden baren per kilometer en hoe ik sta op de rand van
een breed ravijn en mij overbuig en hen bezig zie op een balkon in de bergen diep onder mij
en zij spreken zacht de taal van hun mond tot elkaar tot zij mij zien en zwijgend en aarzelend
de hand heffen en stom zijn ik tegenover hen en zij tegenover mij stom van de afstand de enorme
ruimte tussen ons het lege vat dat gevuld wordt opeens met een zwenking der armen boven het
hoofd allebei van beide kanten en de roep der herkenning van wij leven allen op dezelfde aarde
en spreken alleen een andere taal maar het uiterlijk lichaam is het teken van gelijkheid voor
allen en meer dan de revoluties ooit kunnen geven die de stof willen doden om ons om de ziel
te bewaren van ons voor de materies handwerk en 't hoofd dat alles moet dragen wij buigen en
slaan over en door alle afstanden stuk tegen elkaar in de schreeuw die de groot van en aan allen
is en van de goden tot graven bekend over de wereld der stilte die stil tussen ons instaat als
reflectante reflector als wij zeggen tegen elkaar met het lichaam vol goede accoustiek WIJ ZIJN
al zal er overal een vreemd landschap tussen ons liggen

nee in Holanda zijn geen bergen
 en om España liggen geen dijken
 maar de ruimte van de top der besneeuwde Sierra Nevada tot in het dal van dat land laag aan
 de zee van Goes tot Den Helder en Rottumeroog liggen overal en herkenbaar de tekent die
 de dood aan het leven geeft en wat het leven nam en wat er hoog stond aan de kimmen der
 ingekeerde blikken van wijzen en dwazen van al de volken die doende zijn met de dag der uren
 aan de uitspanningen van het hemels geweld en temidden der dozen stilte in lijnen hard en bruin
 en zwart groen over de aarde gezet
 de huid van ons leven heelt vreemde speeltuinen
 vol dolle kinderen
 vol grauwe parkeerplaatsen
 vol trams van beneden naar boven en vice versa
 vol verbindingen naar buiten
 vol maagden die de grond der dingen zien door een zegel
 vol ruïnes ieder zijn eigen
 vol radeloze tijden
 vol Alhambra's ook dit leven
 Alhambra is Rode Poort in Granada
 is de naam van de bioscopen over heel Europa
 maar in het enig Alhambra de Granada woonden Mohammed en Yusef en bouwden daar een
 hof vol leeuwen binnen bovenmenselijke ruimten van maat en een hof voor de ambassadeurs
 en een tribunaal voor de twee zusters vol ruisend water
 deze zusters hebben geen namen in het recht dat zij deden
 deze zusters waren vroom van Allah is groot tot in de bevroren buiken der onschuldige reinheid
 deze zusters dienden nergens voor en het recht dat zij spraken was uit de mond van een ander
 een hoog versiersel binnen de moorse bogen belofte in de glazen tempel van hun lichaam waar
 uit de huid het licht scheen van vreemde eigenheid die het recht niet deerde en niet kon doen
 dat zij hadden ver over het gewoon mensen geweld en zij dienden louter zich zelf tot symbool
 van doorzichtigheid dat de list der sultans Mohammed en Yusef tekende tot kinderspel met het
 bloed
 de angst voor wat is heeft vele kerken gebouwd tot hol en onderkomen
 zij zijn het vergeten
 ook de gitanas die met klapperende voet de aarde ranselen waarop zij wonen

en hun lichaam gaf en een ziel tot nomaden over de kale vlakten des levens maar de lach mee om wat er donker in de ogen achterblijft te overschreeuwen en de lenigheid der leden die meer bewoonbare ruimte suggereren dan ooit aanwezig kan zijn
 dit is het ideaal
 doorzichtige zusters
 koele kathedralen
 veel stromend water
 het lichaam van een zigeunerziel
 en alles om in te wonen
 vol plein en palm en schreeuwende kinderen en zachte dochters en zonen met de dolk der verbranding in hun vurige handen

ik ken een meisje dat mij schreef dat het leven in haar zo moe was geworden en haar de ogen vaak sloot en het lichaam uit legde zodat zij was een platgeslagen krant op straat waar in alle mensen hun voeten lieten lezen tot er iets in haar opstond en mij schreef:

*zie dit leven bevalt mij niet meer en ik heb het ouderlijk huis verlaten ben alleen gaan wonen om mijn appels te laten rijpen in de vallei der zeegezichten gewoon weg aan zee gaan wonen met niet veel aan en me laten branden door de zon die mij mijn huis vol kracht kruipt en ik lees geen enkele krant meer sedert ik gezien heb dat je dat rustig een maand kunt nalaten zonder dat je achteraf iets gemist hebt ik lees dus nooit meer maar ben nog wel zeewatermoe in mijn ogen zo omdat het voortdurend beweegt en ook vol vissen zit die door mij heen zwemmen als ik zou gaan zwemmen en er niet om heen zou kunnen draaien zie je dat is de vermoeidheid die ik niet begrijp want mijn lichaam zeggen de doktoren is wel sterk want als je altijd aan een rivier hebt gewoond die naar het westen uitloopt daar grote bochten en langs veel steden ook gekomen is dan heeft het lichaam al zwemmend vele vergezichten in zich opgenomen en het levenswater van vele mensen bouwt aan die onwezenlijke krachten die mij echter tegelijk moe maken
 ik ben dus heel moe zei zij mij zeer omslachtig in deze brief die heel langzaam was als haar gebaren en heel oud en wel een dode stad in haar is gaan wonen want*

ze kon op een gegeven dag niet verder en it in bed gaan liggen en heeft geen voedsel meer tot zich genomen en zacht voor zich heen liggen kijken met haar ogen die wel aparte lichamen waren geworden binnen de lijnen van haar gelaat vol ook van een bijzondere genade die de burens die haar bezochten deed vermoeden dat zij een heilige was te goed voor deze aarde en geheel in kristal en diamant gevat moest worden om niet volkomen uit zich zelf te geraken het stoffelijk omhulsel

zij hebben haar op haar sterfbed allen omringd met fluisterende gesprekken die haar oor nog één keer als een hele wereld binnen donderden en het vermoeden over deze wereld verklaarden tot een lawine ongeleide karavanen die kriskras haar hoofd doorsneed en in het sterven dat geweldige beeld van rust deed zien dat zij nu is geworden aan de stilte steden Lhasa in Tibet met een heilige in de hand en de diepe aardolien in de Kaukasus waarnaar de mensen graven en al de lucht die hangt over de steppen van Amerika waar veel beweegt ook buiten de huizen en in het oude boek de weg van Lautzse over de mens die onder de eeuwig gaande hemelen woont en onder de tienduizenden is en ook in deze vlakten rood geel grijs van Spanje en het lied binnen de zuilen van een weergaloos letteralfabet van Araben deze hof der Leeuwen deze patio's binnen het Alhambra deze verblijven der vrouwen waarin een enkele zucht tegen de muren de draagkracht van alle moderne telefoongesprekken overtreft zo geweldig gebouwd dit gewelf op geluid vangen van door bedden en bidden met sultans zeer vermoeide vrouwen zo vermoeid en zo heilig en zo vermoord werd ook dat meisje dat mij een brief schreef gewoon uit de buurt van Gennep aan de Maas u heeft de vermoeidheid van deze wereld en de mens in zijn chaos zo goed getroffen zei zij

ik loop met het lot van antenne door alle sferen van alle steden waar ik geweest
ben
daar hoor ik
alles
van waar ik niet geweest ben
en loop met enkele planeten op zak door nauwe zuidelijke stegen temidden
van schreeuwende mensen.
onwezenlijk bruin in het flamenco oog der gitanas
of gewoon blank in de huid van het meisje uit Friesland waarmee ik eens zeilde
jaren geleden
een Rode Poort op het Snekermeer stond tegen de avond open en vrat uit mijn

handen en zette het riet der sloten in vlam en voerde de ondergang aan van
 alle bolwerken opgericht in orde en recht tegen het leven
 de boot schommelde in wat het oog weggaf
 de handen deden een verbouwing in mijn lichaam
 een waranda meer
 een uitzicht minder
 enkele bijgebouwen ontbreken nog steeds
 maar in het beeld is alles aanwezig
 zij die er niet meer is
 van wie ik genezen ben
 die ik uitgeleend meende te hebben
 voor de opvoeding
 het staat in de krant te lezen
 de gemeente besturen beraadslagen nu over de economische kant
 het verlies aan vermakelijkheid
 de winst binnen het kaalgelchoren hart
 dat nu zuiver staat

ik zag geen hart zo zuiver van vorm voor altijd aangebracht binnen symmetrische ruimten
 dan in dit waarlijk Alhambra der Moren die wisten wat een mens waard was zonder een
 regelmatig huis om zich heen en dus bouwden pilaar naast pilaar en uitzicht op uitzicht en
 gezichten wierpen binnen letters van onverstanebare woorden alles tegen de wand plakten
 gewelven opsloegen zuiver vierkant hoog in de ingewanden der aarde tot diep in het onbegrepen
 hemelse dat ook Mohammed voor ogen had en waaraan de Koran terecht eunuchale
 rekenmeesters toevoegde om alles binnen meetkundige rechten te houden zo zuiver alt de zaal
 der twee zusters die ook geheel doorschijnend waren en het **wezen wij meer** hadden
 een vrouw stond geleund tegen leeuwen
 haar handen vertrouwelijk in een bek
 fonteinen oversproeiden haar
 de ogen waren een ontvangst
 en zij stond stil
 en zij zag
 de patio de los leones
 de sala de las dos Hermanas

ik *oh no I saw just the same one before*
 vertel zei een engelsman die alles het zelfde was
 wat ik *and this view too*
 zag in de en zijn vrouw droeg een immense stupide slaap in haar
rode poort dorre ogen
 van Granada *we must see it zel zij berispend*
 de vrouw stond stil
 de glimlach droeg de zeven tuinen der sultans op de lippen
 sultanes dansten rond in de palm van haar hand
 binnen de mond van de leeuw
 de leeuw stond op en begon zich aan haar te vreten
 de vrouw verdween zienderogen van de aarde
 er liep een deining door het vrouwen verblijf
 de wijze muren fluisterden
 zij zeiden een lied
 de vrouw luisterde terwijl zij verdween in de bek van de leeuw
 zij zei niets
 zij bleef staan
 de verblijven der vrouwen zonden waarschuwingstekens uit
 er ontstond vuurwerk in enkele pilaren
 de leeuw vrat door
 de ruimte maakte een zwaal links
 de sala de los Embajadores liet enkele consuls los met lippen vol bedorven
 bloemen
 de vrouw stond stil in de schaduw van haar dienende huid
 o Yusef zij zuchtte?
 of was dit het gebed om het kind dat niet kwam
 want zij stond stil in onmenselijke ontvangenis
 onbevlekt door de leeuw en de consuls
 de consuls zag ik sterven onder de uitstralingen
 zij had genade
 zij werden geplaatst stuk voor stuk als sinnasappel boom
 binnen dit Alcazar
 op de patio de los Arrayanes
 waar nu vissen in de vijver zwemmen: goudvissen
 het fluisteren in de slaapzalen der lang gestorven vrouwen blijft
 deze vrouw stierf ook

niet in de muil der leeuw want zij bleef als licht nog eeuwen
als accent van buiten zich zelf zijn wij

zij werd geroepen:

Marie Louise venez ici il faut te montrer encore

beaucoup des choses

Venez!

zou deze vrouw weten waarom zij haar tante volgde?

de maan in de mond der dingen laat voor het oog der mensen op aarde vele vliegers op en zendt
versierselen uit hoog boven de steden in het gezang der nauwe oplopende stegen of over de
poeztas of over nooit betreden ijsschotsen en over allen die zich gelukkig of ongelukkig wanen
en zij vatten aan in de stem en slagen om met de hand en schoppen hoog met de voet en betreden
het hol zonder te weten waarom en de dingen komen open te liggen en gaan een eigen leven
leiden en zien de mens in de ogen en zeggen geen woord maar leven onder hun handen voeten
en blikken vandaan tot iets dat nooit in zulke combinaties gezien was en onder geen telefoonnet
te vangen iets van een keten vol rozenkrans of sierras vol sneeuw of alpentoppen voor dat zij
zich te groot of te klein dachten en het ontstond uit de stilte der cellen uit de duisternis ver in
de gewrichten door de scheenbeenderen heen van doden en levenden en hoog boven de graven
als een nieuwe wereld waaraan het oog nog nooit is uitgekeken en die vlak drie milimeter hangt
boven ieder mensenwerk

dat is de bedoeling van wat alles moest worden op aarde
 dat is de zucht van de gestorven sultanes in het Alcazar
 dat is de ruwe arena genoemd de appartementen van Karel V
 dat is de vrouw die in mijn handen las het geluk dat zij zich dacht voor zich zelf een vrouw arm
 in kleren maar met een ruime lach in de ogen en met zere voeten en blaren op de handen maar
 een rode doek in het lichaam als een nauw ontplooid vlag en zo stond zij mijn hand in de hare
 en zij sprak mij toe in onverstanebare taal over alles wat mij wachtte aan fortuin en wat ik had
 aan talent en waar ik voor op moest passen dat er vrienden waren mensen die ik als vrienden
 beschouwde maar die ten koste van mij zouden gaan leven en van een vrouw die mij diep in het
 hart zou dragen en ligt te wachten iedere nacht in een koud bed en ook van haar eigen ogen las
 zij in mijn handlijnen dat ik wel oud zou worden want haar lijnen hadden zich nog ver boven
 de leeftijd verrijkt en verruimd en of ik met haar nu nog de heuvel wilde beklimmen om de stad
 te zien liggen onder aan onze voeten dat was zo'n mooi uitzicht en zij nam mijn arm en iets in
 haar oude lichaam begon te dansen door alle kleren heen en zij liep de prinses uit haar jaren
 geleden de eeuwen gestorven door heen met mij de tuin langs naar de versterkingen tegen het
 uitzicht
 een stad aan de voeten
 een klepper in haar mond
 de zwaai van haar arm een kromzwaard
 om alles uit te doen en dood
 wat haar hinderde
 zij klemde mijn arm
 zij zei:
dit is de klagmuur gelijk boven dit uitzicht stierven vele door zich van de hoogte te storten
 dat is:
zei zij de aantrekkingskracht van een stad onder je voeten om het te vernietigen vernietig je het
uitzicht
het is heel mooi hè vroeg zij mij
 maar ik vluchtte weg van haar want haar lach las in mij vele ziekten
 zij keek mij na en bleef lachen en riep: U zult zeer oud worden, heer!
 in de buurt van de sociale bijstand vond ik mij terug
 toen ik opkeek naar de muur zag ik enkel de rode doek
 de vrouw stond in brand in de laatste zwaai van haar arm
 hoog uit haar keel wierp zij: **het uitzicht señor**

*mijn uitzicht is bedorven tussen overmoede rijpe volken vol arabische paarden en muilezeloren zo groot om maar wijs hier rond te lopen in het landschap mijzelf en niet meer schrikken van de beelden die allengs in mij begonnen door anderen en die ik zelf zal moeten afmaken en zonder genade voor de Dolores en de openhuizen van Mekka die buitenstonden met het bos van de palmen die zij waren in principe zo rank en schaduwrijk en waar de wisselkoersen der vrouwen achter witte gewaden gefluisterd werden en eindeloze pleinen zullen er nu in mij moeten ontstaan om ook al deze beelden binnen te brengen in **het beeld** dat mij beheerst de vlakten der ervaring in de ogen der voortgangers en het licht dat de smarten der vrouwen in het lichaam de zon nog geeft en het veelvoud op de lippen van het verborgen hart dat moet zijn in haar en de dingen omtrent het beeld dat mij kwelt en achtervolgt en een stier is als voor de matadores en een geheel eigen raadsel binnen mij zelf dat mij de bloedpedalen binnen het lichaam doet en richtingen geeft en laat omslaan in het onbegrijpelijke water het glazen huis in brand zet om wat mij geheel tot mij zelf heeft dichtgedaan zo binnen een vreemd braille vol blindheid en onvatbaar als het overschot van sommige vrouwen in streng geregelde steden die bolle priester-hoeden op de hand dragen als stonden de borsten van god zelf er in en open deuren slaan in mijn gezicht van vreemdeling en mij opentrekken tot een eindeloze mond en dan weggaan temidden alleen mij van de stand der dieren naakt op de weg te rinden te zoeken en tot filanthroop geraken omdat er iets weg gegeven moet worden aan arme volken zoals ook de zweep met de dubbele riem der knopen door deze geest moet worden gestriemd en het moorse mes op de kelen gezet moet en geheel nieuwe irrigatiewerken aangelegd binnen de wortel der dingen die ik heden op straat zag liggen*

[XIV]

ik reed met een vriend in een koetsje
 tussen mijn vriend en mij een meisje
 dit meisje was een licht meisje
 dit meisje heette Maria Gracia
 en zij was licht
 en terwijl wij reden liep een andere vrouw voorbij
 zij zoogde haar kind op straat
 zij liet open en bloot wat de borsten te geven hadden
 en daarna sprak ons toe onder de zon een man door een gummie slang
 een roggelend geluid uit een gat bij de adamsappel
 hij zag in het meisje geen licht
 zijn appel was weg
 en zijn stem was een gezwel uit een geluidsgat
 in de kanker
 dit is atomisch tourisme dat ik bedrijf
 met een klein mooi slecht meisje in een koetsje
 wij zijn gefotografeerd
 mijn vriend het meisje en ik drie keer
 toen zijn we een kerk binnen gegaan de Porte de la Macarena
 en wij zagen een gouden maagd
 Virgen de la Esperanza
 mijn vriend Maria Gracia en ik
 de vrouw die de sleutels der kerk droeg was zwart
 de minachting voor Maria Gracia was groot
 De Gouden Maagd glimlachte hoog boven het altaar
 Maria Gracia knielde voor de Maagd
 dit volk weet te knielen voor het goud dat de kerk uit zijn mond trok
 ik ben arm zei Maria
 mijn lichaam verhoudt zich tot de mannen
 in mijn mond heb ik een stiftand van goud
 met de eeuwige wortel der dingen
 op straat
 in een draaiorgel
 een draaiende rol op straat met spijkers die de noten geluid prikken
 de feiten hebben veel argument gekregen
 ik hang als een verlichte tent in de lucht
 ik reed met een vriend en een licht meisje over de Paseo de las Delicias

een mooie wolk per seconde
 ik liet variaties los
 een fijne figuur binnen een voorstelling
 de vier en twintig provincies van dit land in één gebouw
 ik richtte een tentoonstelling op
 trok mij terug in mijn embryo
 mijn huis is overvol
 op de plaatjes boven het orgel stond iets van god
 de bank heet Espirito Santo de Heilige Geest in de kassa
 ik ben overcompleteet
 de hele wereld loopt in mij rond en trapt de berm plat
 te begrijpen wat een huis is
het beeld
 wie god is?
 een vrouw?
 wat niet verder kunnen is
 wat het gevaar is dat gewoonte werd
 een schoot vol zekerheden?
 we zagen ook een zuil in een moskee
 mijn vriend Maria Gracia en ik
 de zuil verkrabt door de nagels der ellende
 het mozaik op de vloeren was verdwenen
 de christenen met grove schoenen hebben het versleten
 zij bouwden hun kerk in de moskee
 een moskee is een bos dat buiten staat met een open poort naar Mekka
 betreden met blote voeten
 bidden tot **allah** tussen de palmen
 de christenen versleten het mozaik en plakten de moskee dicht tot kerk
 de weg tot de wereld dicht
 en de kerk dicht voor de wereld
 Maria Gracia had lange wimpers boven grote bruine ogen
 haar lichaam was een altaar
 een priester liep voorbij met goud in de mond
 de nostalgie van zwarte aarde roerde haar stem
 ik had een licht jasje aan
 ik liep zeven keer om haar heen en groette de maagd
 ik was het schip van een kerk

en het bos van een moskee
 mythologieën wandelden op en af langs de muren
 dit is een eeuwige stad
 het meisje vroeg om een bloem
 zij kreeg twee van mijn vriend en van mij

ik schrijf een teelpamflet vol paniek en teerhartig tergen omdat de tegenoverplaatsingen binnen de eeuwige steden in mij blijven al laat ik alle sproeiwagens los vul ik alle spijskaarten in en drink ik alle dranken uit de loodlijnen der kosmos tot zij komen in mijn maag tot een feest van steengroeven en tabernakels waar alle codes en telegramadressen gewijzigd worden en ik een geheel nieuwe stelkunde beoefen vol staatsgrepen en spuwbakken en zware loonarbeid verricht binnen de kosthuizen die van lieverlede in mij gaan logeeren en patent aanvragen maar mij meer en meer de pokken aandoen waar de goudwinningen der genezing geen plaats kunnen vinden als stamgast maar bolwerken oprichten en bouwgronden moeten openen voor hun vegetaties en gaan bottelen nieuwe dranken en standrechten om mij tot telganger der aarde te maken en tot stamboom van de lid- en deelwoorden die Maria Gracia zo sierlijk sprak met haar vingers aan mijn lichaam een mooie oude gravure geheel naturalistisch van de sprokkelaars in een eindeloos bos vol dwangarbeid en paradijzen en pandjeshuizen en paleizen en pakhuizen met hijsbalken en touwen om te binden binnen het geraamte de botten van een mens een lichaam vol pantser en genade roepend en panorama gevend zo indigo vol zwarte griek en dolle romein en pantoffelrassen waarin de lijdende voorwerpen worden neergesmeten als vuile onbewoonbare wereldbedden die spijkervast in de klaagmuur zijn geklonken en waarin iedere week een andere favoriet ligt zoals de sultans die hadden om de moskee van hun lichaam gevuld te houden en vol gebed en schone witte lakens moeten de letteren dit dragen?

dat Sevilla werd gesticht door Hercules, ommuurd door Julius Cesar en dat de vanden in het wonder woonden
 dat is te horen in de stem der levende krekels uit de muren der oude paleizen
 en huizen waar Pedro el Cruel het bloed uitzoog
 dat is de geverfde nagel van Maria Gracia

ik houd handgelden op om dit alles te vatten binnen een raam en ik heb het raam in mijn handen en mijn handen zien mij aan en ik het raam er uitneem en uitleg over het uitzicht en een ordening zie voltrekken diep vanonder het raam en uit mijn huid die een wezen offert aan een zicht zo groot op wat is dat alles een plaats vindt en de variaties daarop als een Bach uit Leipzig de Thomascantor die de kathedrale muziek schreef en het orgel opzette over de wereld en zijn stem uitbreidde tot grootvisier van wat is en koningen bewoog de regeringsfluit neer te leggen en op te staan en te groeten de man met een vizier zo groot en open dat heel het land in zijn ogen te lezen was vol perspectieven die geen regering kan kennen en waarvoor de koning in ontroering onmacht boog zo zal de aarde buigen onder wat zij op zich zelf kan zien door dit raam!

en wat er kraakt in de voegen
 en wat nieuw gevoegd moet worden
 en de rhythmiek die verwaarloosd werd
 en de vergeten modulaties binnen het menselijk mogelijke
 en de melodische kanten der prosodieën
 en de fuga in het lijf van een mens de beheersing der vlucht
 zo zal de aarde buigen in de nieuwe beheersing der dingen wat is
 zo zal de wereld een nieuwe compositie krijgen uit de hand van wie is
 een grenzeloos vandaag in het orgel het heidegger hart
 dat alles heeft
 dat is

dat ik nu loop in dichte subtropische regens die zacht dalen op de tafels der geprezenen en hoog de deuren van het essentiële openen alles wat rond gaat in mooi vlees op straat temidden der bultenaren en de generaalsaap die parades afneemt met een bankbiljetten pak aan vol ruilmiddel en dat zo op de terrassen van dit leven waar de handleidingen voor grensdocumenten en het verkeer naar buiten verhandeld worden binnen te veel gelengde groepsverbanden die de geneeskundige verklaringen onderhevig op het gelaat hebben liggen en de oren afdoen midden op straat en meegeven aan een kreupele postbeambte om te bezorgen bij de geliefde die alleen ligt te fluisteren in haar schone bed waarop het tijdelijk siësterend gesloten staat op een bordje achter de tralies morales met triple fuga's in het bloed en een wonderbaarlijke inventie in de ogen waar de regen de wijsheid brengt en de vruchtbaarheid van onmetelijke oerwouden woekerend met dichte moerasdampen en de sprong naar een wereldpaspoort niet meer te houden

deze geliefden houden haar identiteitsbewijzen gereed en de werkzaamheid
van het waardigheidsdiploma met de collectieve lijst van al wat zij vermogen
alles binnen de ogen
ook het wezen der geslachte vrouwen met ingebouwde kasteeltjes vol lichttorens
en Mariahoeken
en nummerbewijzen
en zonder zijspan
en departementaal zo nodig
en ontheffingen der vervaldata voor wegbegeerders
dit alles deugdelijk gezuiverd
en een veld van grijze martelaren marscheert langzaam de wijken open met de gedempte trom
van alle heiligen geroerd in de handen en zij gaan een lange weg beginnen binnen een nieuw
geluid van de draagbare antennes in het oor mij
want waarlijk deze wereld moet een nieuwe taal leren om zich zelf te verstaan en door de
onmachtigen heen die Hölderlin in zijn geestenweb had gesloten om tot het woord der
openbaring te komen van wat er omgaat binnen de huizen van dit heelal waarvan ook de gitarist
Albacin mij speelde in het Hotel Californie in Granada vol fijne variatiekunst en modulatie in
al de vingers van zijn lichaam en een gesloten oog binnen de klaarheid der abstracte schijnselen
even boven het bereik der verbeelding en zonder gespecialiseerde vorm van vastheid een
volslagen surrealistische kliniek en geestsnijderij binnen nauwelijks draagbare naturalistische
details met profeten langs de kant die de waarschuwendende woorden verheffen in de gesticulaties
der wanhopige armen
omdat zij weten wij staan voor niets
omdat zij weten dit niets staat in ons
omdat zij niet willen dit weten van het niets
omdat zij met het woord dit niets de deur willen sluiten
tot tombe
tot versiersel van een graf
tot het slechte gebit beter dan taneloos
tot het graf van Columbus dat ik zag gedragen door stoere krijgshaftige verbeeldingsmaagden
een gesloten kist met door elkaar gevallen beenderen
in een donkere kathedraal van verkochten
om binnen dit niets de hamers te heffen en histories te vernielen en de brand

te steken in al de verrotte lijven en naar de zon te gooien
binnen het veel te veel document
binnen het lied van wat aanwezig is
en de woeste wijndrinker die in mij woont en de vrouwen een mooi woord
meegeeft in het vlees
zo van de tong
voor niets
in het lichaam
voor de woekering
en het zijnsgeflinker
op de gedekte tafels van sommige gezichten
vol internationaal
het spermadoek uithangen
de examenkaarten invullen
en te weten hoe te handelen
binnen een proefrit
van de veiling zijn
o gave agave
op de berm van een stoffige weg naar iets anders
zo te zijn met de doorn in het oog en te prikken door de huid van alle commandos en
weerberichten en kleine verknoeiingen heen tot onmeetbare eenheid
van alles
met een ingebouwde moeder
en een uitstekende vader
en ergens een god op een graf
te lachen
wandelen met de kinderen der parken
aan de hand van enkele oude gebouwen
en liggen in de historische slaap der straatstenen van zéér oude steden
om zo de weg te gaan binnen eb en vloed van komen en gaan van nabij en veraf van in alles
zijn en meegeven en aanhalen en uitleggen en tot zich innemen en weer wegzetten om later op
te halen herkend en nieuw en vol reminiscentie een rijpe vrucht binnen
de weg vice versa
een religieus leven leiden
dat het waar mocht zijn dat zij terug mocht keren fluisterde de man en dat zij ook in de dingen
woont en het oog heeft nog in mijn hart

want wij zijn lang uit elkaar geweest en er zijn veel tijdelijke gebeurtenissen die over al de kleden hebben uitgehangen maar misschien zal de mot der eeuwigheid die langzaam maar grondig werk verricht het weefsel wederom hebben opengevreten tot het plan binnen schering en inslag waardoor wij elkaar beter zullen zien dan in onze eerdere aanwezigheid
dit is een nostalgie die in mij bedreven wordt
maar ook het mes waarmee ik dreig
er zijn weinig ankers zo groot als het schip dat zij ankert
en de bullepees der gevulde straten in mij
er gaan elkaar veel voorbij die voorbestemd waren tot elkaar
in de slokdarm van het woord
de steeg met een deksel dat niet open wil
om de vloek van dit schreeuwen ellende dit lichaam mij uit te doen
en de ziel te verknoeien tot gootsteen
en steen van god
een beeld vol kosmische standen
hoe kan ik het rijstapleren hart der geliefde beschrijven
het hoorngeschal binnen haar huid
de open trompet van haar lichaam
de vertakkingen binnen haar bloedsomloop
het kerkelijk zwijgen der borsten
en de papavers der ogen vol vergif
o geef mij de dieren die haar rug bewonen
en wat huist in het raadsel der navel
wat de benen ongezien vrijgeven
de stille woestijngang van sierlijke voeten
de besnijdenissen binnen de zieltuinen
en haar vingers vol ringen
die ik gaf zonder weet van wat volgde
de opstand binnen de binding
de klank der embryonale hamers in haar mond
haar minosotaure oren vol doolhof
het geheimzinnig Creta in de greep van haar handen
de duistere Ofirivier vol wonderwateren
de opslagen aurora binnen haar tierende feesttenten
de rode gronden onder haar spoorlagse voeten
het buitengewoon plaveisel binnen de gang der wervels

de wens om in te lopen
een arkade zuiver sierlijk antiek
de zwarte taal der bewegingen tegen een heldere lucht
de fatamorgana van haar wezen in de harten der anderen
op grote afstand
zoals zij nu staat van mij
de rivier
die de Ofri heet
mij het leven aan- en uittrekt
als een casino vol roulettes
waar mijn hart de speler de fiche de croupier en de tafel is
en het zweet der verliezende voeten
wat daar draait een epileptisch gat in mijn lichaam
zoals Dostojewski stond aan de tafel
in de golfslag der zee tegen een heilloze kust
niet te naderen want de vuurtorens bundelden het gevaar tot licht
is dit de weg tot het hart der geliefde?
waar het oog van overloopt
nachten vol kuisheid mij bewonen
zo ik ben en teken in het priesterlijk gewaad
want de maagd is machtig
de rivier die mij stroomt zonder genade
de Ofri
ik stop haar in een boek en laat haar iedereen zien en ook de weg die zij breekt
door mijn landschap
die zij geeft zegt de echo mijn ik
een weg van zaligheden vol manzanilla's en katafalken
en nieuwe stadswijken
die zich van het oude ontdoen en naast de bedding treden en groeien
maar de stroom gaat verder
de voltages rijzen per seconde
tot de hand de rotsen splijt die de afstand maken
dit is het inéénslaan
de letter alleen achter alles
en dan zet ik mij een eiland op
en een namiddag in mijn ogen
en ik restaureer enkele onderdelen van het uurwerk

geef ondertussen een woordenboek uit
leg lage bestratingen aan langs milde kusten
plaats hier en daar een uitzicht
soms een scherm voor het gelaat van een ander
spreek enkele uren met oude goden
stof het strand af om een monnik langs te laten
vloek de wereld van de kaart af
zit in een café en praat met de mensen en drink hun ogen
sommige heren zijn nooit aanwezig
meisjes herkennen mijn jasje en bieden een bloem aan voor geld
mijn vriend drinkt soms wijn met mij
dat staat alles één ogenblik helemaal stil
alle landen komen samen op één punt binnen één vlag
de top is een vulkaan
daartegen mijn huis
in mijn huis het beeld
dit beeld ben ik
waardoor de Ofri stroomt
zij heeft versnellingen en verval
zij staat soms droog in dreigende bedding
zij vernielt banjirmatig de weg en de brug
zij is er nooit bij
zij doet het zelf
zij is enkel stroom
de vorm is een vloeistof van toverkleur
de echo van haar stem een baldadige cocktail
zij houdt het zenith in de blote hand
het brandpunt van mijn hart
waar het lichaam in ligt
en de laan uitloopt op heuvels
binnen de heuvels daaronder een grot van blauw marmer
dooraderd met roode gestorvenen
een enkele toren verheft zich
de hoofdpoot zegt een heilig lied tegen een wenteltrap van geest
een eenvoudig schip vaart rond met zeven roeiers
ik odysseer langs alles wat aanwezig is en neem het in mijn hoofdtuig op
ik ben geheel hadji en de kaaaba ligt onder zwarte doeken

haar heiligheid is haar bedektheid
zo zegt de pelgrim
en Nebukadnezar vindt hier zijn hangende tuinen terug
en Babylon zijn spraakverwarring van gouden kalveren
en Hades heeft zijn rivier als vroeger
de Lethe de Ofri het gat in de tijd
zwart en zwaar in mij door het mooie weer van mijn darmklimaat
Endel en Zwendel wonen samen in één cel onder de geesttrap
grappenmakers der duisternis met oog- en narkleppen
de heilige Antonius vindt zijn beproeving in mijn woestijn
de dieren zijn ongelukkig want zij kregen een geweten
verder is er nog het oponthoud in mallorcastijl
en de gouden bies van een generaalspet uit zestienhonderd
een casco eigenlijk de klep werd bijgeplakt in negentienhonderd en zo veel
zo stroomt mij de Ofri maar door de dingen en de aanwezigheid
dit zijn

[XV]

en de vloedlijnen aan eenzame kusten zwerven uit tot grenzen van aarde en volken en staan tussen de planetaire voertuigen van mijn ogen op tot de psychische verschijnselen van zwaartekrachtvelden binnen de enorme pyramiden van mijn hart: een romeins aquaduct vol joodse vormen en druiden ritueel en overvlogen door de beschreven heiligen die de geheime dieren verbergen in het dagelijks brood des levens waar zij een automatisch schrift beginnen door de gevoelige donors van mijn handen tot een weldadig geheel voor derden een geografisch magazijn vol van de kruiswoordpuzzelen die staan op de lippen der mensen en daar een metallurgisch geestonderzoek beginnen met kleine kloppers tot de constructies geheel openliggen en eeuwen vergaard weten een leven op zicht begint en cosmopoliep wordt binnen de ruinele huizen der overgangsweerstanden of onbegonnen psychische transfiguraties dit en zo lang alles tot de tijd dat stabiliteit van harmonische series geconstateerd kan worden en fundament voor een nieuwe heldere crystallographie van leven en dingen een licht zo uit de magnetische velden der aarde vol relaties met de kosmos dwz met de hogere en lagere rioleringssystemen en de brulboeien diep onder zeeën en landschappen en de energie van de verschillende mensenharten verborgen onder een levende huid als diepzinnige rabinale recepten en halleluja muziek uit de handen van Händel Bela Bartok en Bach een hoog recitatief vol kiesschijven en ontroerende goederen langs de lijn en het recht van zegel en thesauros als strenge koers in het hoofd een vermogen zo groot in aanwas dat de mens uit zich zelf rijst tot een raming voor goden en strijkorkest voor het eigen oor de diep sonore met de clavecimbel bellen en de vrije benoemingen der lichamen op de sacrale tongen

ter vernietiging van het electronisch hersenwerk
en de zware voeten in de geest die de gaten in de weg slaan
want halleluja dit geldwezen moet de grond in met de rabatten en bruto's en de balansen moeten
de eindtrap krijgen om eindelijk gewoon de parameters te kunnen aan leggen aan de
geheimzinnige polsslagen der ontwaarding en de tienjarenplannen ter opluistering van het maken
van grotere zeehavens en vuurtorens aan de kustlijnen van de menselijke dienstjaren op aarde
en het stimuleren van het in- en uitgaand verkeer door de poriën der grandiose openheden die
de keel en de longen zijn van mijn boekingstijden
ik schrijf alle naheffingen der historie op
alles wat naast de lijnen en parallellen vergeten is
het parallellopidum der onbetaalde obligaties
de koersafwijkingen aan beide zijden
de compensatie van het vage aan het overduidelijke
de verplaatsbare horizon
het beheren der particuliere binnenzeeën
waarin ik mij werp
die ik zag in het onbeschaamde oog van een bedelmeisje
 zij vroeg wat haar toekwam
 het makkelijkste
 een geldstuk ter overbrugging
 het sluitstuk van een niet te betalen rekening
zij stond met het onontwijkbare in haar ogen
het einde van de aarde
met dat punt waar alles anders wordt
met het verschil tussen haar en mij
dit binnen al het andere

Ik zwom in een binnenbaai in Guincho en brokkelde daar wat rotsen af Ik stond in de rooilijnen
der branding binnen het aanspoelende vuil
van een wereld
ik las in het schuim de vloek van de zeeman
van een wereld
ik zag in de formaties der opeengestapelde rotsen het geheimschrift
van een onttroond vuur
ik zag de duistere beeldhouwer met de azuren hamer water en land
scheiden
ik stond wankelend in de raming der tijden correlatief met de weg
van de maan
ik klom op in de witte loodlijn van het licht met zeep aan mijn voeten
van energie
ik zag van boven af een auto vol mensen die zwegen en zwart zagen in
de stilte van het ik
ik zag een grote vogel met de roofsnavel der schaduw zich werpen
op het gaande voertuig
Ik hoorde de kreten der ondergang mengsel van vreemd geluk en de
open ontzetting der stem
ik zag aarde hemel en water opnieuw scheiden tot de dag van de geest
op aarde

[XVI]

er groeide geen plant meer
 er lagen ontwrichte hopen steen
 en een welsprekend fossiel
 een bed voor niet aanwezige mensen
 er waren geen graven meer
 muziek zo ook ik klonk
 ik ontving een brief
 een nieuw gezantschap geopend
 de vrouw van een vriend krijgt een kind
 de geest ademt zacht over het vruchtwater
 in de steen kraakt groei
 een rots wentelt zich aan de horizon tot strandzand
 het zand komt naderbij met stofbrillen
 olie legt zich op het water
 een reddingsboei daalt neer in een vogel
 eeuwige vrede zij u lieden
 wees niet bekommerd
 de boei legt zich als huis ter aarde
 de aarde staat stil in zich zelf
 het huis opent een raam
 het raam zegt het woord na
 in het woord woont het kind
 het kind zegt *ja*
 dit is weer een begin
 het begin gaat door en doet het raam dicht
 het kind wiegt in het woord
 de vrouw van mijn vriend slaapt voor de open mond van het kind
 mijn vriend staat voor het raam
 het raam zwijgt
 de toekomst wisselen in de wind van gestalte
 de wind wordt wolk en slaat om de rotsen
 het regent
 de moeder ontwaakt opent haar borst en voedt het kind
 voor *het eerst* zegt mijn vriend
 ik eet uit een automaat een broodje en steek daarna een sigaret op
 de rook staat neon tegen de muur
 drie dromen gaan voorbij in een claxon

dit is de Leidse straat
 dit de Avenida de Liberdade
 en dit de Plaza de Colon
 en hier de Mariahoek 2 in Utrecht
 en Mezz Mezzrow is in Parijs en streeft Panassier
 en beide vloeken op bebop
 beiden zijn jong geweest
 er is een ontmoeting gemist
 mijn vrienden zijn elders ook uit of weer thuis
 zij schrijven niet
 Eulan en Jan zijn in Londen
 Jan bakt daar taarten
 Eulan leest in haar oerwoud
 waar zij ontstond
 de weg terug ging
 en intelligent
 zo mooi aan de hemel
 op een stoel in een park
 zij sprak wonderlijke getallen uit over mij
 Jan zweeg en bakte een ornament
You can live everywhere but never at the place where you are zei hij
 ik vertelde iets over een gans met een rood jakje
 ik dacht ik schrijf altijd hetzelfde en niet in zand
 mijn vriend stond nu voor het raam en hield het gevoede kind
 dat niet kijken kon
het ziet nog niet zei de moeder van het kind de vrouw van mijn vriend
 na drie weken staat er zon op de horizon
na drie weken in Londen heb ik als bakker veel geld verdiend zei Jan
 Eulan knikte
na drie weken vakantie zei een man die voorbij ging *ben ik terug*
 de vrouw knikte de vrouw die naast hem liep
dat is lang zei zij zacht
 na drie weken vond men het lijk van de zoon stond in de krant
 hij wilde iemand redden zijn vader die te water raakte
 dat was in Lyon
 na drie weken wat er leeft en sterft en heroïsch van het ik is
 na drie weken ontwikkeling uit wat is

in de lijn der niet te lezen artikelen is de wil afhankelijk van het mooie dier dat hij is in geschrift
 en afbeelding uit de opgestapelde voorwaarden en de overeeuwse vermoedens van omschrijvende
 gissingen binnen het automatische schrift der tijden waarin niets verloren gaat en het deel tegen
 tegendeel woont onder strakke koepels heldere uitvoerbaarverklaringen zonder dat de
 verzoekschriften duidelijk waren omschreven houdende wat ligt binnen de voorwaarden der
 artikelen

het wetboek der tijd is moeilijk te lezen

soms spreken de aardlagen wel maar de druk is moeilijk te meten

en wat er aan mineralen te voorschijn komt wordt verbruikt

de aanvulling wordt meestal verzwegen

er is een moraal verscheidene voor op de aarde

voor binnen-in geldt geen

de belanghebbende partijen applaudiseren voor het mooie dier

deurwaarders gaan rond met de dwangbevelen

sierlijke handtekeningen spelen roulette op blank papier

mijn vriend legt het kind te slapen

erfgooiers staan langs de kant te kijken en houden de collectieve wacht wakker van geslacht

op geslacht dat geweten de naam draagt en met de zwepen der ootmoed geploegd en tot valse

gebeden gedwongen via burgerlijke rechtsvorderingen om gehecht te worden

de erkenningen liggen te wachten

het mooie dier tekent filmische waanbeelden op de huid van het kind

het kind kan nog niet lezen

bloedverwanten leggen de lopers uit en vieren feest

de oudste zit in een trein en komt nader over een lange weg

zij is oud

zij is bij het kind

zij leest zacht voor zich heen wilsbeschikkingen

zij schrijft morsetekens tegen het raam

geen buitensporig verzoek

uit de kracht van wat geboren is

zij zet een schutting vol heelmeesters om het huis dat zij nadert

zij kent de vrouw in de vrouw die baarde

er is geen raadsel zonder woorden

de zoon krijgt een zoen voor het raam

het kind wordt bekeken

een goed kind zegt de oude vrouw ook zes pond net als jij
 over de wereldzeeën varen lijnboten heen en weer en zetten tekens uit
 over de boten vliegen lijntoestellen en laten de tekens neer
 er wordt gecorrespondeerd
 in het kind gaat het mooie dier langzaam wonen met licht binnen drie weken
 de ogen gaan open binnen de voorwaarden
 de moederhaven lacht vol gouden hoorns
 ik zit in een bioscoop en zie het wereldnieuws
 van hogerhand wordt een schip te water gelaten
 het electron ontbolsterd tot de pit
 er wordt een revolutie gevierd in Zuid-Amerika
 de Paaseilanden hebben zich onzijdig verklaard
 zij voelen zich te water

er ontstaan grote vermoeidheden binnen het materiaal die zich onzichtbaar ophopen tot de scheiding der delen in kristallen begint plotseling voor menselijke waarneming zonder overgang en alles breekt speciaal onder grote druk en temperatuurswisselingen waaraan het voortdurend bloot staat ontstaat deze kankerlijn der afbraak die eens een raadsel was binnen het ongeluk maar nu gemeten wordt na de proeven en tot nieuwe hypothesen mag leiden van het verbruik en gebruik eveneens binnen het menselijk lichaam waarin het zelfde raadsel woont sinds de stof het leven herkreeg en zijn eigen dood kan bouwen zo ook in de levende mens binnen voortdurende druk op zelfde delen en overgebruik van zelfde organen

ik zag het nieuws en ik zag de wereld waarin geboord werd en die vertrapt werd en ik zag uit deze wereld een kolom van wraak en weerstand opstaan en ik dacht dit is de kanker der aarde eens een vulkaan maar hier veranderd van gedaante tot gapende mond van verslinden van al wat mij bewoont deze aarde dit lichaam van mij dat de bek spert en het vuil zal vreten dit deze mijn mond hoorde ik schreeuwen door het nieuws van menselijk doen
 hierna komt de hoofdfilm vol fraaie voiles in technicolor
 alle toeschouwers zoeken een uur lang een uit
de wereld heeft gestalte gekregen in een dagdroom zei mij een man
 men zou kunnen rijden op de rug van het Zijn dacht ik
de nachtdroom wil haar vernietigen vervolgde de man
 de dagdroom dacht ik is een mooi uurwerk in de tijd en de tijd staat te lachen
 en wordt psychiater

zoeken naar wat er in de mens omgaat
 in de jungle van de geest
 in het gedierte van het lichamelijk oerwoud
wij zoeken naar alle mogelijkheden binnen de stof zei de man
 wij hebben tegenover de stof een goed geweten dacht ik
nu bestaat de stof niet meer zei de man verder *zij is*
energie dwz *ziel*
 men dacht haar zonder ziel dacht ik
 nu moet de mens nog met een goed geweten tegenover zich zelf komen te
 staan tegenover alles wat in hem werkt en woont en gestalte kan krijgen
 en men zou kunnen paardrijden op de rug van het Zijn dacht ik
 ik spreek uit dat er geen oordeel mogelijk is
 ik spreek uit dat de mens zonder oordeel niet kan
 maar er staat geschreven in heilige boeken: de mens zal zich geen gesneden
 beeld van de godheid vormen
 de mens heeft nog niet anders gedaan
 de mens heeft geleefd tot nu toe bij amputaties
 bij besnijdenissen
 die heilig heetten
 het uitsnijden der mogelijkheden
 ik erken deel en tegendeel
 er is bij dit weten geen gesneden beeld te maken

**en ik denk aan de geamputeerde eenheden op aarde die daar zijn over de werelddelen en
 zich hebben in hinderlaag gelegd in koude poolnachten in grotten van ijs of binnen de
 vochtige dekens der tropische wouden in veel woekering en tegen de stenen van
 verschimmelde tempels in Malakka en Birma met de amputeermessen in de hand en een
 geheel China voor ogen en verdedigd dit alles tegen de blanke man die deed wat hij overal
 deed en leefde uit de opengebroken havens zonder een hart in het achterland en nu zijn
 de aarden mannen opgestaan en hebben zich een leider gekozen in China en heel Azie en
 niemand heeft een gesneden beeld voor ogen behalve waartegen vermoeide krijgers het
 hoofd laten rusten omdat de steen der eeuwen koel is maar het hoofd weet niet en het hart
 gelooft niet in de kracht van beschimmelde steen en bemoste goden missen alle
 overredingskracht van gefilterde radio of televisiegebaar**

door alle windstreken heen wordt de kaart veranderd
 en waar de aarde haar eeuwige geheimen prijsgeeft daar staan de mensen elkaar te verbranden
 een heilige oorlog
 de offerblokken hoog opgericht aan alle horizonnen
 het einder van ieder mens wordt geslacht
 er staan mystieke rookzuilen tegen de hemel
 de ladders waarop men binnen treedt
 en wat het hoofd van Jacob droomde tegen de steen
 men moet een fijn oor in het ingewand hebben
 zeker er worden kinderen vermoord
 en planters aan palen gebonden en de keel afgesneden
 en Jacob droomde tegen de steen een ladder omhoog tot in de hemel
 een goedemans diagram
 Jacob had ook wel eens een broeder bedrogen
 er leggen zich vreemde vaandels uit door het oog van alle mensen
 de wond staat in het zicht
 vanwege de onmogelijkheden die opdoemen
 en Balzac heeft zijn leven lang gewacht door alle vrouwen heen op zijn geliefde
 toen zij kwam was hij bijna dood
**de mens wordt in zijn dromen amorf en treedt uit zijn vorm van dagelijks oog en zet een
 beeld om zich heen waarin hij de versierselen aanvaardt uit de onwezenlijke hand van
 hetgeen om hem heen bewegingen in hem doet tot over de huid en het raam geopend staat
 hij te turen over de rivieren waarin de schepen episcopenlicht dragen en het gezang der
 Sirenen een toverkleur geven omdat geluid alleen niet een maat voor alles is wanneer de
 ogen door het donker roeien en wel de keizers van oudsher zien zoals ik triomfbogen
 van Hadrianus zag midden op de weg in Spanje waar hij eens woonde een hoge residentie**
 de mozaïken staan niet stil der historie
 wij hebben ze wel uitgelegd in musea
 en in modern cement gegoten
 wij hebben ook de middernachtzon uitgemeten en de rotaties stilgezet binnen kleurenphotos en
 duizenden ambtenaren belast met de opsporing der beweegredenen waarin opgenomen de
 aberraties van het menselijk oog vol overgangsbepalingen en het jachtrecht uitvoerend
 zeker zij doen dat overal ter wereld

de orkanen leven onderhuids op en zetten dichte mist om ons heen als natuurlijke gifgassen en wij vinden steeds nieuwe maskers uit en het woord dient als zeef
geheel moraliter

maar het oordeel staat machteloos in alles

want iedereen heeft gelijk voor zich zelf en ongelijk voor de ander dit zijn de maten die niet meer meten en zich eindeloos door de schatting bewegen en mooie bouwwerken oprichten of kinderen in militaire pakken steken om hen het schieten te leren of de kranten vol leugens zetten en mooie photo's van heel mooie vrouwen van filmsterren en zo bittere rijst op de iris van het zijn plaats en mannen en vrouwen uit de slaap houden nog meer dan een oorlog en plannen gaan zich zelf uitdenken en voltooien tot ieders verrassing die dacht dat hij gevonden had omdat het besef van niets staat stil en zo oud als de wereld maar ieder mens weer geleerd moet worden binnen de wonderlijke bewegingen in zijn eigen figuurlijke wereld

zo lees ik dat ieder nu het uur van zijn dood kan bepalen

en dat Sylvie Paul in Parijs de eigenares van haar hotel heeft vermoord

en dat een bekende tragédienne door haar geliefde vergiftigd is

en ik lees ook de brief die de Ofri mij eeuwige rivier mij schrijft

in het hoekige schrift van gevoel langs de bakens van haar ogen

getekend in rood op wit papier

dat zij van mij houdt

dat ik altijd door haar stroom

ik zit nu aan de Taag en herken vele beelden en zie kinderen aan vreemde tafels eten waarin zij

verhalen zien wat gezegd moet worden uit het raadsel der verhoudingen van de vader en de

moeder en toch zo schreef mij de rivier waarin ik zwem en ook de Taag het land uit

krijgen zij wel wat zij nodig hebben

iedere dag een warm hart op hun bord

het is een faience van grotere en kleinere drama's

men glazuurt en schildert en zet alles in de oven en het vuur gaat zijn gang met de kleur

als ik niet alles zag dat het mogelijk was en meer Moor was en sterk in het zwaard stond om te

geloven in de kracht van de hand der executies dan zou alles anders lopen in de détails

maar ik hoorde zingen in een donkere straat van Lissabon de Rua de Miseri-

cordia waar de avond duister staat in de keel van een vrouw
 tudo isto existe
 tudo isto é triste
 tudo isto é fado
 een nieuwe mythologie oprichten
 een nieuwe mythe leven in de aderen der anderen
 dit is het valse oog
 de haven stond open in het zwarte silhouet van een schip
 het vertrok met heiligen aan boord
 het schip heette Columbus
 de Amazone rivier wentelde zich onrustig in de loop van haar slaap
 enkele culturen gaven bloed op en zeiden vrome gebeden
 de kruisen werden overgebracht
 de maskers opgezet en oorlogsgezichten geverfd
 de paal taboe stond in het midden
 zie deze vrouw die mij schreef en zo juist de woorden spelde in mijn hart is een vrouw die uit
 zich zelf nauwelijks stroomt maar in zich een vreemde draaikolk van tortuur gaande houdt om
 niet uit te hoeven naar de slagvelden wèl voortdurend bouwt aan haar knieval voor het fraai
 geornamenteerde altaar waarin het woord onder bloed ligt en microscopisch bekeken een kleine
 kosmos weggeeft ook in haar waarin ik het landschap mijzelf heb gesticht een goed dat eeuwig
 is en haar muren zal geven omdat er enkele bergen in liggen van hard steen
 nee niet samenwonen zei de vrouw
 ik krijg van die liefde weinig fluisterde de man tegen het donkere gat in zijn hoofd
daarin groeien exotische bloemen nu zei zij en streelde de kelk
 mooie papaverparfumerieën
 en een afstandmeter voor warmtegraden
 binnen de generaalsleutel die de deur naar de mayastenen opent
 waarin ook Theophrastus Bombastus Paracelsus van Hohenheim woonde de martyr en charlatan
 met de jaarmarktsvoeten de weldoener der mensheid binnen de duistere schriften van zijn
 pantheistische boeken der genezing zoals de zwam op de boom des levens groeit
niet zo samenwonen fluisterde vrouw
 de een ten koste van de ander een duister gat in zijn hoofd
met mooie voorstellingen zei de vrouw

diepe binnenoer vegetaties die astroloog van de hersenschors worden
o grote rivier verlaat mij nooit bad de man
 ik ben de tendens der eeuwen
 de dubbele zin van alles wat vergeten werd in de historie
 en ook wat Hernando de Cortez na 1519 verwoestte in Mexico
 de hoofdstad Tenochtitlan op palen gebouwd midden in zee
 men at daar toen reeds chocolati als pudding
 deze Azteken hadden rekenkundige zin en het grondtal 20
 je was twintig o grote rivier toen ik voor het eerst je wateren proefde
 zij geloofden in machtsverheffing en hebben de nul uitgevonden
 twintig is een mooie leeftijd zeggen de handlezers
 met vloeibare Ambra ben je vermengd, liefste
 en herinneringen aan de jeugd
 de bouwakker der aarde vol beweeggronden
 waarop ik loop nu nog met een groot oor geopend naar binnen en mij uitzettend tegen alle
 wanden der mensen om mij heen die ook in mij gaan en zonder genade gaan roeien in plumpe
 boten om een riem geluk te vinden maar mijn oor hoort jou en wat er gaande is ook vlak onder
 je huid die mij zo maya is en georganiseerd tot een prachtig benen mes waarmee de priesters
 het hart uitsnijden en eerbiedig plaatsen
 aan de voet van de godheid
 een huis vol goud vroeg Pizarro
 ik heb mijn hart binnen de stroom gelegd van wat **is** ook jij
 ik weet dat in de mens niets kan sterven dat geest geworden is ken ik
 ook jij
 Raffael heeft eens gezegd, liefste: Om een mooie vrouw te schilderen moet ik vele vrouwen
 voor ogen hebben en daar het mij aan modellen ontbreekt schilder ik uit de fantasie
 Raffael heeft mooie vrouwen gemaakt
 de grootste gemene deler van het schoonste
 wat is het allerschoonste?
 ook jij o Ofri
 vrij van iedere bijdaad?
 zonder psychose als een nachtegaal met muziek in de maan?
 ik bedoel gewoon een stille nacht
 maar ik ken de afwijking der lijnen in lippen en mond
 gezien het geheel

ik ken wat het unicum maakt buiten de regel
ik ken het monster dat staat met een mes van zijde
ik ken de uitspraken binnen het bloed
ik ken de mengtoestanden van vraag en antwoord
ik weet waarom de schurk Pizarro Atahuallpa doodde
niet het huis vol goud
Atahuallpa was een moederland vol ogen
Atahuallpa moest dood het ogen licht zag alles en had verbinding met Pizarro die een te nauw
hoofd had en geen goud en de adem afgesneden
werd
een telepathisch drama
een dynamische lettermuziek zonder einde moet ik schrijven in de grote rivier die mij bestroomt
en oost tot west en hoog tot laag maakt en geen indifferentie meer kent
ik ben een exorcisme en een katharsis
geen bespreking
maar een libido vol orakel en geheimtoestanden
een verborgenheid vol openbaringen van wat gaande is
het kerncomplex van alle neurosen
de droomuitlegger aan de golfslag der duisternis
een mooie zee vol fosfor
en het hart op de tong van een ander
een bewustloze slapende voorstelling van Leibnitz
een onderreële materie
een boven reële ziel
een edel gas

[XVII]

een planetaire beweging vol vlegeljaren en hemelbestormingen en imaginaire
 grootheden die men niet vindt in de moderne logaritmen tafels en een wereld lichaam
 vol verrekijzers en werptheorieën voor wereldwijzen met vraagtekens in de opperhuid
 der dingen die de lichtbreking kunnen berekenen en op de hoogte van de tijd staan en mij
 om en om leggen en tot geschiedenisboek maken met fraaie illustraties in mijn kantlijnen
 zoals de uitroep van koningin Elisabeth in de straten van Londen tot Essex: je geest is zo
 krom als je lijf en de rauwe conquistadorenlach om haar mond als het volk schreeuwde:
 hoe gaat 't ouwe hoer? en zij oorvijgen uitdeelde midden op straat aan geleerden en
 schooiers en geluksridders oprichtte in standbeelden en drama's al naar het privilege riep
 om Drake of Raleigh of Essex en zij zeehelden of waterhuizen weggaf langs de weg van
 haar leven de grote grenzelozen die haar de kinderziekten aansmeerden of tot zichtbaar
 teken van onkunde maakten en het beursgebouw openden waarvan de ponden in haar
 lichaam bedaardeloos lachten maar waardig de hofbankier Sir Thomas Gresham in 1571
 in openbare hand gegeven werden

ze liet iedereen uitvinden wat ze wilden

krachtparallelogrammen rezen op langs de troon en verschuivingen van morele aard binnen
 kasonderzoekingen

een zacht licht freule voor onder de thee

de gecultiveerde landen zijn al zo lang opgericht geweest dat de vernietiging nu maar vlug moet
 volgen want het ligt allen zwaar op de geest dat wat onsterfelijk zou zijn en toch niet meer
 weggeeft dan grote tunnels stank en middengewichten

het astronomisch zicht zou verloren zijn

maar men weet veel

tudo existe

tudo é triste

tudo é fado

dat zong een zwarte vrouw in de straat en het licht van haar tanden liet diep in haar het contrast
 van het graf peilen dat de lach der mensen bewoont

er valt niet te oordelen

boven de stof staan

zeiden de wijzen

waar het ongeluk begon in een maan februari na het lezen der stukken

de vrouw die mij nu schreef

wat ik niet bewaren wilde en toch verloren ging en dit verhaal in mijn hart schrijft een nieuwe
 constructie der aanwezigheden en nieuw scala van herordeningen binnen het godverlaten zelf
 dat daar staat eeuwig als ik landschappen heb zien liggen en waarvoor de minuten jaren zijn en
 niets van heen gaat dan de rivieren afslijten
 ik zag wel verloren bomen
 die de Ofri liet staan
 dat zij overal leeft en ik onder de olie van port en madeira de schaduwen in mijn hand zit te
 bekijken de littekens zoals de heiligen die zien van de doorns geplant op het hoofd der profeten
 en ik nu heilige boeken schrijf omtrent het leven op aarde en gedreven word door de verten met
 schuim om de mond van een niet te zingen lied
 van de stank van de wereld
 van de stank van de mens uit de mond van god
 en ik wereldatlassen bestudeer en wegen vastzet en tolleren hef die ik zelf moet betalen
 een beeldenboek vol schone woudfracties sla ik open over wat aanwezig is en om vorm vraagt
 en krijgt in mij al weet ik dat er geen eenheden te snijden vallen
 ik snijd niet
 de branders staan wel in mij op zoals een jaar geleden toen ik liep met een vrouw in de vroege
 ochtend langs de railsmakers en keek in acyteleenlicht en de mannen bezig wij zagen om te
 verzwijgen wat in ons zelf bezig was lachten en deelden de zwarte waaiers uit aan ieder die
 wou
 dat was een diepe nacht in het zijn
 waarin de radios zwijgen
 en gewichtige steden hoge hoeden opzetten omdat de gezanten waren gekomen het ergste is
 echter dat al deze radicale projecten maar half uitgevoerd werden men kan wel popagenda
 voeren en kranten opkopen
 men kan ook zeggen alles wat achter de scheiding woont is weg
 men kan ook zelf weg zijn
 maar ik dit ik is nooit weg en is onsterfelijk en zal **het beeld** afleveren
het woord woont onder het bloed zei mij een man
dat is een groot geluk ging hij verder
 waarom vroeg ik
wij weten dan waar het is antwoordde hij
 hij liep weg met het gezicht van een tentoonstelling

of de revolutie van 1848
 of een communistisch manifest
ik voel mij meer een surrealist zei het meisje en trok haar nagels uit
een beschilderde plé riep haar jongen
zo die film over dat urinoir riep ik *was lollig*
beter dan duitse professoren die handwijzers schilderen waar geen richtingen
bestaan zei een jongen uit Hannover
 in West-Duitsland staat een groot teken matriarchaal zwijgen tegen de Oder
 de Oder is een rivier als de Ofri
alleen nog niet ontsprongen in Tanganyika zei een glimmende hofmeester
 ein ägyptisches deutschtum wird gefragt
 en enkele rechten
 en ook de terella binnen een oraganisch statuut
 een kleine prostatie voor beurzen tempels en banken
 het deinende weelied voor een vrij arabië in Marakesch dat opzweept
 nous autres français aussi
 de bedriegers der onwetenden wonen in grote huizen vol kleurige tapijten
 de kleur is ingevoerd en het patroon ook uit het hart der armen
 zo wordt een geest soms versierd door een open raam
Himmoud zei ik *dicht alleen over god hier op Saint Germain*
de weiden liggen open in iedere oase zie je zei hij
ik heb zijn graf gezien en ik ken de waarheid glimlachte hij zacht
men moet niet tegen ons zijn wij zijn al zo oud
wij hebben nog zo weinig gemaakt op aarde dat stof werd en beeld
ik ken de wanhoop zo goed zei hij
ik weet waarom ik schrijf alleen over god
ik weet dat wij jij en ik alleen maar kunnen schrijven over god
omdat alles een ziel heeft
daarom
daarom ik over alles schrijf met god zie je zei hij
wij dronken zwijgend veel wijn
dit is een raadsel ging hij verder maar het ligt op straat
die mevrouw die daar gaat kent mij niet meer
ik trof haar één keer alleen en zei vroeg naar mijn vlees
ik antwoordde ik ben Mohammedaan en zij lachte
ik zei: ik eet geen varkensvlees mevrouw
dat zei Himmoud en ik hield van hem want zijn ogen stonden Byzantiumvast en

Mekka gericht

ja wij baden altijd in de bossen op de naakte aarde
 wij zeiden daar zacht voor ons heen in machtige koren bezweringsformules
 de mensen wisten niet wat zij zeiden
 zij kenden nauwelijks de woorden
 maar de formules werkten voor ons de waarheid uit
 hele speelscènes uit het huis van Mekka
 ook bij ons natuurlijk geknielde kasboeken
 en uitgetrokken registers
 en wonderwerken van techniek binnen om de steen te verplaatsen
 maar het gasthuis wezen is goed ontwikkeld
 en voor vriendschap eten wij zout
 in dorre woestijnen
 zonder drank
 met schroeiende tong zeggen wij dundrukwoorden vol gratie
 wij buigen over fatamorgana's waterzucht en brollelen de horizon af
 wij zeggen definities uit waaraan niet te twijfelen valt
 zelfs in Parijs hebben we een Moskee die buiten staat
 een tweedubbele waarheid
 een dubbele boekhouding
 het contrapunt en de tolerantie
 en de scheppende paradox
 de zogenaamde Twee Zielen Mens
 dit alles bewoonde ook Himmoed
 het samengaan der tegenstellingen lag niet in de doctrines het was meer het oppervlak van zijn
 gezicht binnen het kunstlicht waarin wij elkaar ontmoetten en hij te kennen gaf veel van hollandse
 shag te houden
zie je god zei hij woont in alles waarover ik dicht
 over de idealistische vernietigingsdriert hier in de zwarte broeken
 zo op straat zie je
 en in die vrouw die haar kind verzorgt maar laat het huis niet meer kan vinden alcohol en erotiek
 binnen de heer der materie
 wij zijn al zo oud dat wij maar naar binnen hoeven te kijken wie spreekt
 gunstige voorwaarden voor een groot verlies
 zoals Petrarca zei gisteravond over het pauselijk hof van Avignon
 daar danst men nog altijd in het Frans glimlachte Himmoud
 nee ik proef nooit iets van varkens

wat reizen open gooien binnen het graf van een wereld is met geen woorden te zeggen en binnen geen vormen van het nieuwe comfort te dwingen want de wereld is groot woest en ledig als het mensenhart op de donkere nachten van het zijn wanneer het rond gaat dat zwijgen der plaveisels nog glimmend van daagse regen en de daden nog hard langs het trottoir der laatste mensen die de bus namen of liepen zo in iedere stad waar de slaap zich sluit met de blinden der gestichten voor de ogen en het oor op de vensterbanken der angst ligt te luisteren als onzichtbaar wereldbalkon uitstekende boven de moerassen maannachten in de ontzielde schablonen der richting aanwijzers die dol de stilte van het bier hebben gedronken dat druipt uit de ogen der dorstigen die de aarde gaan en de brug maar steeds weer bouwen tussen dag en nacht en de laatste boog niet kunnen spannen met hulp van alle vrouwen die te krijgen zijn en zich vergeven ook dodelijk gewond door het beest dat zacht ligt te knagen in de lichamen van omfloerste trommel en zwijgende klok en naarstig de grondvormen bestuderen en getallen en leerlingen oproepen om dan de arbeid te kunnen registreren en de tabellen bij te houden en zo te bouwen een heldentijdperk van filisters vol maniakale aanbiddingen binnen het bed van de tijd die geen slaap gunt en de intieme histories op straat wil gooien waar het bord nee staat binnen de materie van hetgeen aanwezig is

die duistere moleculen van slavernij
 verkruid tot stad
 geen omgevingen meer die bloot staan aan licht
 een boer leeft organisch en vegetatief van de aarde
 een man uit de stad leeft vegetatief van het land en zijn burens
 hij heeft een cerebraal pak op zijn tong liggen
 is geen natuurlijk product meer
 dit is een lange ontwikkeling
 van af de middeleeuwen werd het donker in stad en land
 men is toen in het wilde de bossen gaan kappen
 nu is er te weinig loof op aarde
 de erosie ontwricht
 de magistratuur van het recht staat machteloos met het wetende oor in de hand
 ze hadden het nooit gedacht
 een extreem egoïstisch beeld van de bloedsomloop in alles
 straatroof is nu gewettigd
 het wordt met het oog bedreven

de techniek staat hoog en niemand mist het horloge dat op hemelvaart is
mijn paard mijn paard riep het kind *hier is de regenboog*
de toon op de tong wordt gelukkig wat ruwer
zeggen de booswichten
wie heeft genoeg tijd over om te zeggen: *krijg de koorts en de pest*
maar de vrouw is een hoger wezen zei mij een stille man laat in de dag
ik knikte
u weet het zei hij ik zie het ik had een vrouw en zij was helemaal blank haar lichaam niet alleen
maar ook haar lach en de nacht in haar ogen een rokend vuur onder sterren van
muskaatwijnengeur op het voorhoofd van stilte die dan drinkliederen inzong en ons een grote
poort opendeed langzaam een levenlang door tot de intrede van elkaar tot het animale standpunt
van het missale brood zo waren wij zei hij

[XVIII]

ik hoorde

de unvollendete

in de grootse

verheffingen

der steden

die mij amorph waren in het wijze muilezeloer van een schoot
 ik leidde een kudde zwarte schapen over het land van een lichaam
 met de brandende galg van een slagschip in mijn hand
 de totem modern van Hedda Stern
dat is de kruising van een autostrada binnen menselijk vlees zegt Hedda
 en het mysterie der machines op gevoelig canvas
 het zwaarweer op de schaamte der madrilenen
und eine schöne kletterkatze sie war zel een duitser in het donker
 zijn stem stond hees tegen de muur op
 ik reed de Moore-monumenten naar binnen door de gaten van god met
 Mozart 90 km per uur door de nacht van het oor
 vreemde mensen spraken mij toe gemoedelijk in een onverstaanbare taal
 een witte poort in het hete zand van de ogen
 graslinnen in de rode bladeren der melancholie
 een man en een vrouw die voor mijn ogen vechten in bed
 met het kampeerverdriet in het lamplicht
 zo zingt Edith Piaf uit de kuil in haar hart Mon Légionnaire
 en het vaandeltje van de roode rauwevlees tong tegen de hemel
 toen Mabrouk ben Messalah het lichaam inmetselede
 de muur stond sterk voor het oog
ja zei de man een vrouw is een standpunt onoverkomelijk binnen de tegenzangen van het
dagelijks doen
vormeloos als een sneeuwjacht
 ik stond alleen in die nacht ging de vrouw verder op de weg van terug of naar voren dit lichaam
 en de wind blies het bloed vol koude stenen en de mergel ging rechtopstaan in mijn huid en
 mijn stem ijzede nood in mijn ruimte voor mij geheel alleen een wereld te klein voor het weer
 dat groeide en de huizen dichtsmeete tot de dubbele ramen van goedbewaarde woningen en
 lachende frigidaires wijsheid die de oude boeken in mijn hersens citeerden tot warmte en
 smeltpunten en het geloof om de berg te verzetten die de wind om mij opwoei en de dood die
 speelde op de ragfijne tongen der witte kristallen een doordringend lied zonder genade van
 illusionnaire vrijheidsliederen die van vroeger van de arbeiter von Wien maar meer de vallende
 bladeren van de late eeuw waarin ik leef zo zeg ik de vrouw alleen met twee liefdes in mij die
 mij van weerskanten het vlees van mijn lichaam mijn ziel rukken en vermageren binnen de huid
 waarom nu het zwaarweer staat van twee buien onweer bevechtend de staat van hun leven

dit is de dood zei de man
de vrouw knikte

ik ben zo paradoer binnen de gang van het bloed en geheel hotel en zou door dit land kunnen gaan met het geloof in mijn ogen dat alle bergen tot vlak land maakt en de naderingspunten langs rechte simpele lijnen tot elkaar drijft maar ik sta alleen in dit duister prijzen van een wenselijk leven binnen wat mogelijk is en de mogendheden in mij begrotingen aan mijn handen doen over witte vellen papier van hartgaaf dubbeldik in de letter der gebeten nagels die mij een particulier veld krabben op mijn Pelléas en Mélisande huid vol liefde voor twee die ik het hart vreet en het bloed zuig en niet kan geven wat zij willen

dat is duidelijk antwoordde de man

binnen de verbeeldingen die mijn bloed doorstromen zei de vrouw
schuchter staan zij elkaar het kamp uit te leggen en de krijtstrepen te trekken en de een loopt naar de hoeren als de ander met mij slaapt en het zwaard wordt van weerskanten in de lijven gestoken en ik lig in zeven bedden tegelijk en laat de sombere stemmen der leden in mij drommen tot het orkanisch geworstel der hopen de rechte die diep staan op het aardse vlees en het land de huizen ontleemt en kaal vreet

zo lig ik bruto

netto ben ik alleen

zij schrijven vruchtenrecepten

leggen problemen binnen vochtige lakens van menselijke huid

zingen intermissen uit het brood van mijn gigi-daar-kom-ik

de bijeters zwijgen langs de kant van het meegevoel

insectenjagers heffen de kleeflappen

dit is de rode doek

dit is de zwarte rook

dit is het staande bloed in het oog

zij brengen het dagelijks nieuws en de instructies voor het ensemble

zij drinken jenever binnen mijn gevarieerde muziek

zij steken de trompet door het ochtendgordijn van zwakzicht

also zing ik den Heer

en de vervloeking

wie wacht aan de kant van deze cantate die alles bergt vroeg de man mij

ik ben een reformkeuken een proefmachine en doorvorsers van reukwerken antwoordde ik voor de vrouw die zwijgend stond in de iris van haar oog en naar binnen keek en telde de frequenties die door de zenuw tot de naald van

het hersenwerk gingen en terug en zij zuchtte een gat in haar hart en haalde de wereld omver en dacht aan veiligheidsacties binnen de omwentelingen der kussen voor de dreiging op de lippen der investeringen van onzekerheid die het witte gezicht van pas gewassen lakens draagt en muzelmans korankoren aangeeft met:

het is groot
 het is zo groot
 het wordt steeds groter
 het bos
 de bomen
 het gaas
 wat groeit is zo groot in mij
 wat groeit wordt steeds groter in mij
 wat groei ik groot over mij
 het bos in mij
 de bomen in mij
 het gaas dicht in mij

ik drink stil jenever en kijk haar aan
 ik denk ik ben op reis geweest paritair in comité gesloten
 ik heb het helemaal afgebouwd
 een feesttent met wisselend programma en aangrijpende voordracht over de loop van de sterren
 waarin ik sta als een naakte vlamme man en mijn baard uitleg als melkweg van licht en mijn
 voeten de duisternissen geef uit aller mensenhart dat groot klopt in de muziek die bijna niemand
 hoort

die er was in het koorwerk van Carmen die mij minde in de nacht van Madrid en duidelijke letters schreef in mijn bloed tot het onverstaanbare woord

*rabat mij
schavot mij
mij pot mij
o mij ik jij
te quiero
ik yo oh wie mij*

madrigaal mij dan het hart maar aan binnen het herhaaldelijke bloed van mij de gang is oh is open ik jij de weg de poort tot wat ik ben met het geld in de hand de ochtend van grauw de open ogen en naast te staan en te zien de winst voor het kind ik ben getrou-getrou-getrouwd oh ik je kent me nu en niet zo maar ik yo te quiero zo in mijn hart nou je weet een vrouw een spaanse vrouw die mint ik yo amo ik altijd en toen het telaat was ging hij weg en ik alleen oh yo te quiero holandeas mij dan en geef oh geef veel ook het geld wel maar alles ik zal je de naam wel noemen het staat in mijn hand lees het het schrift van duizend nachten en één liefde in mij openmaakt in de streling die het geld niet telt ook ik niet yo te quiero en mi corazon ik de hemel was voor veel mannen mij niet open gezien want ze hadden dogen dicht en geheel gesloten trapten zij in mij rond de schoenen nog aan en de belachelijke sokken en oude meubels in hun bloedkassen de ordinaire kook mij dan maar leeg ik mis ook wel wat en jij ook en nou zien wat je geven kunt en de ogen open met het slot van ik zal zien wat mijn mes in je doet en de pijn nauwkeurig waarnemen es un gran sacrificio para mi hijo voor mijn zoon een offer ja ik vertaal je wel op mijn lichaam want je doet het mij aan en ik ooh geef gééfé gééfé mij mij dee bande de sarah die al ook ik ooh al negentig hihhi ik de onvruchtbaar het mag niet meer ik heb het toen gekregen mi Garcia de ocho ahora van acht nu ik ooh al acht jaar iederen nacht een aanwendsel zeker ja wat je mij daar zegt wat zegt het mij daar in mijn oor ik ooh te quiero con corazon met je hart jij en je vingers zacht over de navel mijn lichaam een gat in de wereld tot de hel ik de hemel mij ik ooh ik ook jou quiero ik je wil en kom kom kom want diep in de rust van dit lichaam woont de Carmen de eerste de liefste de mooiste madrilene van acht jaar her en niet de klimkat raffinée van de nagel maar rood en lang en krabben aan het genium genitalium wat voor handen barbaar dan de vrije gang de avondgenoten in de rondvaart van mijn land dit bloed ik zeg je de muziek wel van toen al ocho años acht jaar de klok voor een ander het offer de blok van het bed dat openstaat in de schone lakens iedere dag gewassen ik was en was en was ooh ook ik ja getrou zo getrouwd je weet en nu weer zo lief iemand in acht jaar waar een noorderlicht in open ligt...

ik dronk stookolie uit je lijf

jij mij de plaat van het woord afdraaide en in het slagwerk zette de hand omhoog

balance balance noire

mijn haar is mooi zei je later in een wrong en je oog uit het hart van de nacht lachend en mijn vingers tellend tien samen aan beide handen zeggend op duizend nachten één zo we aten in een rose licht een groot bed vol lakens

er liepen kristallen rond doorzichtig

je zei: nog eens in een moe woord

ik zil me te bedrinken
en daarna de gestrekte draf der stilte van rode avondvolken op je wangen
ze zongen van acht jaar de zoon de liefde het brood en de vissen
de stilte
de celesta en het slagwerk en het strijkorkest andante maejestoso
en de koele zangvereniging van het ontwaken in de wandel der vreemde straten en het park van
de dag dat opging door de dichte ogen van je slapende lichaam en ik opstond en wegging
en wandel de wandel door een nieuw land onder nevels
je lag stil
het was zwijgend
ik ging je werd niet wakker en vroeg geen geld
ik telde het in stilte neer
je hand bewoog naar je lippen naar naast je op het kussen
je bent belazerd zei iemand uit de muur
je werd wakker en keek
ik ging
es la vida zei je
je wuifde me na
je sliep tot in de middag
's avonds kwam ik je tegen met iemand anders
je keek en je telde de slagen van het hart
es la vida
het staal van het dagleven
es la vida
er stond iets stil in de straat van de blikken
de verkeerstoren floot schrill driekeer
es la vida in de pasapoga
dag Carmen zei ik en het verkeer ging door
hartversnellingen gingen zwijgend voorbij
een meisje zong te quiero
de valse munters maakten nieuw geld voor het kind van acht jaar
het speelde met de auto die ik je gaf
de auto stond stil en toette driekeer in je blikken
mat en strak in de huid stond de Banco d'España
je lichaam liep onder de mantel van bankpapier door
er viel een kloppend hart in de goot

van wie
 es la vida zong de canto van koele steen in het hoofd
 de rabinale rumba's der trottoirbanden zwegen
 zo is het hart tot het been gemeten
 zo staat maejestueus het hart onder de mantel het oog van bont
 zo sloeg in wat de brand niet kon weten de ster in de stal van dit lijf
 de stal liep door
 en zong het lied es la vida ahora te quiero como un otro
 een koel huis van ijs stond de volgende nacht om mij heen op 1750m hoogte
 het was de retortenlawine van witte sneeuw uit de romp van de hemel
 om een berg te bevolken
 Vicente Garcia deed open de wegwerken van boven
 hij lachte en bood mij de wijn van een vuur en een warm bed
 er was een gesprek
 hij knikte en zei Goya woonde hier ook
 de hongerusillade van een volk in zijn ogen
 de torero die bad in de Iglesia de Macarena
 en aan de oude steen waarop de keuken rustte en waarop de vrouw bewoog
 hoorde ik het beeld van Greco spreken kruisigend den Heer
 zij vrezden allen de stier zei Vicente Garcia in de loop van het gesprek
 zijn vrouw knikte
 zij voedde haar kind van vier maanden
 morgen warm water in de radiator Señor
 mijn vriend staarde in het vuur en dronk de wijn en zweeg en zag de grauwe Pyrenëen een wit
 doodslaken sneeuw om hem heen weven en nu zou hij toch nog slapen in een nauw warm bed
 en hij vreesde dit leven meer want het was niet de veiligheid van goede regels maar de
 onbeteugelde hartelijkheid van een hongerig man die hem alle dienst bewees uit het hart dat
 maar klopte zonder te weten de dag van morgen die op zou staan en het vertrouwen had van
 droog brood door de harde hand die de sneeuw zou ruimen tot mei volgend jaar
 es la vida
 en ik reed in de tram voorbij lijn 10 en zag op de hoek van de straat twee vrouwen de handen
 op elkaars schouder zij spraken het onverstaanbare woord van hun ogen tot diep in het kennelijke
 vlees
 de handen wogen zwaar
 zij waren littekens in de avond

zij zeiden elkaar een woord
uit de bezige massa's der bevolkingen
die de wonderwerkende naam van de god zijn
de poort van de lichtende schaduw
waarin de boringen verricht worden zienderogen
ze leggen het hart op straat zo langs de kaden en in de kranen der hooghangende goederen
tussen hemel en aarde onder het bereik van het oog van openbaringen vol en de vrees der
verwerkelijking
het gat in de dag dat alleen loopt
die de afstand gaat binnen de ringen van onontkoombare woorden
de ogen zo soms een dode brievenbus
zoals de stem van de vrouw mij zei door de telefoon
met mij is het niet zo goed het was een miskraam
wij hadden gehoopt
wij hadden al kinderzegels ontworpen
en geheime diensten waren in ons bezig tot het opwerpen van dijken
en veiligheid
en veelnamige steden
de stad Yellowknife
het gele mes heeft in mijn oog een diepe stereoscopische film gedraaid
waarin alles gebeurde
het nachtverkeer in de straten der duistere vertegenwoordigers
die hun gang in mij gaan
ik heb zei jij een moors hoofd
het is zo maar mijn lijf is een modderstad vol weelde
ik ken het plaveisel zoals het zich onder mij beweegt soms ging zij door zo vol van de beelden
mij zelfde onzekerheid en het klein geloof binnen zijden jurken in de weet van een mooi lichaam
en de schijn mee maar diep in mij mompelt het dodelijk aardgas van eeuwen verdrukking van
een volk oud en uitverkoren en scheef in mij gelegd tot de uitgang verstopt maar met de kennis
der openbaring in mijn vlees sta ik machteloos in mijn begrenzing zoals ik zag in een dood kind
waarvoor ik het lied al geschreven had
in de geheime toonsoort van mijn stem
en gereinigde mythe
een goudwinning binnen een verborgen leer
die ik las en vreesde onder mijn voeten
zoals jij nu zegt over Spanje

die vrouw met vijf kinderen gelukkig in kou en honger en sneeuw
 die de kristallen droeg en geen diamanten
 die alchemic was binnen eenvoudig beton
 dat Spanje dat ongelukkig is in jouw stem en mij aanspreekt want ik ken deze mensen en hun
 landschappen en de put die zij bewonen en bevolken maar zij
 hebben het lied niet verloren
 en ik de rabijne religie
 ik sta alleen in een mooi lichaam geheel vermenselijkt
 de elementen zijn overvol en geladen
 maar de energie kan de naam van dit leven niet dragen

**niet de troon van een korte dag in het oog van een naakte man zoals ik zelf sta tegenover
 haar in de vlam der kaballistische uitleggingen en de apocalyptische ogenlagen uit de
 beschilderde wanden van dit vervalste zijn zoals het aangaat in spookbeelden en zich uitzet
 in verstulpingen binnen geronnen bloedbeelden over en langs de wegen die het menszijn
 te gaan gedoemd is uitgedrukt binnen een niet te vatten waarheidsgehalte op afstand met
 dromen doorschud en omweven en uitgeheven uit de persoonlijkheden van volken en
 dagen die zich herhalen binnen de mythebeeldende kracht van dit woord dit
 doorheengangswoord dat ik leerde spreken uit het begraven hart binnen de golven der
 geluidszeeën gesloten als een middeleeuws fort met de bazuinen blinkend op de toren
 gestoken tegen de dag die de bevrijding der nachtbeelden brengt**

zeker Maria zei Anna nu het weer licht is komt er iemand die ons verstaat ik ben een meester
 in de kunst van het fluisteren hoorde ik de muur zeggen een verschrikkelijke taal van extase

**demonische overwelvingen binnen de huid van gewone woorden van de straat die zijn
 verkeer zet binnen de mens en geheime diensten gaat onderhouden en boringen verricht
 naar de achterlichten waarin zij het voorlicht der ogen lezen als een leer vol opklaringen
 die zij weten te zullen blijven onverstaaanbaar hangen in de rode schijn der moordwapens
 en vol redelijke doden die de systemen en lichtgordijnen vol messias onder het graniet
 van de onmogelijke dood tot het absolute brengen van twaalf duims nagels door de leden
 en het hart**

een geheimzinnige diaspora zoals in de stem van de vrouw die sprak tot mij: het kind lag warm maar dood uit mijn lichaam in zich zelf de wereld der volleinding staat iedere dag te wachten

waar ik de wonderen vandaan haal

waar ik de medicijnman word binnen de afgrond

ik draag een licht naar beneden

het gaat uit binnen de stemband

ik stuur haar nu fruit en zeg haar dag en wens haar het beste

im onschuld des werdens slaapt de daad van de dood

de vrouw van Vicente Garcia wiegt haar kind op de pyreneeën

een schooluitzending spreekt over de plaats waar Jezus leefde

iemand in Tibeth zegent de plank met spijkers onder zijn rug

het is een mooi klimaat de essentie vol fabelvogels

binnen de vleugels der Phoenix woon ik samen met zonderlingen

wij bedrinken ons dagelijks voor de stofwisseling

de verlossing der wereld binnen de emanaties die ik in mijn stem bouw vol kleine handige

werktuigen van substantie en verschijning uit alles wat gegeven lijkt aan kennis maar het

oog en de hand uitloopt waar onze lichaamsnetten zich overheen bewegen en buiging

maken en elegantie uitvinden tegenover het intreden der ziel die ingekeert is en slaapt in

alles en het onberoerd laat in de vormen van wat is en zo stilstaand het raadsel herbergt

il faut agir riep André Malraux uit tegen Spender

niemand heeft de kracht der bewegingsloosheid

ik kan niet goed mengen sprak een revolutionnair die een vriend had

de schimmel binnen het bloed dat de huid vol rozen zet

speelt kleine intermezzos op het kerkhof

springt uit de benauwdheid

il faut agir roepen de politici

zoals Yeats zei: *wat nu komt is de politieke mens dat is slecht maar wat daarna komt is de*

spirituele mens en dat is nog beroerder want het verschil tussen dood en leven is dan opgeheven

dat is verschrikkelijk

il faut agir

en dan zetten ze je naam op een lijst zo van vrede voor allen

en die naam wordt misbruikt

en dan schrijf je de vloek neer tegen de abstracties

maar de Messais zal komen wanneer alle zielen in het lijfelijke lichaam zijn

binnen getreden
 dit is de metempsychose
 de uitweg uit de huid
 de zielen die op gang waren tijdens mijn geboorte en opvoeding in mij en nu samendringen
 binnen dit onverklaarbare beeld dat ik ophang aan alle muren nadat er wel lijflijkheden
 in mij gestorven en begraven zijn de kringloop en verzwagering tot heilige profetie der
 onmiddellijke waarden gegeven binnen de hulpeloosheden van kleine kinderen en
 volwassenen die goed georganiseerde wegnetten aanleggen om onder elkaars bereik te
 komen de stammen veraf die in de ijver der verschietende horizonnen tegen elkaar staan
 te verbranden
 een nieuw godsrijk begint dan
 dat is de vermenging der gebeurtenissen
 een franse sensatiekrant
 en de dobbelaars op de stoepen der tempels van Boeddha op Malakka
 chinezen die het lot der europeanen verkwanselen
 hup weer een bus in brand
 weer een planter dood
 weer een meisje met een mooi mes fijn besneden in haar blanke hals
 het dobbelspel gaat door
 het zelfde woord betekent alles binnen de klank
 het grote oosten is de wereld
 de wereld het grote oosten
 de grote zwijgende moeder der aarde bergt dit alles in haar schoot
 is dit de reiniging uit de oernevels?
 het duurt lang zei een vrouw die binnen de pijn op het moederschap lag te
 wachten
 de vergoddelijking binnen de wereld mijn beeld dat hoog opstaat en schuil
 gaat soms onder de kustlijnen van het vaste land dat ligt binnen het bewegende
 water der menselijke gebaren
 dit is de ijver in een heilige boodschap
 van richt u allen op
 il faut agir
 il faut dormir
 binnen de daad van het bloed op het grootse rytme der getijden een volmaakt beeld
 oprichten en bouwen tegen het absurde in tegen de tegenspraak een mooie huid opzetten
 en kleine boosaardige dieren rondsturen met de scherpe

tanden der verborgenheid
als een belastingstelsel vol inspecteursogen
het grondgevoel binnen mijn woorden is een gebed dat het mag zijn zoals
het kan
desnoods met een mes
het erkennen der vermogens
van alles wat woont op aarde
van de aarde en de banden diep en hoog en zijwaarts uit haar uit
wat de plaats bepaalt die wisselde binnen de niveaus der kosmische banen
de verdrijving uit de onhoudbare huizen
een nieuwe grondleer binnen het vreselijke raadsel
toen zij stond op de driesprong met één been rechts één been links
en het twijfelachtige zicht naar voren

**het achteroog zwijgt en zaait tanden op de weg terug en de tanden baren wilde zonen en
de zonen ontmoeten de moeder als maagd en schenden de maagd op de driesprong en de
maagd wordt moeder maar het achteroog ziet achter en zendt nieuwe legioenen op uit de
tanden zonder genade en de moeder wordt wederom maagd en verliest het gezicht van
voren dat zwarte lappen legt over de toekomst als offer blok buiten gebruik en de halzen
die afgesneden zullen worden naderen stil onder de dracht der hoofden en de adamsappels
rollen heen over de vloeren mekkerend binnen de schaapachtige onschuld der dingen**

zo ziet gij zei de gids dat het haar en de nagels door groeien en iedere dode
twee scharen mee krijgt binnen het graf
een voor de nagels
een voor de haren
en één man die alles scheert
zo sta ik als een asyl voor goden temidden der levenden
zo zou ik willen zijn binnen de drift de kracht van de wagen die allen rijdt
een wereld van denken op wielen
iedere morgen vol nieuw beroep
binnen het onbewoonbare
binnen de onbewoonbaar verklaringen
binnen het geautorizeerde doen van de dood
binnen de wil van de jammer op aarde een lampion op laten
fraai beschilderd

in de keel van een pratende god
 over het lachen
 een zielsverhuizing in de ogen van iedere hond
 het aanbrengen van nieuwe vuren op de blote hand
 zo gaat wie wil
 zoals ik wil
 in het is
 mijn ik mijn ogenblik
 dan komt het voor ik loop met lege alexanderhanden uit de dood kist
 van mijn lijf
 door de straten
 de lepelstraten der geuniformeerden
 die dichtgeplakt zijn

en het gaat aan in mij om mij mijn bewogenheid te behouden en de kettingreactie te zijn van de zwijgende angst hunner ogen en de stomme staar van gesmoord wij zijn tot de stem en het oor verdoofd en zonder genade gelaten in dit pak van oud papier om alleen nog de loze lepels te heffen en de klank van binnen dof te houden met vulling als kapokmatrassen wij vrouwen en mannen doen wat het lichaam ons voorschrijft en de tellende klok binnen een etmaal zo is de bewogenheid van mijn woorden de patiënt van deze wereld geworden met het zwarte laken op de plaats waarde mond pleegt te lachen en uit te gaan en ik mij bevind tussen de steile wanden die mij duizelig maken binnen mij zelf en het oog open doen op het verschrikkelijke zicht van krekelige dieren die zich bewegen geheel over alle huiden de schoongewassenen niet uitgezonderd en ziek over de mooiste vrouwen die ik in mijn armen houd arm vol schaamte over een mooi lachend lichaam dat uitgestrekt over de geeselpaden van mijn blikken dat ontzettende leven voortzet binnen een valluik zo open op de weg opgesteld en zichtbaar maar vrolijk in te gaan niemand gelukt wat in hem woont niet mee en achterlatend de waarschuwendende miskramen van hun handen en hun dollegeesten

dit op het balcon van een tram
 van Cyrano de Bergerac die de liefde deed in het woord
 en wist dat het zwart was
 en heilig boven het offer dat rookt
 en het hart zeven maal zijn gang liet gaan door het lichaam van een ander
 dat ik wijndrinkend besprak met mijn vriend
 woest in de gordijnen hoog aan de roe
 om de vrouw die het mooist in de wereld is
 die van hem de kernreacties regelt ver in een duits land
 dat de vrouw is volwassen zoals ik haar zag eens in zijn armen
 wel geheel wijn en freddyaans
 hoog in de uraanzuil van het vlees zij beiden
 op de torens van het haar dat de plafonden scheert
 nog jong in de rijpheid van haar nagelwerken die de huid pellen
 haar ogen ontbloten mij telkens opnieuw
 dit is een zucht uit de verlegen verzadiging van het vers dat hij dagelijks schrijft
 wij drinken nog woester de wijn iedere avond
 wij drinken de lepelstraten der gevoederde ogen leeg
 wij zeggen wie ons wil stikken houdt de mond voor zich zelf
 ik zeg ik zal wel schreeuwen van jullie die de stomheid geslagen zijn en verdoemd omdat het
 dichtgelikt is binnen de dressoirs jullie godshandenboeiers zonder doen dat wat de dood in 't
 vege aderwerk aan adders consummatum legt
 zie je zei hij mijn vriend die Bergerac die schermde had nog vijanden en met een vijand ben je
 niet alleen
 en de losplaatsen van haar lichaam zijn zo ver
 in een duits land met zes noten brahms in haar handen staat ze alleen sirenen los te laten en
 heksen weg te dansen zonder mijn ogen en ik denk dat het niet mag maar het weten van dit
 gebeuren en zonder mij maakt mij de odysseus gebonden aan de mast en de gieren die dan
 rustig iedere dag mijn lever wegrukken mij de prometheus die haar het vuur uit vond
 ik sta soms alleen met open mond in het slechte gebit van dit leven
 het duigenvat der bezielde vrienden
 die de moderators niet kennen en het zware water de bevruchtingen zo eigen willen dragen dat
 het idioom de persoonlijke wielen vol messen plant en de stenen snijdt tegen de wegen van
 elkander en door de ledematen haalt en tot invaliede levenszangers vormt die de gebreken
 kennen binnen de fraaie be-

schilderingen der ogen... de afstemschalen worden dagelijks verzet binnen
 de annalen
 we schrijven elkaar namen
 analphabetische
 wij die het verstaan hebben en beter weten dan wie
 van de temperaturen van zeer oude aardlagen
 en de verschuivingen
 en het electronisch hulpgeroep binnen de wereld
 wij lezen dezelfde kranten
 wij voeden dezelfde kinderen op
 wij zijn een nauwkeurig fabricageproces dat wij volgen met eigen oog en
 hebben hetzelfde laboratorium voor hartszaken
 het is nabij nooit meer geopend
 binnen een dichtgeklapte vriendschap
 binnen het zwijgen van moedige overeenkomsten
 we bezingen dezelfde jungle en gebruiken quadrupels en triangels
 en schrijven de fugas uit in mooie omwegen
 wij kennen elkaar en groeten elkaar
 wij wassen ons nimmer schoon
 duizenden graden meten we nauwkeurig binnen profetische woorden
 we hebben een clubblad en eigen drukken
 de apparaturen van menselijke lijven staan levend in ons afgedrukt
 ik zeg dit ook voor jou
 en voor haar
 en voor de Ofri die langzaam uit mijn handen loopt tot het Andere
 en voor onze vriend die vroom is in het aarzelende woord dat hij juist
 weet over zijn lippen zodra de vrouw die alleen in zijn nacht woont aanwezig is uit dat land
 waar de Elbe de liederen zong van de oorsprongen uit het middenrif der aarde dat beefde onder
 de handen der gevangenschappen en de harde lijven der rubberfabrieken vol kunstmatige
 munitities om het sneeuw der russische zielen tot vloeibaar water te maken en regelmotoren van
 een grotere productie voor onwelwillende houdingen en verminkingen binnen alle tien der
 zendingsvingers
 die wij iedere dag uitsteken
 wij zijn uitstekend binnen de verguizing die de dichters van deze wereld wacht maar ik heb nu
 bemande woordballonnen laten oprijzen de één vlak na de ander en zij staan als een zuil op
 temidden der mensen

zij lezen zich vol angst
verlangen een mooi weerbericht
ik raadpleegde de boeken en de opnemers binnen het getourmenteerde
uiteenlopende grootheden registreer ik zonder moeite
de verschillen hebben een eigen duidelijke stem
van ongenade
vol hartstroom
en meetinstrument
de majuscule orde van mijn hanteerbaarheid
en de aflezing der bovenmenselijke schakelingen in dit materiaal
nieuwe bonden voor een menselijk samenzijn boven de beschikkingen uit van
het benauwde briefkaarten-systeem der verdorde boodschappers
**met de veldkijker scheur ik de grond open om de vogels der besterving lucht te geven
want wat de universiteiten vol verschrikkingen niet kunnen en het studium generale der
voortuitstrevenden niet kan zal ik volbrengen met een zwarte kunst die niemand spaart
en mijn eigen hart uitrookt voor het blote oog opdat ieder ziet dat het een bloedvat is dat
brandt binnen het puin van deze wetenschappelijke vernietigingen in het spiralen lijf dat
de wervelkolom van ieder mens is**

[XIX]

niemand

is

waterdicht

en iedereen wordt gebruikt als draaibank
 niemand is een objectief huis
 de oculaire buizen staan op ons allen gericht en vallen ons mee en
 uit en aan zetten de contraoertjes voorzichtig op de vitale plaatsen als
 middeleeuwse duimschroeven en gordelbewakers
 zoals ik ze zag in het Prado zeer kleurig opgesteld
 maar de mens behield een hemelsgezicht
 en een vlam in zijn lijf
 en wist van de geest die de eerbied vraagt binnen het bloed
 er was de narrekap en het open vizier
 en ieder had een gezicht
 een winkel vol feestneuzen
 omzettende muren vol vicieuze cirkelbogen die de duistere gang gaan
 weet wel de hoogstraten en hofklieken die de zang aanhoorden der arme dichters
 vergeet niet die troubadours die de vrouwen gaven wat de edelman miste
een geest vol fijne dingen

schroeven die met grote spoed de gang tot het hart draaiden en de edele vrouwen hoogzetten
 op het paard de benen beide aan één kant omdat de verbeelding alles spreidde wat nodig was
 tot de gekleurde paarderokken toe en het paard bloot zag en de vier poten stampend de snuivende
 aarde van weelde om een dol leven dat niet mocht en dat ging en deed wat het kon en de biecht
 op de lippen zong der zondiging en de waarden uitdeed binnen welgekozen woorden
 zoals deze
 die onverstaaenbaar geacht worden
 omdat men nog nooit gekeken heeft
 omdat men het oog liever dicht hield binnen de gierige hand der vreze
 ik zei van de Alexander hand
 maar er is ook de Alexanderbibliotheek
 die is verbrand hoor ik mompelen
 maar zo is het duidelijk dat alles de naam blijft behouden waar de brand heeft gewoed en zal
 opstaan iedere dag aan de bermten der gebaande wegen om de portefeuilles van het verleden
 levendig te tonen van de brandpunten.
 de brandpunten geliefden in u allen die mij de vervloeking aandoen
 afvijlen tot mooi gestyleerde kaleidoskopen zou een deugd zijn, zucht ieder maar ik ben liever
 de bezielde tandenborstel van uw psychisch gebit en de

schuiflade van uw verstopte wegen, die ik opentrek en kosteloos gezien de prijzen der
 pseudoheiligen die zich de ater der psyche noemen in een mooi woord
 een opstaande spiegel draaiend tussen twee standers
 dat is de ziel ook
 het gedeelde abc zei iemand maar niet met hen
 ik soldeer de brugstukken tot moerdijkse verschijnselen van vermogen door de arme mensen
 heen die allen zo zielig zijn en alleen zoals de man die zijn zoon vond en liefhad binnen het
 lichaam
 een volledig kraakproduct binnen menselijke vetten en heilige oorlogen om gewenste
 eigenschappen te verkrijgen en niet kreupel zijn
 ik lever een voor- en achteraanzicht en één binnen in
 ik houd de gegevens precies aan zoals je leest in processtukken
 ik ben geen droge batterij en vuur dagelijks vrolijk het papier vol
 ik heb ook soms een zondaagsgezicht
 en liefde voor de rechtontvangers en gewone mannen en vrouwen
 ik ben en ik weet mij ongrijpbaar als allen en alles
 wat moet ik met de valsspelers
 In kwikdampen verstikken en het lichaam verbranden en over de wereld verspreiden als helder
 glas vol waarschuwingen
 nu gaan hun stemmen nog
 en spreken uw dood
 en gij gelooft
 en ziet de rook niet die om uw lijven nadert
 ik blaas uw doorzichtig glas en de bollen van uw ogen liggen op mijn beeldende handen
nu de vliegvelden er mee op!!
 lichtopbrengsten en de daverende draf der araben door het eigen woestijngebied en de schijnselen
 tegen de hemelen waarnemen als lachend menselijk vuurwerk o grote goden de feesten kunnen
 oneindig doorgaan want we eten de welgevormde taarten die de aarde de roomhoorn der
 overvloed zijn en los rondlopen in bolle kindervangen en het geluk met gekleurde ballen tegen
 de muren kaatst de zacht verlichte van het binnen-stuk en het intimiteitenhuis een ongrijpbare
 kunst vol heilige plaatsen en schouderstanden op de grote mannen die het uitzicht vrijhouden
 en mooie werelden bouwen binnen de jacht op dissonanten en componist zijn voor hogere orden
 voor de fluoriserende stoffen der menselijke geest

vol industrie met de natuur ben ik en wil het iedereen uitleggen
zulke mannen slaan ze aan het kruis zei iemand
 dat is slechts de nachtstem
 en ik weet mij alleen zonder enige angst wanneer alles wankelt en iedereen nog vaste punten
 meent te zien een mooie verbeelding even voor de angstschreeuw voor het onbegrepene dat de
 regel der woorden verplettert en ijsbergen op straat zet en iedereen staat te huiveren binnen het
 koude zweet van het onverwachte
 dit spectrum van wat altijd gaande is ligt op straat
 ik las het al veel in andere geschriften
 en toen de oude Hieronymus Bosch mij zijn binnenhuidse platen liet zien
 ik vroeg: schrok men niet?
 nee want de duivel liep met god en de demonen gearmd door de huizen en zat aan bij rijken en
 armen en stonden steil zwiingend maar veelkleurig aan de muren van nergens is te leven en
 hetzelfde ook stond te lezen
 de toren van Babel en de blinden spraken dezelfde taal zo tegen de rand van de sloot het was
 begrijpelijk en ook de trompet die het gewone achterwerk van de gewone man is vol onverwachte
 ontplooiingen
 handige licht- en geluidsbronnen die zich niet verborgen opstelden
 zie de feesten aan temidden der verschrikkingen
 wij legden ons vrolijk de kaart en gaven de ijver weg der onbeholpenen
 wij hadden nog het ronde hout in de rug
 wij waren de spreiders van het want en het steunklosje der logaritmen was ons vreemd
 we stonden alleen
 ik stond alleen
 temidden der loden ballast die ik uitwerp in schone gietmallen van onverstaanbaarheid en
 uitdrukkingvol aan het wereldroer geprojecteerd

zo zetten wij dan wijze stenen uit tot de oplopende gangen der duisternis en geven de zeven
 heuvelen het aanstromende water tot bergbassin voor geslachten energie
 waaruit alles gebouwd werd en wordt
 veilige beslotenheden tegen de hellingen binnen het gebied der lieve meiden waar de grote
 hoeveelheden versierde mosselen gekweekt worden en sommige mensen op nieuw geconstrueerd
 op de mooie societeit waar de methodes één voor één in kleine concentraties op de parasieten
 worden losgelaten en

de duisternis met zelfopoffering mengen tot het licht zoals het dagelijks rondgaat
geen verzachtende maatregelen
ook niet voor mij als ik er weer geweest ben als vandaag
en alles aanzie
en wel weet dat Rome niet in één dag gebouwd is en nog veel meer het zwijgen van dit Zijn
dat heideggerdier in me tegen de tijd met honeggernoten overspoeld van symphonieën en
oratorium zo hoog in het woord en gebaar der mensen die de straat gaan binnen hun gemoed
de oplopende of dalende langs de balken der welingelichte gebaren
zoals van héél oude steden
de grijze mammoth Parijs waarin ik sliep de eeuwen door en Himmoed sprak
binnen heilige verbanden op de terrassen langs de goot
dit ontzettende dat ik je daar zag liggen uit de brede bedding
en je ging met hinkende voet van afval
en je hoofd ontvleesd te drogen hing in de zon
en toen je nog geheel Botticelli was doorzichtig en toch gevuld met een vleugellicht
ik denk soms vleugellam dit alles
dat ook die stad die als een dier langs het water ligt
een grijs dier vol slaap
zo had jij je vertrekken die ik kende
met de verzachtingen binnen bekende muren
ik kan je beeld nu maken uit de verminkingen van het hart
in middernachten zie ik op de transen der meetkundige wereld jouw vlam
in dat vuur sta je johanna zo alleen als Jeanne
waarvoor ik meende de bescherming te hebben gevonden
binnen de basiszijde der omarmingen
en het grote woord dat bewogen in mij woonde
maar je hebt mij uitgedaan en de tijdrekeningen verzet zodat ik als een fundatiester de hemel
moest betreden om een eigen orde te stichten een dak voor de wereld een bassin binnen de
zeven heuvelen om de wateren te zien en te keren binnen mijn bedding van boven de aarde in
een luchtig of somber wolken spel
de vingers met de lichtende randen aan de hoge drempel der ruimte binnen vèr slapende mensen
in elkaar

alleen in de processie binnen de stroom der éenheden die ontvolkt ter aarde staan in de geeuw van een gruwelijk dier dat alles onderhoudt met trage kleurenfilms achter de hand vol verlangzamingen ook nog binnen het onveranderlijk en meer dan moederlijk rythme der tijden de grote trage herkouwende moeder vol kinderen de verslindende vruchtbaarheid der inerte slingerplanten zoals het gespeeld wordt binnen barbaarse muzieken in de helse kwadranten der dorre dierenhuiden en de begeerte der gevulde dansen der equinoxen en diepe tijdstippen zoals het in ons omgaat

**in de eeuwige toonsoorten die wij moeten leren zingen en ik voorzing hoog in de nieuwe geloven die ontstaan binnen de oprijzende puinhopen in het weten dat wij elkaar door de stenen bewonen en de rook onzer ogen dezelfde blindheden veroorzaken in een nauwkeuriger verband van onschuld en tot dood van de beelden die voortijds zijn gerezen als besnijdenissen van wat ALLES is
een keer zal ik brandend in de sterren hangen als onverlaat van een wereld maar mij spiegelen en beeldgeven aan de rivier die mij stroomt waarin HET BEELD voor altijd zal wonen die mij dit pad gaf en mij als een onverschillige liet staan in de schreeuwende eenheden van mijn huid**

ik vraag mij af: hoort zij mijn stem nog
want soms is de dagblindheid in mij zo streng dat ik een slapend Egypte lijk
tussen de voorpoten van de Sphinx
dan ben ik een pavane zo sierlijk en opgerold en onzichtbaar
en houd mij op tegen de zon
spreek zacht voor mij heen heilige formules voor een ontwaken
een wonderlijke synthese van eigenheden
binnen de weg der mensheid
want niets is mij vreemd en ik zag alle landschappen en menselijke huiden voor de tweede keer uit een diepe erkenning van wat moest zijn binnen de samenstellingen der reeds neergelegde tot beeldgeraakte omwegen
vol natuurlijke vormen
en tegenspraken met mooie oren binnen de uitgeschreven testamenten
een tempelspraak aan mijn breede slapen vol van de ruisende gebeurtenissen van periode tot periode

en dagen vol ongezuurd brood om manna te weven binnen de mond der mensen want wie kan
ongevoed verder gaan?
de eilanden wachten ons en het huis neemt vorm aan binnen de dagelijkse hand der vergetelheid
er wordt gered en gedood
niemand weet waarheen
de vier windstreken laten niets los want zij spelen de inkeer
de schapen lopen geordend voort zonder hoeder en hond
de verloren stammen vinden de weg terug want er wordt opnieuw uit de hemel gesproken en
mijn taal zal u het oor trainen tot verstaan en de woorden zullen verstaanbaar zijn
dit staat stil binnen oude dode torens of in verduisterde onderaardse gangen en in de bloeiende
handen die boven de aarde gaan geheel alleen en eenzellig maar vol bloemen en een taal die
dicht boven de aarde in het reukvlak ligt
en onze handen en voeten zullen de grond van het gaan weer kennen
en deze namen zullen niet onbekend blijven
want er kan wel vermeerderd worden uit de essentie maar de wortel van dit **ik** is van allen en
ik spreek binnen de adem der dingen over wat omgaat door de dagen des levens van de
verdrevenen en verstrooiden het is daarom dat ik de **diaspora** bestudeer en uitleg in u allen
mijn diaspora
van alle volken en ieder mens
uit de gekleurde wagenparken en de versierde stoomcaroussels tot een geheel nieuwe zoldering
van de galerij der onmetelijkheden zo luidt de bel der wedergeboorten door de heilige schriften
een opstand in de voorkamers
op de drempels liggen de stempelkussens
de schuldlappen staan vol varens te kijken in dit adelaarschrift
de adelaar die de koninklijke stengels bewoont
zij zeggen zich zelf tot uitzonderingen in de staf de kaart en het stempel
zij wonen alleen in leemen hutten waar tot zolderhoogte het land in het hart ligt en gesprekken
opent door de kou der donkere ramen en de humus doordringt vol vruchtbaarheid en de verrotting
om nieuwe golflengten in het lichaam te leggen en te weten waar de vleugels worden aangehecht
om te verheffen hetgeen zich zelf nog meer dan zwaargewicht is
gesprekken staan stil in TL-buizen
het zoenoffer ligt op iedere boterham
zij zeggen de uitzonderingen rond tot hoog in de barre bezigheden van het woord en de witte
vogelschedels aan de muren leggen de vegetatie af en uit

[XX]

de mensen staan te kijken met de mond geopend tot de letters der bevolkingsdagen in verband met zich zelf geleund over de donkere laden met de etiketten der gewijzigde populaties om een gesprek te houden in de open lucht bijgestaan door de getemde dieren die het onderling verkeer onderhouden en bewaken en spreken mede in het moeilijke der sociologische invloeden met bezorgd gezicht en het raadsel in de binnensmondse tongen tegen de eigen droge hemel die onbegrijpelijk klank geeft aan de adem en de verwording der verzen aanziet op straat met het ijs tussen de tanden en de handen tot hulp geheven wij allen wij de mensen die leven en zijn onder de hemel en de aarde onze voeten laten slijten en het vuur uit de hiel tot een overpact willen slaan voor de vrede het maal en de maag van al wat is zo het in ons te lezen zou zijn voor wie kan

dit zie ik soms in de handdruk van een man
 die het contact zoekt
 met een nieuw inkomen
 en hoopt dat de deur geopend zal worden omdat de wereld ook van hem is binnen de gewassen
 handen van het weer
 en de kinderen die de grond betasten en papier verscheuren
 zoals je 't ziet in 't eigen kind dat de blik van de moeder draagt vol zachte olie en in 't bad van
 overlevering zwemt en nog rauw de behoeften formeert in het spel met hout en aarde en daarin
 doet wat zijn ouders deden en doen in het dagelijks licht met de attributen tot diep in het bloed
 verzonken en het onhanteerbare raadsel even boven de grond voor de voeten der hoofdmannen
 die de middelzeeën en de zwelvoet bestuderen en richten
 het kind kijkt niet en speelt met de aarde een huis
 de mannen praten kunstmatige geschiedenis voor elkaar
 over het hinkspel binnen de lege hokken in het zicht
 over het slaan van bruggen zonder peilers
 hanggevaarten in het lont geschroefd
 rubbergehangen
 synthetisch
 vol moderne schilderijen en rode lichten voor de scheepvaart
 de rompen gaan in schaduw heen en stichten nieuwe jaren ver vooruit
 de plannen staan te dampen langs de wegen
 de wegen ontwijken dit gebrek aan uitzicht en leiden om

honden happen gulzig in het opgeworpen brood ik sta op de hoogte en vraag mijzelf hetzelfde

waarom dit BEELD in mij volledig moet zijn tot in de ergste vezel der eenzaamheid die het maakt binnen een gewoon mensen hart en de tong woorden geeft die de kritiek kan lachen kranten vol maar mij de das steeds nauwer om mijn keel legt en de stottingen argeloos en verschrikkelijk aan de muren van mijn ziel plant zonder dat het mensen oog der omgeving ziet waar de woekeringen het gordijn op zal trekken van dit ketteren en verafgoden op de geheime vraagstukken die mij bewonen met de kolderverklaringen aan de openbare schuttingen in felle kleuren der verzekerde zekerheid

ik ga een film zien
 morgen is het te laat
 met een meisje een film zien omdat het anders te laat is en morgen met een bus mee om een kind te halen en met mij bekende mensen te spreken in klare taal en om de tafel te zitten met de spiegel en de kachel tussen mijn handen en dingen zeggen over alle graven heen van dit hart en het lachen in een hoek geborgen tot dichte boeken kast tegen het stof en de naam van het kind telkens noemen en hoe het lijkt op wie op haar of mij maar toen ik nog jong was en hoe het nu met haar is en dat het is zoals het is en men moet kunnen wachten ook al bestaat alleen de hoop op groot periodiek verlies en zacht verklaren dat verlies zeggen is een standpunt innemen waar men het houvast meent te zien maar niettemin nooit verloren kan gaan wat eens was en het kind dan maar steeds de naam blijven noemen omdat de klank voor een kind vol is

en vanavond naar de film met een meisje en ook dit meisje de naam noemen wat de ernst is en het spel en mij natuurlijk de wereld een donker speelhol is waar de rook te snijden en ik zeg *ja zoals jij* en zij strekt het lange been tot het lichaam van haar weten en meet en ik zag al ziende dat het een mooi recht lang been is van een hoog meisje dat nu haar lengte nogmaals meet met de schoonheid van het been dat zij enige keren alleen rondstuurt als een renpaard over het overvolle doek en wacht op de knal in de zaal
 de zaal evenwel ligt stil onder het spookverschijnsel
 ze zegt: we lopen vooruit op wat niet aanwezig is
 zij zegt het tegen zichzelf
 een traag vraagteken neemt gestalte aan in de veer van de hoed van mevrouw voor ons
 meneer wringt haar hand in een fijn ogenblik
 zou het nog in orde komen hoor ik vragen
 de film kleedt traag een leven uit onder mooie woorden
 alles stond al in de krant zei iemand
 maar niet van die cultus riep de apostel uit Rome
 ik maak alle dingen nieuw denk ik langzaam uit met de hand van een mooi meisje in de mijne en onder het zeggen van woorden die niet deugen
 zij verlengt zich nogmaals onder de invloed
 ik zie kosthuizen opengaan bij het wisselend beeld van het volk
 wat wij allemaal eten

Richard Tauber zingt van engelen met fijne tong in een vet toestel
daarna belt iedereen af ook het meisje naast mij in de film
ogenblikkelijk worden nieuwe beleggingshuizen in kaart gebracht
het net suist vol aanvragen
ik denk aan de witte vrouw uit Liberia in haar eigen republiek en de hygienische oorlog waarover
zij schreef tegen de moeder der krokodillen
ik hoor onderhands iets over de prijzenoorlog in de broekenzaken
zwarte bladen vallen uit de hoorn van gesprek
zij zegt: ik ben het sprekende waslinnen
ik denk aan het meisje dat zich verdrink jaren geleden omdat de liefde niet mocht
ik zag haar staan tegen het water en hoorde haar hart tellen en de huid nee zeggen en de benen
gaan in de verdoving der samenspraken de biologie zei nee zeven oude tangen stonden op en
grepen en de gil werd niet gehoord
zo gaat een oprecht mens onder zonder weten?
in Mirella waren echter de geheime boeken opengegaan waarin het laatste woord staat binnen
middeleeuws miniatuur en haar hart legde zich goud uit en zij las in een geel licht en hield in
haar hand de glazen bol en zei: **alles is doorzichtig**
de waterdieren stonden rechtop naar de hemel te luchthappen
over de koppen ga ik wandelen, zei het meisje
een magische tocht
binnen het beeld
het zenuwgestel der taarten is nu geschokt klonk de stem van een boswachter morgen is het te
laat riep Mirella en zij zag niet de witte vrouw uit Liberia in haar republiek die een medicijnman
riep bij haar dokter die ziek was en zij hoorde niet de zachte formules die zij mompelde binnen
een trage tong
ergens anders spreekt men dan van atonale tijdschriftendienst
en men haalt oranjerie modellen aan
men kleedt deze modellen uit
men trekt deze modellen de ledematen van het lijf
men legt deze ledematen onder de microscopen
men ziet alles duidelijk de verbanden binnen het vlees
men zet het model weer in elkaar en het lacht niet meer
daarna laat men het schilderen door een kunstenaar
de kunstenaar geeft dit model een eeuwig leven
dit model loopt aan de hangende wand en prikt de bezoekers de ogen uit

dit is de wraak van het model
het meisje zei: zo wijs ik mijzelf de weg
de weg stond zwijgend stil in het meisje
zie zei de man dit is een dagelijks landschap binnen het leven
wij rijden in de bus en alles gaat voorbij
ook de witte vrouw uit Liberia
zij vecht tegen een alcoholmotor en een huidontsteking
de blanke dokter ligt in haar armen en zwijgt want de bedwelming van zijn tong staat in haar
ogen en de ogen lachen equatoriale hitte door zijn lichaam en de medicijnman ligt in zwijmende
rythmiek de vloer onder zijn voeten weg te krabben en de witte vrouw houdt haar oor tegen
zijn borst en zijn hart gaat zijn lichaam uit het oor in en zij geeft haar oor aan de medicijnman
die het in het zwarte gat van de aarde legt waarin een vuur gaat branden die het hart roostert
het hart klopt
de vrouw lacht staat op en haalt het hart uit het vuur
de medicijnman hangt biddend gekleurde doeken op
de vrouw neemt het brandende hart in haar mond en er ontstaat stoom
de stoom blaast zij in de mond van de dokter en het hart
hij slikt zijn hart op de rechte plaats
de dokter staat daarna op dankt gaat weg en raadpleegt zijn boeken
de witte vrouw uit Liberia glimlacht
zij is binnen vreemde gewaarwordingen tot stilstand gekomen en ziet het land onder haar voeten
groeien tot een groot vuur en zij ziet het oerwoud naderen met duivelse voet de bokspoot voor
en de huil van de tijger in het groeiproces en zij valt ter aarde en slaat de lemenvloer en zij
vliegt op en rukt de gekleurde doeken van de wanden en vervloekt de medicijnman en verlaat
het huis tegen
het vallen van de nacht
zij bidt: ik ben wit en hij is blank
zij noemen mij de witte vrouw van Liberia en hij is blank
hij gaat heen en leest zieke boeken
ik ben gezond
ik heb hem genezen de blanke dokter met mijn zwarte handen en hem een nieuw hart in zijn
lichaam gekust
en vóór haar gaat Mirella te water
en zij zegt tot zich zelf: **alles is doorzichtig**
het oerwoud komt in klamme kleren nader en bedekt de vrouw

dit binnen het beeld dat mij de paden hakt naar een openplaats waar te leven is waar het
 aangezicht van de aarde open in het oog van de mens ligt en de witte vrouw van Liberia danst
 en Mirella over het water loopt met de dans
 van een volk op haar handen
 dat allemaal beschikbaar is
 binnen een ongebreidelde concurrentie
 met de zwaartepunten in top
 in de gebalde vuist der duisternis
 binnen de klepels der alarmklokken
 want zo ga ik rond in dit land dat door mijn gezicht draait en waar ik alle mensen ken en aan
 de vuren zit en hoor wat hun woorden verzwijgen en in de stilte van hun schapen woon en de
 koe in mij melk en de hond uitlaat en de jacht aan het wild doe en het zout uit hun bodem proef
 en opsta en weer rondga en tot het graf spreek dat ik ken en hun de dank- en biddagen voor een
 oogst geef en de kisten open om tot de voorraden te komen en de bruiloften opzet en vloek
 tegen sommige fabrieken en het scheld licht in de ogen leg en de bijl hef en het land onder het
 hout kerf en de dichte koppen snel en aansteek en op stokken ronddraag
 dat is de fakkel
 de mens die in brand staat en ieder verblindt
 een propaganda blad geschreven met mensenbloed
 een natuurfilosofie vol dolle tongen
 zoals ik bang ben voor de dood die langzaam aan komt vreten
 en een eeuw van verlangen schrijf en ruimschoots ben
 en om de uiterlijke verzorging niets meer geef omdat de kernen onder mijn ogen gespleten
 worden door de handen van een filmster die zakelijk onder een fluwelen huid de contracten
 verhandelt en clauses in haar klooster legt en het jaar binnen haar bedrijftellende blikken
 verbrandt

zij blijft leesbaar, zei mij iemand
 zij legt merkplaatjes op de weg
 zij houdt lezingen over de waarheid
 ik slijp de beitel en stook de verhittingen aan en verbreek de isolaties en ga
 schuimblussen binnen al te vederlichte binnenbranden
 ik wil geen genade of rolluiken en geen adviezen voor vergaderzalen
 ik wil dansen op de rug van het zijn

[XXI]

ik put emmers-IK uit deze wereld vol indringend materiaal en van elke soort en ik laat
 het werkwoorden op aarde en schaduw in de
 zon en een diep eindgedicht voor vele mensen en een onvoorwaardelijk begin voor velen
 die het een voortdurende substantie zal zijn dit overmoedig slingeren van mijn
 tweelingsvoeten boven hun eigen afgronden en zij zullen de moed erkennen van dit leven
 in de hand willen houden en de vuige richtingen over en weer willen bepalen tot in de
 glorieuse gemeenschap van doden, levenden en ongeborenen een staat vol mensen-wegen
 en kettingschakels binnen de verhoudingen der volken en over de tafelspeeches heen en
 het ijdel heffen der kelken met het woord voor niks zonder de grote gestalten die in ons
 lichaam varen de scheepsrompen der wereld de tweespalten der versiering en het
 ramplachen binnen verzekerde uitspraken der elementen en binnen de grote zinnebeelden
 die wij de aarde reeds gaven en allen onder de oceanen verbindt tot de stapelplaats van
 een dure stof die ons allen kan kleden.

hiervoor zijn er velen gestorven die niet wisten

hiervoor sterven de meesten zonder te weten

dit is de liefde verliezen tot heilige geest

dit is de zinkput zijn van alle wegen

ik maak mij nu begaanbaar binnen een moeilijk lezen

ik heb de verliezen laten zien en brokstukken verzameld

het somber bedrijf der dagen binnen dit mensenleven

het openslaan der bronnen binnen de gesloten lichamen

zoals zij gaan

zoals ik ga allen voorbij

en zij mij

ik met dit beeld in mijn handen dat van mij weg wil als de geliefde om de breuk en het herstel

een gewoon mensenleven met buitengewoon microkosmische ogen

een heilig man die u allen ziet en geen verdediging vindt

de keuze tussen een binnen- of een buitenleven

dat schrijf ik in iedere hand die ik druk

ik zeg: ik heb een binnenleven waar buiten in woont

ik zeg: mijn keuze ben ik zelf in mij zelf

een ondoorgrondelijk woord voor sociale verzorgers

omdat de substantie van het aanwezige meer is dan de plaatselijke ziekten

zoals ik ze ook zie zitten te houden daarvan en de weg wijzen en het bedroefde glas heffen en het blikken gelach boven de spiegels der ogen en zij zien niet en groeten en hun gebit valt op de grond en zij rapen het op met de brillen der verontschuldiging in het gezicht dan zou men de zweep moeten heffen ik zeg het kalm

de zweep en de ronseldegens en het knopentouw en over de ruggen striemen tot dwars door het hart opdat de komers bloot komen te liggen en bloederig het wezen tonen en saxofoon gaan spelen geheel op zich zelf om de valse brillen tot pauken te slaan en het gewonde lijf tot orkest en wat er woont tot suprematie

dit tegen de slaven die daar zitten en geen ergenis geven dan slome stofwisseling

wat ik schrijf is een drank vol bismuth

en wat ik te eten geef een hand vol poetskatoen

en ik zit als een slokdarm van een groot voorwereldlijk dier en vreet alle portretten die in kaart gebracht zijn met langzame slikbewegingen en

noem ondertussen de namen die op de rug van ieder beeld staan ik lever hen daarna in bij de oervader

die gaat spreken met de oermoeder

die zegt wij gaan een wasplaats maken en een rivier daartoe verleggen die de stenen kan uitslijten.

tot zolang laten we alles rustig liggen en maken liefde op een hoog gazon tot de aarde trilt binnen zijn natuur

en ik tril mee en weet dat ik mij verlossen moet en messias zo heilig binnen mijzelf aan een kruis moet gaan hangen en van boven af bemoedigende woorden moet spreken

ik geef nu alleen nog maar woorden weg

maar die zit te wachten op mijn lichaam zie ik niet

hij kijkt mij aan op de hoeken der straten de nauwe stegen als ik er loop met drie wereldhoeren aan mijn arm die op uitglijden staan van wege te hoge hakken en zij steunen op mij en zeggen het goede lied uit aan mijn elleboog die luisterend tussen hun ribben staat aan weerskanten het oor hooghoudend en weet zij gaan hun gang wel met mij over de kinderkeien en ik betaal

driemaal het bedrag en ga alleen heen met in mijn skelet een zuchtende adem van een man die wacht op de hoeken der straten

dan zie ik de trams vol bedelaars langskomen binnen een geel licht

de monden praten het leven tegen de verzegelde ramen

enkele kinderen proberen het zegel los te likken

zij verzamelen

maar de advertentie luidt: dit plaksel is eeuwig

dat is een mensenleven binnen een affiche

de werkheidenen gaan hun gang en bouwen kerken op de moeilijkste plaatsen om iets te doen
een verschrikkelijk syncretisme staat in mij op met de bijl in de hand en ik zie dat er geen grond
is om op te sterven

het zijn de ceremoniemeesters die de grond belegd hebben met de dunne boterhammen vol
bijgelovige schrik en het lichaam een rite hebben gelegd om de ziel tegen de volkomenheid
het gekroonde lijk van de wet opgesteld op de markt vol juichend volk

het gebit van het leven valt uit hun mond

binnen de getoomdheden die versierd ter zijde staan en aanmoedigen

ik sta te kijken en krijg een woekerende ziekte

een absolute toekomstgedachte in wat ik aan ogenblik vreet

een god in ieder ding

dat is het oog dat binnen de onvolmaaktheid woont en zich uit laat wrijven waarvoor ik deze
leren lappen heb aangeschaft en ophang binnen het alphabeth dat latijns heet en maar 26 letters
telt

dit kinderlijk telraam vol goede geloven moet alle getallen bergen

de geheime noemen wij imaginair en zetten ze onder het wortelteken met min er voor

**dit is een vreemde liefde die een enkele keer uitgezegt wordt wel midden op straat in het
bovenpersoonlijke dat hangt boven het dagelijks verkeer als een grondleer zo levendig
verpakt en kleurig door het neon loopt met reclame voetzolen aan het ongerepte voortgaan
zo zeggende dit bestaan is boven u allen uit u zelf en zal het heten de vergeten geslachten
door en de rode draad halen door de vermogens van herkennen en memoreren tot de
geweldige stroom die onder een groot vuur voortgaat dat wezenlijk terzijde staat in de
gloed in zich binnen het water van dit ons uw mijn leven verlengt een vreemde genade
binnen het winterdonker zoals de platgetrapte anecdoten het willen bewaren**

de sneeuw over alles is een vrome wens

en te snelle helderheid

want de stenen zijn nog niet gesleten om de wasplaats voor alles te zijn en de vorst legt veel
stil dat dan onderhuids de aarde moet stromen

zo horen wij de gesprekken in La Cubana waar Wolsky zingt van een kinderlijk leven vol tamtam en bellen en korenbollen met de harde dop op het rytme in de bewegende vingers van rokende mensen en zien een jongen en een meisje plaats nemen zo uit het leven de blik heffen vol trompet en schuiven achter de volle tafels steeds voller en hoger tot er even niets meer te zien is en alles weg behalve de deining die Inez Cavanaugh in de Rue Champollion vol melancholie doet binnen een regenachtige dag in haar stem om met Hot Lips Page het heet je me daar maar de muur door mijn vel zie het brandt het staat stil het is zolder en boven en ik jou en jij mij en wij hen en dan allen en ooh het regent binnen de vrolijkste stem dit gruwelijk water uit ons allen wij negers de afrika en de suriname en wij staan en zingen en schuiven de wagens vol stem de lichamen in en wij dansen de vuurdans op de tong en goolen ons weg tegen de harde wand en weten een geheim in sommige ogen en het water het goddelijk water gaat door en wij wenen en lachen en geven de strot nog de groc mee van alles is vrolijk onder de drug van het leven en staan en heffen de stem op en snijden de rook der blanken in stukken uit hun ruggen tot ze alleen staan en de hand voor de mond van het verdriet houden en vaatwerk verwisselen en uit- en ingaan openbaar zoveel keer tot het de krachten neemt en wij tegen het plafond met het hoofd de zwarte haren branden en kaal schroeien en het donker hart bezien binnen de blanke walmen en de tocht van de straat

dan gaan wij heen
 hete lippen
 een trillend lijf
 Parijs is stil op een plein
 wij lopen door de slaap van vele mensen
 wij
 jij en ik
 en ieder alleen
 stormy weather and my love is dead en ik dodelijk alleen zo alleen
 de vererving van een refrein van geworpenheid
 met de diepe blik der bedwelming in het lijf
 met de bevende hand van een onvermogen vol kinderen
 met het verhuisde en versleepte volk aan alle kanten
 met allen die niet wonen
 met allen dus langs de kant van de weg van krijsende straat vol marktwaar

het verkopen van innerlijk geweld houdt ons in leven
 de ascese loopt op blote voeten in ons verzopen lichaam
 de mannen de vrouwen en allen die elkaar liefhebben staan te koken
 op het graf der oervaders
 de oermoeder slaapt binnen het heilig oor dat als schelp om de wereld staat
 zoals geschreven staat in de Gemara: Groter is het laatste wonder
 dan het eerste!

**en terwijl het slaapt gaat het uit, hoor ik terwijl ik mij bezig houd met de verstuiving van
 dit papier en de eeuwigheidswaarde en de vezelpreparaten binnen het woord of de
 fibratiesnelheden wel opgenomen worden zo als zij uitstaan binnen de ontroering van een
 stuntelig dier en of mijn vulstofgehalte de grondredenen van dit bestaan al bedekkend
 voldoende blootgeeft en ook de twijfel der oppervlakte lijming- en het vochtgehalte van
 sommige ogen die ik weggaf doen mij ruw aan in mijn oppervlakte van land tot land en
 binnen de structuur-compactheid van mijn werken die zijn van diep door het vlak tot
 hoog in de wonderlijkste volgorden van bewerking**

mijn handen staan mij vreemd in alles waar de stof zich opstapelt en ik vraag soms een practicus
 aan binnen de dag om de vezeldieren in mij te voederen die mijn staat beheren en de
 opslagplaatsen van tijd tot tijd de ballast uitdoen zodat de ruimte om deze wonderlijke beesten
 in grillige stukken uiteenvalt en mij patroon geeft nog voor het oog de wanden kan zien
 er zijn afzuiginrichtingen nodig schreeuwen de dieren
 ik sta machteloos op mijn waterbasis en zie niet om
 ik teken onmiddellijk de vloeren vol en laat parket aandragen voor de zolders die om bekleding
 roepen want zij hangen zo naakt boven het oog ik voeg een weinig gom toe om het effect te
 verhogen

huismoord, zegt iemand

hierna volgt de besproeiing waar binnen de dieren vluchten
 zij laten zich mechanisch afborstelen en denken wrokkend over vacuumininstallaties
 ondertussen ga ik mijn gang en maak beelden naar het leven
 ik ontstof en los op in de vaste materialen en zet een groot drukwerk langs de muren
 het heelal ontstaat na uren in een origineel idee vol exacte waarden
 rafelige randen stellen zich onmiddellijk ten toon om verwijderd te worden
 dit is helder

ik vermeld het in mijn zakagenda
alles altijd van iedere dag wat het geeft
oude jaren werken mee om het zwevende been van mijn beeld vast te maken
het staat als een uiteengerukt dier temidden der ruimte
de parketdelen der zolder houden congres
wilde paarden slaan de hoeven tegen de gesloten deuren en geven hunkerende liederen weg
want het is hun broeder die daar staat uiteen in een wonderwerk ik zit mij zelf weg te cijferen
binnen een expositie en denk aan het duivenland met de blanke snavels vol koerend gezang en
een ver liefdes lied van de kinderen qui s'aiment en de mensen die voorbijgaan en hen niet zien
staan tegen de poort van de nacht die Yves Montand voor hen open en dicht doet in een
melancholiek zomerding vol voeding
ik sta op
ik neem een bloemencorso mee en rijd er de stad mee door omdat er te weinig gelachen wordt
laat ik de zon opgaan tegen de avond en geef academische werkjes cadeau aan enkele oude
professoren de meisjes mogen het corso leegroven en de jongens kunnen zich manifesteren op
de rijdende wagens en wij trekken op naar een woest concours voor paarden op de trom
ik nodig alle middenstanders uit dit feest vol genotsmiddelen te bezoeken en in het midden te
gaan staan

want waarlijk de dieren zullen u voeden

[XXII]

en ik schreef u de hydra van dit bestaan vol menging van vreemdsoortige vochten binnen de
 huid van halfgoden die het uitstekend geestvermogen bezitten en grote gewaarwordingen hebben
 en ik zing in dit cantantenboek de pavanen voor uw dode kinderen en leg de middagschaduw
 in de zelfstandigheden die ons bevreedden en onhoudbaar zijn voor het eigen oog en ik hen de
 gastmoorder in uw hart met het sperwerhoofd Horus die de hondsdagen vol volksmilitie een
 weg legt en de uurwaarnemer vol koortsachtige huivering om de pronkgewassen uit de
 onhebbelijke handen en ik leef soms in de ziekelijke verbeelding van een waanzinnige die de
 hetta vergeet om het onderlijf te dekken en kleed vol onregelmatig verbogen woorden en met
 de methodische vloek in mijn bokstern

want zie dit is een holographische wereldbeeld
 een taal vol spaanse ruiters
 een spookschip vol overgeleverde liederen
 een fossiele plant binnen oud steen
 het wezen homerus zo vol van de bearding van dit leven
 en het getalteken binnen de rechtsuitdelingen
 ik vang het gas onder water en geef het mijn watervrienden
 ik deel kuitsteen uit en holtten doortrokken van dolomiet
 ik ben beursvormig als een vrouw
 de vrouw die sprak: ik zag het plein en op het plein een bad dat overliep en zich tot rivier uitriep
 zij was uit de hogere luchtlagen en stond bemoedigend aan mijn kant
 en zij gaf mij een jaarster mee en een gewapende macht
 je hoeft je van niets te ontdoen op straat
 ik ben je wondermolen en ik maak muziek
 de windassen der wereld stonden stil ieder aan zijn eigen kant
 er viel iets raaskallend door de ruimte en zonk tot het eindeloos punt om zich schrap te zetten
 van binnen uit in paddestoelen vol bengaals vuur en zo ons allen temidden van het feest het
 deksel op te doen en de blik te ontnemen
 de mythe voor een ander leven wordt geboren
 het woord geeft bloed op
 niemand denkt meer

*nee niemand denkt meer zei mij Himmoud en als ik over god schrijf die ik ben zo als ik go door deze stad en allen zie en hoop op een detail dal hier zou staan tussen de mensen dat van hem is en zo gezien erkend maar ik go heen alleen en zonder weten en sta zwart tegen de muur en meen **er is niets meer** en dan zegt de steen een vreemd warm dier in mijn oor en zie ik een liefde viervoeten lang over de regenweg naderen over de troosteloze rompen die schepen in de nacht leggen en hoog geheim in eindeloos gestamel van duisternis verheffen en daar de hemel zien en Allah spreken door het zwarte ijzer dat de dag in gloeiend plaatwerk om de lading legt en wij daarin werken dit schip van wereld groots en somber alt de Kaaba van Mekka die wij bidden om het graf groot van Mohammed dat en dit bid ik zo langs de weg van Pantheon naar Tour d'Eiffel en niets blijft meer verborgen zolang de doeken blijven liggen in de stamel die ik hoor en schrijf tot cijfer en tol beeld wat is een zessnarig speeltuig vol teerling zoals ik go een lachende aartspriestergang de hilal voor statige vrouwen en moldavisch paardenhoeder een feest vol vraagtekens*

en terwijl ik de aarde behemel en de hemel aard en ik een diepe slaap vol stenen zie gaan over de weg van al het water en in de wisseling der stof hartvormige gedaanten zie ontstaan met de ontsteking van het beeld hoogrood geverfd ten teken van al de karavanen en oosterse reistreinen die onder stoom staan met de krachtige steppenmelk in bussen alles voor het lichaam dat ik heb en uitleg en niet ken...

terwijl dit...

... en de waterleidingskunsten diep aangeschreven en vol hoge diergaarde in de vierschaar gaan die over de wereld werd gehaald in dit beeld en door mij zelf ik zelf die kramp en krachtig de hartversterkingen uitdeel aan het lijf der astronomische tekens en mij de goudlijster of de roerdompstem geven tot voertuig en stempel van de onuitroeibare eigenheid van ieder...

een gruwelijk geheel...

dit pluviale wereldbeeld werd mij met de goedenachtvingers der regen op mijn raam getikt toen iedereen met een linnen gezicht voorbijliep en ik de namen moest verplaatsen van allen die dit land mijn hart doortrokken dat daar lag op de grond en tegen het raam opstond der regens een voortrekkers deur stond in mij open met de mistige morgen in een koud huis en velen

kwamen en huiverden of gaven wat warmte weg en wie niet kwam ik lachte ik wist dit dat overgaand onvergankelijke de alfadur en het amandeloog maar blauw zo rij liep met mij en espadrilles kocht en mij omhelsde in hetzelfde huis dat alleen staat en ik ook binnenging zoals zij was en gaf maar uit het beeld getreden net de ziel uit het lichaam op zéér spirituele platen een witte voile was zij om mij heen de armen automatisch liefde zeggen voor het rode huis zo groot en veilig waar een warmte dit al van mij doorstroomde en zacht de herfst sprak van het lichaam der dode bladeren...

*o ik was een regen
was de regen voldoende
en de mantel die ik trok om alles*

de vrienden zijn zo vreemd en zonder lichtmunt in de stem zij staan ook langs de kant van dit gaan en spreken het woord van een idrome eenzaamheid ook meer blad dan nerf en omtrek weg...

ik zag haar gaan met mij zelf
een uiteengeworpen dier en geschenken kopen voor allen die wij kenden zo spaans was zij mij dat het onbenaderbare oosten een buurtgesprek hield vol afstand van goede kennis en huisbezoeker en welkom ook maar de zon en het licht draaiden door het noorden en mijn gang plakte de toegangswegen dicht wij verdwaalden aan elkaar binnen vreemde weerschijnen van innerlijk herkennen en grof doorgloeide mij de dronkenschap tot overgevoelig roofdier met bloed aan de klauwen en de vrienden lachten bemoedigend aan de kant...

zij meenden een onderkomen
ik zag de wederzijdse inzuiging en het gedrag van de métro en sprak over de vreemde plantensoort een onkruid in mijn hart en het heilig nutteloze der staartsterren die ik op liet gaan in deze dag die een fiesta was met vuurwerk van salpeterzuur...

*zeker wij zullen elkaar steeds weer ontmoeten
en ook wat vreemd is*
ik sprak van de vreemde alchemie die ik deed op de tombe met haar naam en hoe ik haar met alles kon verenigen dit gevoel een wezen ver over elke wereld

**zo ging het gesprek in onderstromen heen
van waanzinnige moordlust
en innerlijke aanschouwing**

en boe ik andere namen nam en tot een woning schreef een ark en onderkomen maar dat de berg die ararat genoemd nu anders zou gaan heten en de duif nog niet was weergekeerd

dit zeiden wij tot elkaar in blanke woorden
zij sprak met mij mee

ik vraag mij af of zij het beeld ziet

met andere ogen ga ik verder moet volgen

ik hielp haar in een andere mantel

een zuiverheid stond aan de hals die van innerlijk

ik zou toen veiligheden willen leggen en geen verval

jij was complex binnen je ademveld

de naamgeving viel uit mijn handen tot de stenen van een weg

geen huis en geen ding

jij zei: *in de bulk en de keel van mijn ruimte staat de tijd vol woorden maar alles verplaatst zich in de naam en ik kijk ademloos toe ook zodra ik thuis ben*

ik zei: *de naam is overal en ik heb het beeld gemaakt dat veel in mij woont en ik kijk ademloos toe maar zie geen onderkomen ik laat het over de lippen liggen*

jij zei: *het is een heksenfeest ik kan niet missen*

dit mythologisch dier zal niet zwijgen want zijn kop groeit aan onder het werken en waar ik het mes in mij plaats gaat het bloed dadelijk beelden en maakt vreemde landen die ik herken zoals het is overal en ik verenig mij

maar op de wereld is niet te wonen
in geen enkel land
op de mijlsafstand met haar

ik ken de stroom en de stamel van allen en ik leg op iedere tong een naam van-af de grot tot het flat in het spooklicht dit andere dat een ding is en het ding dat is door de naam

met haar loop ik mijzelf voorbij
ik geef de armband en de ketting
de ketting neem ik zelf

en over ont allen valt de schaduw van de naamloze daden die aan ons worden gedaan van binnen en buiten ons zelf en wij leggen een verward oor te luisteren binnen de hamer van onze handen en het aambeeld ons hart en zien muziek...

ik ben dankbaar deze ofri in het beeld

om wat de ontoegankelijkheden geven boven de lichamen geluid uit in dit werk der andera namen